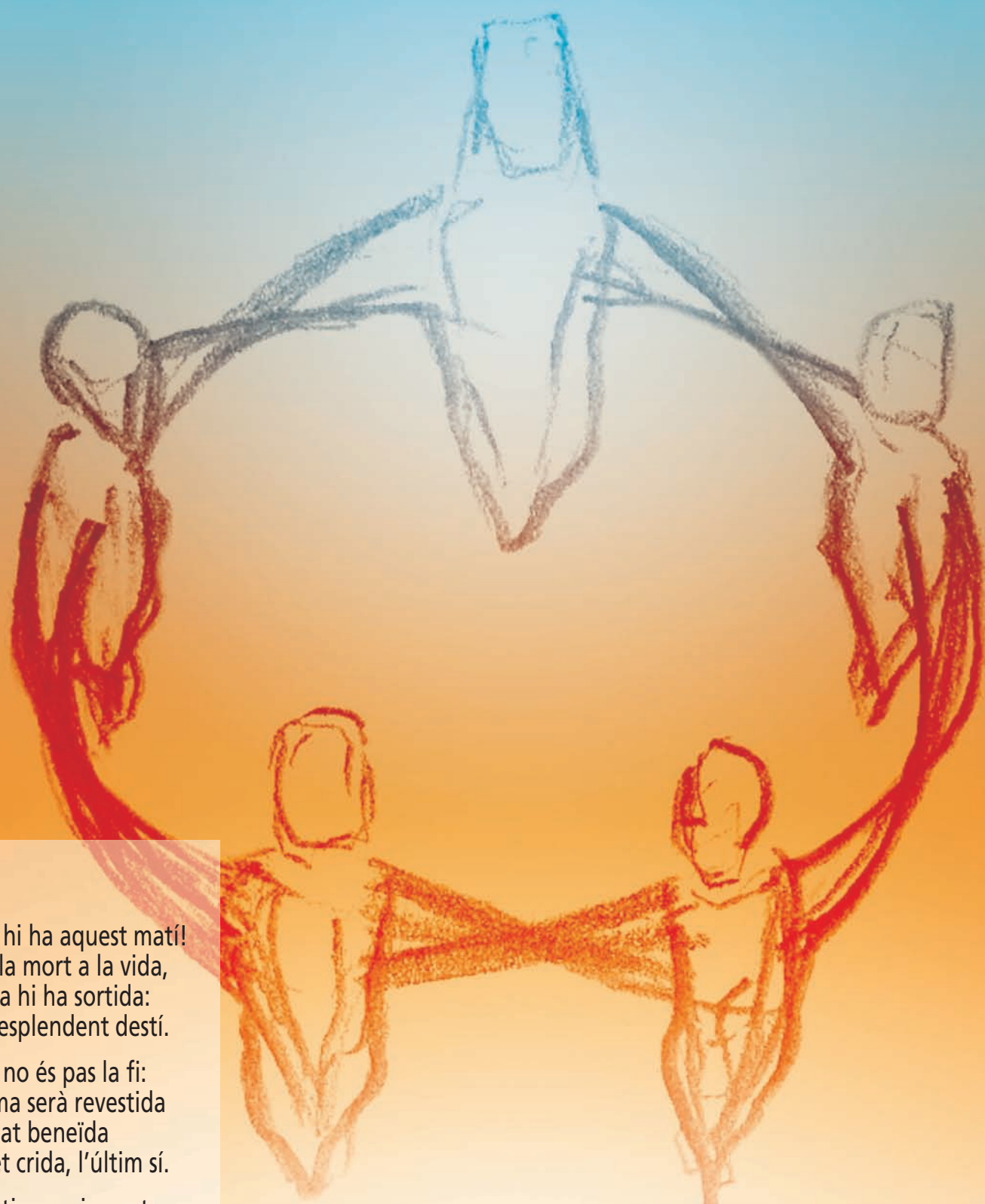

BONA PASQUA!

És Pasqua!

Quin esclat de llum hi ha aquest matí!
Prest has passat de la mort a la vida,
més enllà de la fosca hi ha sortida:
és aquest el nostre esplendent destí.

Saps, amic? la mort no és pas la fi:
un dia aquesta ànima serà revestida
d'una blanca claredat beneïda
quan donis, al qui et crida, l'últim sí.

Jesús: ets vivent i actiu enmig nostre
ens parteixes, cortès, el pa i el peix:
àpat que ens sacia i ens enforteix.

Quina joia pintada a cada rostre;
que brandin harmonioses les campanes
dansem de la mà germans i germanes!

Jaume Aymar i Ragolta

Editorial

L'alegria de la Pasqua

Se sol distingir entre una alegria exterior que pot ser fugissera i fins i tot superficial i una alegria interior que és perenne i profunda. Aquesta és l'alegria de la Pasqua. Convé recordar que l'evangelí comença amb una invitació a l'alegria, la de l'Àngel a Maria: «Alegra't, afavorida!» i acaba amb l'alegria immensa dels apòstols per la presència del Ressuscitat enmig d'ells. Si per Quaresma hem tingut quaranta dies per a la conversió, ara fins a Pentecosta se'ns brinden cinquanta dies per convertir-nos a l'alegria veritable. De la mateixa manera que molts fan la praxi del Via Crucis, cal que les nostres comunitats recorrin també ara el Via Lucis, el camí de l'alegria, tot gaudint i aprofundint en la riquesa de les aparicions de Jesús Ressuscitat, font de pau i d'alegria.

En aquest número del nostre setmanari hem volgut recollir en primer pla el testimoni de persones que expliquen les raons pregoneres de la seva joia, arrelada en el seu convenciment cristià. La propera trobada mundial de famílies a Milà posarà

com a accent al costat del treball, la festa. Cal una nova pedagogia de la festa des dels primers anys de la vida, a la família, a l'escola, a la catequesi, a l'esplai... Probablement si els cristians manifestéssim més l'alegria de creure sorgirien noves vocacions a la vida consagrada, sacerdotal, diaconal o matrimonial. La nova evangelització a Catalunya hauria de tenir present aquesta vesant festiva, amb el tarannà propi del català que no és tan donat a les emocions fàcils i puntuals com a la fermesa d'unes conviccions forjades en processos llargs i en acompanyaments autèntics. Les crisis, per definició, són transitòries i passatgeres, la joia de la fe roman. Alguns qüestionen que els nostres mitjans de comunicació d'Església evangelitzin prou. Certament podem fer encara més, però cal no oblidar que les que han d'evangelitzar són les diòcesis, les parròquies i els moviments dels quals nosaltres només som plataforma i ressò. A tots els nostres subscriptors i lectors, joiosa Pasqua de Resurrecció!

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URSELL; Xavier Bisbal, VIC

Col·laboradors d'aquesta setmana: David Abadías, Ernesto Álvarez, Elisa Aymerich, Francesc Balcells, Pilarín Bayés, Esther Borrego, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Joan Guiteras, Elisabet Juanola, Dani Majà, Carmina Mas, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Armando Pego, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Josep M. Rovira Belloso, Lluís Serra, Lluís Solà, Carles Soler, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Pere Tena, Francesc Torralba, Josep M. Vallejo, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou lllindar

Renovar cada dia el nostre sí

Quan som convocats cada any a la Vetlla Pasqual i cada diumenge a l'Eucaristia, l'Església ens demana, en nom de Crist, si aquella llavor de la fe cristiana sembrada el dia del nostre baptisme ens interessa o no, i si som prou humils per donar un vot de confiança a Jesús que se'ns presenta viu com a Camí, Veritat i Vida, capaç de dir-nos: «No tingueu por!, jo sóc amb vosaltres cada dia!» Ell percep, juntament amb la nostra proximitat, l'adhesió, i ens demana a cadascú: «M'estimes?» Aleshores, la seva proposta és novament: «Segueix-me!»

Tanmateix, el Déu que es manifesta en Jesús segueix essent sovint desconegut quan l'actitud que ens mou és sols l'admiració d'un lideratge purament humà o la curiositat pels seus miracles. No és aques-

ta la relació que Jesús vol que establim amb ell. La mirada de Déu sobre cada home i cada dona, sobre cadascun de nosaltres, es fa recerca apassionant, com el pastor cerca l'ovella perduda, com el colom cerca el niu per donar l'escalf que comunicarà vida. Déu no pot sinó estimar.

Una vegada més la iniciativa és seva, ja que comença per sembrar en el nostre cor la invitació a una sincera i humil recerca, que s'esdevindrà presència afectiva. Podem dir amb certesa, amb la confiança que ens dona la fe, que quan cerquem sincerament Déu i ho fem estimant, coneixent i seguint Jesús, és que ja l'hem trobat. Aquesta «experiència pasqual» la tenim al nostre abast cada vegada que experimentem que ens surt a l'encontre, com els apòstols

el temps de Pasqua, ressuscitat. Per això, renovar el nostre «sí» al seu seguiment incondicional, en el cor de la comunitat cristiana, desvetlla un nou horitzó a la nostra vida i aquesta pren una orientació decisiva envers Déu, que és Amor.

Jesús ens coneix, sap ben bé tot el que succeeix dins nostre i no ens deixa, ens acompanya sempre obrint-nos al sentit de les Escriures i partint per a nosaltres el pa de l'Eucaristia. Sap més bé que ningú el misteri d'amor i de confiança que s'ha operat a l'interior del qui l'ha cercat i s'ha deixat trobar per ell. Jesús en fa la millor valoració i ens desvetlla el secret: «Fill meu, filla meua, la teva fe t'ha salvat.» Hi ha hagut resposta, és Pasqua!

Sebastià Taltavull Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona

«En el marc de la Pasqua, quina és la font de la teva alegria?» Aquesta és la pregunta que hem volgut formular amb motiu del

Diumenge de Pasqua per tal que deixem de banda la tristesa, la por i l'angoixa davant l'actual temps de crisi i recordem que l'ale-

gria dels cristians té una causa molt concreta i també unes conseqüències: viure l'alegria i transmetre-la als altres.

«L'alegria és un do que se m'ofereix»

Elisa Aymerich

Carmelita Descalça del Carmel de Terrassa

La font de la meua alegria «pasqual» és Jesucrist. En Ell i amb Ell celebren i canto el gran amor de Déu envers el món que perdura eternament. I ja no em caldria dir res més.

Però voldria remarcar que l'alegria que brolla en el marc de la celebració de la Pasqua, o en el dia a dia de la vida, no és «meua», com no ho és en cap cristià. L'alegria és un do que se m'ofereix, un regal que neix en *el más profundo centro*, com diria santa Teresa de Jesús, *allà adonde pasan las cosas de mucho secreto entre Dios y el alma* (1 M 1,3). Per tant, no cal trencar-se el cap per entendre-la (l'alegria) ja que entra en l'àmbit de la gratuïtat, de la gràcia, només cal donar-ne gràcies en silenci.

Però potser puc albirar un petit camí per on se m'ha ofert aquesta alegria. Com a carmelita tinc la gran sort que la meua vida gira a l'entorn de la litúrgia i la pregària. Tot el temps de Quaresma ens ha anat mostrant com Déu corregeix el seu poble, cadascú de nosaltres, perquè l'estima («Jo reprenc i corregeixo tots aquells que estimo» Ap 3,19, llegiem en una lectura breu de l'Ofici), i l'invita, quasi li suplica, que torni a Ell perquè tingui vida i vida per sempre. Hem anat avançant intentant escoltar la Paraula que se'ns oferia. I hem arribat a la celebració del Triduum Pasqual, acompanyant Crist en la seva entrega total. Hem contemplat com ens deia «si m'estiméssiu us alegraríeu de saber que me'n vaig al Pare» (Jn 14,28), perquè en la Creu hi ha l'expressió de l'amor més gran, i el món pot saber que «Jo estimo el Pare i que faig el que m'ha manat» (Jn 14,31).

També li hem sabut dir: «Sento al'ànima una tristor de mort» (Mt 26,38). L'hem vist abandonat del Pare en la creu. I hem tastat el silenci i la solitud del dissabte sant que ens ha portat a cantar: «Oh culpa sortosa, que ens ha merescut un Redemptor tan gran!» Al matí hem sentit cridar-nos pel nostre propi nom i hem reconegut el Ressuscitat. La joia del Crist ressuscitat, la seva alegria nascuda de l'obediència al Pare des de la llibertat de l'amor, l'alegria que experimenta en l'entrega fins a l'extrem pel seu amor incondicional al Pare i a la humanitat, és la nostra alegria, la meua alegria. Com deia J. H. Newman, «la font de la meua alegria és la presència de l'Etern».

Tot això ho intento viure amb la consciència de captaire, demanant la gràcia de

«Pasqua no és un temps, uns dies, sinó que implica una continuïtat i unitat amb tota la vida»

l'Esperit que em capaciti per fer de cada situació del viure quotidià un lloc de salvació. Pasqua no és un temps, uns dies, sinó que implica una continuïtat i unitat amb tota la vida. Assumir amb sentit de fe la realitat mateixa de les nostres comunitats, el moment històric que em toca viure, la pròpia limitació, la creu del proïsme, són missatges continus de la creu. I la creu és el camí cap a la resurrecció. «La tela de l'alegria està teixida amb els fils del dolor i de la tristesa», escrivia Henri de Lubac.

Demana també la gràcia de saber rebre les petites meravelles del viure de cada dia. I tenir la mirada fita en Crist sabent que el goig de Déu serà la nostra (la meua) força (Neh 8,10). Com transmeto l'alegria? Ho deixo a les mans de Déu. El qui és Amo del do ja farà la feina, jo he d'intentar viure en veritat de cara a Déu, a mi mateixa i de cara als altres.

«La Pasqua és una nova espurna de Déu»

Francesc Balcells i Teixidó

Mestre, escolta i cristià de sotabosc

El calendari ens assenyalava una setmana que, segons diu el seu nom, és santa. Avesats com estem que el nom no fa la cosa, tenim una oportunitat a l'agenda per fer parada. I no una aturada passiva, de mirar-nos el melic. Una aturada per prendre forces, revisar d'on venim, enfocar on anem i cantar al·leluia, que hi ha esperança, que és Viu.

A la taula del Dijous, sense presses, compartint el pa de cada dia, retrobem el caliu de família. Una família peculiar, amb solera històrica, massa desunida i dividida, massa estructurada, massa jerarquizada... Però al cap i a la fi una família amb tots els ets i uts. Dijous ens rentem els peus els uns als altres conscients que el camí no és fàcil, que nedem a contracorrent, però que hem de fer-nos presents al costat dels qui més ho necessiten. I ens deixem rentar els peus, necessitats com som tots plegats d'humilitat i senzillesa. Quants Divendres Sants hi ha al llarg de l'any! Quant dolor causat per les limitacions humanes, pels silencis i la inacció de qui té possibilitats de canvis, per la mandra del «ja ho faré demà» de tants mortals... Vivim envoltats de crisis, de persones carregant creus de crisis. Per què?, sospirà el mateix Jesús...

La pel·lícula, però, acaba bé: l'amor és més fort que la mort! Hem de viure-ho a fons i intensament per ser portadors d'esperança al nostre entorn. Enterrem, doncs, pessimismes i excuses i ressuscitem estimació! Fem de l'Evangeli una cançó d'alliberament que permeti, amb totes les limitacions d'aquest món, assaborir un trosset de Cel aquí i ara.

L'esplendor de la mateixa natura primaveral ens convida a obrir els ulls de bat a bat, olorar a fons la Vida i, donant-ne gràcies, fer un pas més. La Pasqua és una nova espurna de Déu que toca el cor de les persones. Aquesta festa major dels cristians és ocasió per aplegar el poble: els socarrimats, els cansats, els qui han abandonat, els qui miren enrere, els qui ho veuen tot clar, els qui no es qüestionen res i els qui van treballant la fe com poden. Per a la majoria de cristians i cristianes que formem l'Església de base, de sotabosc, aquesta espurna de Déu ens ha d'alènar a fer camí enmig del món. Amb la llibertat del ressuscitat només podem anar endavant, obrir finestres perquè l'Esperit pugui fer-se present, i cantar que tot és possible. I perquè el foc de la Vetlla no s'apagui, cal cercar oasis personals i comunitaris fins que una altra santa setmana ens convidi al memorial de Jesús, el de Natzaret.

Bona Pasqua!

«Enterrem, doncs, pessimismes i excuses i ressuscitem estimació!»

«L'alegria de la fe no es pot contenir»

Carmina Mas

Membre del grup Bufanúvols

No penso gaire sovint en la meua infantesa. En tinc alguns records i el que més em sorprèn és saber que quan jo vaig néixer els meus pares s'estimaven i volien tenir un fill. Sóc la més gran d'una família de quatre germans. Vaig ser volguda i molt estimada. Tota la meua vida he conservat aquest secret en el meu cor. Amb els anys he descobert que ningú no ens estima tant com Jesús de Natzaret, Ell, que va entregar la seva vida fins a la mort per amor. Als 19 anys, i d'això ara ja en fa molts, li vaig obrir el meu cor. Vaig deixar que el seu Esperit entrés dins meu, com un raig de llum, i el va il·luminar amb la seva claror. Els cristians sabem on anem, Jesús ens guia. Ell és el camí. És el nostre far. Comprendre això dóna molta serenitat, pau i una alegria profunda, autèntica. L'Esperit Sant ens encoratja, ens ajuda a entregar-nos a Déu i als altres, ens ajuda a confiar, a estimar i no només a estimar de paraula sinó a estimar amb la vida, amb els fets, i sobretot ens ensenya a perdonar.

Aquests dies, amb el grup de joves de la nostra parròquia hem vist la pel·lícula *Cadena de favors*. Transcriuré aquí un diàleg que m'ha agradat molt. És un diàleg entre Trévor, el

protagonista de la pel·lícula, un nen d'11 anys, i la seva mare. La seva mare anys enrere havia begut i li està costant molt deixar-ho, sola no pot. Tenen una petita discussió perquè ella no reconeix la seva debilitat i en un atac d'ira li clava una bufetada. Unes hores més tard i després de buscar-lo desesperadament per tot arreu, la mare el troba i li diu: «Trévor, mai de la

«Com trobarem Jesús?
El trobarem fent-nos
humils, en el silenci,
en la pregària i
en l'eucaristia»

vida no m'havia sentit tan malament, em penedeixo tant del que t'he fet. Tinc un problema, un problema molt greu i vull deixar-ho. Si tu m'ajudes, si creus que puc ser capaç de deixar-ho potser ho aconseguiré. Si m'ajudes.» I els dos, mare i fill es fonen en una abraçada, és l'abraçada del perdó, de la pau.

Aquesta és l'abraçada que rebem de Déu quan reconeixem que el necessitem, que volem que ens ajudi, quan li obrim el nostre cor i deixem que el transformi. Nosaltres sabem que és Jesús el qui ens ajuda. Ell ens dóna coratge en tots els moments difícils i mai no ens abandona. El tenim sempre al nostre costat i confia en nosaltres.

Com transmetrem aquesta alegria? Doncs jo penso que és una alegria que no es pot contenir. Quan hi és es nota, s'encomana. Aquest estiu vam estar actuant a diferents pobles de la Manxa els dies abans de les Jornades Mundials a Madrid. Vam fer diferents concerts per a molts joves cristians d'arreu. Aquells joves desbordaven alegria, entusiasme, felicitat. Ells no s'ho havien proposat però allò que tenim dins del cor, encara que no ho vulguem, ho transmetem. Si tenim Jesús dins nostre, el donarem als altres. I com trobarem Jesús? El trobarem fent-nos humils, i en el silenci, en la pregària i en l'eucaristia.

«L'al·leluia pasqual ens arriba al fons de l'ànima i n'allunya la tristesa»

Ignasi Ricart / Claretà i biblista

Professem que Jesucrist ha ressuscitat el «tercer dia». Quan parlem de la resurrecció de Jesús, topem amb una barrera de llenguatge. La resurrecció de Jesús no és un tornar a les coordenades d'espai i temps d'aquest món, és una nova creació. El llenguatge de l'Antic Testament és a la base del llenguatge del Nou Testament. Ja a l'AT hi havia hagut experiències de tornar a aquesta vida. Però la resurrecció definitiva quedava reservada per als darrers temps. L'experiència pasqual dels primers deixebles va fer que ells, utilitzant les categories de l'AT, intentessin expressar el que significava la resurrecció de Jesús.

Els ulls de la carn no poden reconèixer el Ressuscitat sense els ulls del cor. Els deixebles van veure Jesús ressuscitat amb els ulls de la fe. La resurrecció de Jesús no és, doncs, un reviu, ja que Jesús no podia tornar a morir. En Jesús ressuscitat es manifesta plenament la glòria de Déu. El misteri no pot ser controlat amb els ulls de la carn.

«Crist morí pels nostres pecats, com deien ja les Escriptures, i fou sepultat; ressuscità el tercer dia, com deien ja les Escriptures, i s'aparegué a Cefes i després als Dotze» (1Co 15,3-7). Pau va incorporar aquesta antiga confessió a la carta als Corintis. Té dues afirmacions centrals: va morir-ressucitar el tercer dia, recolzades en dos tipus de proves: una de destinada als jueus, segons les Escriptures, i una altra destinada als grecs basada en fets, fou sepultat-s'aparegué. «Com deien ja les Escriptures», la mort i la resurrecció de Jesús han estat compreses a la llum de les Escriptures. Els profetes i els Salms parlen del Just sofrent i de la salvació de

«Els ulls
de la carn
no poden
reconèixer
el
Ressuscitat
sense els
ulls del
cor»

Déu que el fa triomfar. «Ressuscità el tercer dia» és una expressió de la teologia jueva: en «el tercer dia», quan s'ha perdut tota esperança, Déu intervé per salvar. És el dia en què Déu actua salvíficament a favor del poble. En esmentar el tercer dia, el credo primitiu no pretén precisar una data, sinó suggerir que la resurrecció de Jesús és un esdeveniment capital, allò que dóna sentit ple, escatològic. Aquesta expressió designa la resurrecció dels justos.

Els contemporanis de Jesús interpretaven a la llum d'aquesta concepció els textos de l'AT que recolzaven l'esperança de la resurrecció. Llegim Os 6,2 i comparem la cita amb la interpretació del Targum (traducció a l'aramèu del temps de Jesús): «Déu ens farà reviure el dia dels consols que han de venir;

el dia que faci viure els morts ens ressuscitarà i viurem a la seva presència.» Com veiem, es passa d'una senzilla imatge («ens farà reviu») a l'afirmació de la resurrecció. També «el tercer dia» canvia de sentit. «El tercer dia» esdevé el «dia de la vivificació dels morts». En aquest cas, «el tercer dia» no significa ja «l'endemà de demà passat», sinó «el dia final dels temps», el dia de la resurrecció general.

Amb la frase «Jesús ressuscità el tercer dia», afirmem que el final del temps va començar amb la Resurrecció de Jesús. Va ser una nova creació. Per això, els deixebles d'Emmaús, el diumenge, ben de matí, van abandonar Jerusalem. Decebuts se'n tornaven cap a casa. No van esperar que passessin els tres dies de l'anunci de la resurrecció, sinó que per a ells, «el tercer dia» volia dir «el dia de la resurrecció dels morts»: Jesús ressuscitaria al final de la història, com tothom. Però resulta que el final ja ha començat: s'ha produït la irrupció definitiva de Déu en la nostra història.

Amb l'expressió «el tercer dia ressuscità» afirmem el sentit del que va passar després de la mort de Jesús: Déu no el va deixar a la cuneta; el va rescatar plenament amb la resurrecció. Això no és pas un invent dels deixebles ja que, davant el final tràgic de la crucifixió, van fugir decebutos. És Déu qui ho ha fet: Pasqua és el fet salvífic definitiu. Crist ha ressuscitat i tots ressuscitarem amb Ell. L'«al·leluia» és propi de la festa de Pasqua. El cantem perquè ens arribi al fons del cor i n'allunyi la tristesa: la mort ha estat vençuda per la vida. Aquesta vida es mereix una celebració en l'àpat festiu de l'eucaristia. Per això, plens d'alegria, ens desitgem els uns als altres una «Bona Pasqua».

«Jesús se sentia estimat i estimava i això li omplia la vida i la desbordava als altres»

«Sóc tan fort quan dintre meu et sento...»

Esther Borrego

Coordinadora Pis Acol·lida ITACA - Fundació Acol·lida i Esperança

Malgrat que sigui considerada una persona alegre cal dir que existeixen raons interiors que em porten a ser-ho. Hi ha algunes raons molt a dins meu que em porten a ser feliç més enllà de com estigui avui, puc no tenir un bon dia, puc trobar-me malament, puc estar enfadada, decebuda... moltes coses, però això no em treu la felicitat en què rau la meua alegria.

Si cerco una raó per aquesta alegria he d'anar molt lluny, perquè jo en tinc consciència, d'aquesta alegria, ja fa molts anys. En aquesta cerca em trobo com una persona que ha anat recollint durant la seva història vivències i sensacions que l'han fet sentir confiada i estimada.

Primer de tot sento que la vida és un regal, jo el vaig rebre dins d'una família molt normal, sobretot oberta, generosa, disponible per a qui ho necessités... vivíem en una casa al mig del poble oberta a tothom i ens ajudàvem molt entre nosaltres. I el fet de saber-te estimat de petit i poder compartir la casa m'ha obert portes que no sé si s'havien obert d'una altra manera.

Crec que el fet d'haver viscut aquesta acollida va fer que anés fent camí en altres grups i així vaig participar en l'esplai, grup de joves de parròquia, Encontres de Promoció Juvenil... que van anar formant part de la meua motxilla actual i, a poc a poc, em van fer com sóc ara, amb allò bo i amb allò no tan bo. En tots aquests grups hi havia quelcom comú, de vegades de manera explícita, d'altres no tant, en tots ells sempre cercava no perdre el model que ja de petita n'havia cridat la atenció:

una persona que deixava empremta per allà on passava per ser com era, Jesús, encara avui el recordem.

Jesús em va cridar l'atenció no tant pel que feia sinó per des d'on ho feia. Jo sempre l'imaginava somrient, alegre, feliç... i aquesta actitud era la que em contagiava. Jesús se sentia estimat i estimava i això li omplia la vida i la desbordava als altres.

Molts anys després i encara que jo ja tenia una feina estable, havia fet moltes coses i la majoria de persones del meu voltant ja estaven estabilitzades familiarment i laboralment, jo encara cercava quelcom que donés un plus de sentit integral a la meua vida. Sentia que em calia arrodonir la vida d'alguna manera. Aleshores vaig saber (de fet em va costar un bon temps) que calia fer quelcom més per contagiar el que jo sentia que era important.

Estar al costat de les persones sempre m'ha agradat, poder compartir estones amb els altres i xerrar de vegades amb més profunditat, altres sense més interès que passar l'estona... compartir la vida, i poder sentir que no estem sols, i que de tots en podem aprendre. Així que aquesta va ser la meua idea: poder passar estones amb altres persones. Amb aquest pensament vaig començar un voluntariat que temps després va esdevenir la meua feina. Estar al costat dels altres, acompanyar i deixar-se acompanyar, compartir moments vitals... de vegades donar la mà per caminar, altres deixar-se portar...

Si això es fa des del convenciment que som estimats pel sol fet d'ésser, llavors l'altre té el mateix dret a ser estimat i això esdevé el veritable motiu de l'alegria del cristià, que se sent plenament estimat per Déu.

«La font de la meua alegria, sens dubte, és conèixer Jesucrist»

Josep Manuel Vallejo

Frare franciscà-caputxí

Quina és la font de la meua alegria? De seguida em ve al cap la idea d'alliberament, de llibertat, de pau, de sentit, de solidesa... La font de la meua alegria és saber-me lliure, estimat, acceptat, «a casa». Saber que no he d'esforçar-me per «ésser bo», saber que Déu m'accepta tal com sóc, que m'estima bojament, com un fill, i que sóc convidat al Banquet del Cel que ja comença aquí a la terra, per pura gratuïtat i no pels meus mèrits, per la seva sobreabundància i no per la meua virtut... Tot això forma part dels motius de la meua alegria.

Però hi ha més. L'experiència de la Resurrecció que van fer els apòstols, que nosaltres actualitzem en l'Eucaristia i que puc viure en la pregària personal o en la lectura orant dels Evangelis, m'omple de l'Esperit Sant i del seu fruit: amor, joia, pau, paciència, bondat, dolcesa... (Ga 5,22), alliberant així un torrent de goig i de tendresa que es transparenta en el rostre i la veu, en el tracte dolç i amable.

Llavors es desclou el cant, la dansa, el joc... Jo, normalment, canto tot el dia, però en aquells moments de plenitud de l'Esperit, el cant es fa vibrant i alegre i, si estic sol o en confiança, em poso a ballar i a saltar, a fer el boig i fer broma, entremaliadures, pallassades per riure i fer riure... És com tornar a la infància, a la innocència del Paradís. Les ganes de jugar, el riure i el sentit de l'humor són signes clars de la presència del Ressuscitat. «Jo he vingut perquè la meua joia sigui la vostra, i la vostra joia sigui complerta» (Jn 14,11).

I això, malgrat el dolor de la vida: «Qui ens podrà separar de l'amor de Crist? La tribulació, l'angoixa, la persecució...? De tot això en sortim plenament vencedors gràcies a aquell que ens estima» (Rm

8,35). La certesa de la Resurrecció, el fet que la Mort i el patiment no tinguin la darrera paraula, omple la vida de sentit i d'esperança. I, quan s'esvaeix una mica aquesta certesa, llavors cal posar-se de cap per avall i les coses es veuen tal com són (Chesterton).

L'esclat de vida de la Resurrecció brolla perquè Jesús de Natzaret, que durant tota la seva existència ha donat la vida per els altres, l'ha donada fins a l'extrem (Jn 13,1). «Ningú no me la pren, jo la dono lliurement.» I com aquell flascó trencat per Maria als peus de Jesús omplí la casa de perfum (Jn 12), també del cos trencat per amor de Jesús en Creu, brolla el perfum del seu Esperit Sant (Jn 19).

Encara que sembli una paradoxa, el goig no és incompatible amb el dolor, la vida humana ho confirma a bastament: en el part, quan donem a llum una criatura, el dolor és molt gran però conté una joia que fa oblidar del tot el dolor. Quan estimes de debò, pateixes, però t'omples de vida i de sentit. «El qui perd la vida la guanya.» La Creu i la Resurrecció, com el dolor i la joia són les cares d'una mateixa moneda.

La font de la meua alegria, sens dubte, és conèixer Jesucrist. Cada dia n'estic més enamorat, fascinat, seduït. No és com per saltar de joia?

«Fills estimats! També avui amb alegria vull donar-vos la meua benedicció maternal i convidar-vos a la pregària. Que la pregària es converteixi en necessitat per a vosaltres, perquè cada dia creixeu més en santedat. Treballeu més en la vostra conversió, perquè esteu lluny, fills meus. Gràcies per haver respost a la meua crida!»

Missatge de la Reina de la Pau, 25 de març del 2012

Subscripció bimestral gratuïta *Eco Mª Reina de la Pau*: «Amics de Medjugorje»

C/ Sant Ignasi, 26 -1r - 08700 IGUALADA; Edició en castellà: C/ Mare de Déu dels Àngels, 32 - 08221 Terrassa (Barcelona)

Comandes llibres: hijosdemedjugorjeespana@gmail.com - Tel. 629 792 849 / 676 059 594

www.mensajerosdelareinadelapaz.org www.virgendemedjugorje.org

Programació 2012

Club⁺amics

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

Del 21 al 28 de maig

Del 17 al 24 d'agost

Del 30 novembre al
7 de desembre

Expedicions culturals

Lourdes

Del 28 juny
al 2 de juliol

Del 20 al
24 de setembre

Units al pelegrinatge de
l'Hospitalitat de la Mare
de Déu de Lourdes

Organització tècnica

relitur viatges GC 1045 D

MESOPOTÀMIA Ruta bíblica per terres aramees

Del 20 al 29 d'agost

Les terres entre l'Eufrates i el Tigris pertanyen a la cultura universal d'un món transcendent i determinant. Viatjant per les terres del Creixent Fèrtil ens acostarem allà on la tradició ens recorda per on van passar els patriarques bíblics i també per on van passar tants d'altres pelegrins il·lustres, com Egèria en el s. IV, donant també testimoni d'unes terres d'antiga tradició cristiana. Antioquia, Gaziantep, Urfa (l'antiga Edessa), són alguns dels llocs amb nom destacat. Tindrem ocasió de navegar per l'Eufrates, arribar a la vora del Tigris a Hasankeyf i descobrir llocs arqueològics excepcionals com Nemrut o Perre. A Istanbul visitarem part del barri jueu i per descomptat els grans llocs de la tradició cristiana.

Un viatge per les terres aramees de Mesopotàmia.

ARMÈNIA

Un país marcat
per la fe

ARMÈNIA és una nació arrel·lada en les tradicions bíbliques. Segons una d'elles, a la muntanya de l'Ararat, símbol del poble armeni (avui dins de fronteres turques), va ser on Noè va desembarcar de l'Arca, i segons una altra llegenda on és situat l'Edèn. També és el lloc on van portar els apòstols Judes Tadeu i Bartomeu la relíquia de la Santa Llança (de Longinos). Primer país que adopta el cristianisme com a religió d'estat l'any 301 dC. Salvaguarda del cristianisme des de la seva identitat com a nació.

Del 2 al 12 de juliol

Viatjar a Armènia és descobrir les seves esglésies, la seva litúrgia, el deliciós menjar, la seva gent. Un país acollidor, de gran bellesa paisatgística i cultural, un país marcat per la seva fe que ens arriba al cor.

SRI LANKA:

l'esperit de l'antiga Ceilan

De l'1 al

9 de novembre

La ruta colonial de les
espècies al cor de l'Índic

L'actual **SRI LANKA** és l'antiga CEILAN, una illa al sud del continent indi que ens ofereix l'oportunitat d'endinsar-nos en una magnífica ruta a través de plantacions d'espècies, parcs nacionals on gaudirem d'un safari entre elefants, meravellosos paisatges de muntanya entre plantacions de te, les antigues capitals del regnes singalesos, etc. Tot envoltat d'un dels paisatges més impressionants d'Àsia on la selva més verda i una atractiva costa tropical són la llar d'un poble amable i hospitalari on actualment regna la pau i l'harmonia entre cristians, budistes, hindús i musulmans.

Places limitades

Club+amics
Comtes de Bell-lloc 67-69
08014 Barcelona

Tel: 93 409 27 00
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

El Papa proposa la veritat i la llibertat per canviar Cuba

Eucaristia multitudinària a la plaça de la Revolución de l'Havana

ACI
L'Havana

El 26 de març arribava Benet XVI a Cuba, en la seva segona etapa per terres llatinoamericanes, després de deixar Mèxic. Un moment molt destacat de la seva visita va ser l'eucaristia multitudinària celebrada el dimecres 28 a la plaça de la Revolución de l'Havana. El Papa hi va proposar les claus de la veritat i la llibertat genuïna, la font de la qual és Crist, per aconseguir els canvis que necessiten Cuba i el món.

A l'homilia de la missa, a la qual va assistir el president Raúl Castro, les autoritats cubanes, els bisbes de l'illa i altres prelats d'Amèrica Llatina, el Pontífex va assenyalar que «Cuba i el món necessiten canvis, però aquests tindran lloc només si cadascú està en condicions de preguntar-se per la veritat i es decideix a prendre el camí de l'amor, semblant reconciliació i germanor». El Papa va explicar que Déu sempre és proper a l'home, la màxima expressió d'amor del qual és Crist, que «es revela com el Fill de Déu Pare, el salvador, l'únic que pot mostrar la humanitat i oferir la genuïna llibertat».

El Pontífex va subratllar que «la veritat és un anhel de l'ésser humà i cercar-la sempre suposa un exercici d'autèntica llibertat. Molts prefereixen les dreceres i intenten eludir aquesta tasca. N'hi ha que ironitzen amb la possibilitat de poder conèixer la veritat i proclamar la incapacitat de l'home per assolir-la o negar que hi hagi una veritat per a tothom». «Aquesta actitud, com en el cas de l'escepticisme i el relativisme, produeix un canvi en el cor, els fa freds, vacil·lants, distants amb els altres i tancats en ells mateixos. Persones que es renten les mans i deixen córrer l'aigua de la història sense comprometre's.» El Papa va denunciar el fanatisme dels qui arriben a la irracionalitat per cercar la veritat i intenten imposar aquesta perspectiva als altres, «això no obstant, qui actua irracionalment no pot arribar a ser deixeble de Jesús», va precisar.

«Fe i raó són necessàries i complementàries en la recerca de la veritat. Déu va crear l'home amb una vocació innata a la veritat i per això el va dotar de raó. No és certament la irracionalitat, sinó l'afany de veritat el que promou la fe cristiana. Tot ésser humà ha d'indagar la veritat i optar-hi quan la troba, fins i tot a risc d'afrontar sacrificis.» A més, va prosseguir, «la veritat sobre l'home és un pressupòsit ineludible per aconseguir la llibertat, ja que hi descobrim els fonaments d'una ètica amb la qual tothom es pot confrontar, i que conté formulacions clares i precises sobre la vida i la mort, els deures i els drets, el matrimoni, la família i la societat, tot plegat, sobre la dignitat inviolable de l'ésser humà». Aquest patrimoni ètic, va explicar, «és el que pot acostar totes les cultures, pobles i religions, les autoritats i els ciutadans, i els ciutadans entre ells, els creients en Crist amb els qui no hi creuen».

El Bisbe de Roma va dir: «No vacil·leu

El cardenal Martínez Sistach acompanya Benet XVI

Convidat pel cardenal de l'Havana, Jaime Ortega, l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach, va ser un dels purpurats d'Europa que van acompanyar el Papa en la seva visita a Cuba. El cardenal Martínez Sistach va participar en la celebració de l'eucaristia presidida per Benet XVI a la plaça d'Antonio Maceo de Santiago de Cuba, va visitar la basílica i el santuari de la Mare de Déu de la Caritat del Coure i va ser a la missa presidida pel Papa a la plaça de la Revolución de l'Havana.

a seguir Jesucrist. Hi trobem la veritat sobre Déu i sobre l'home. Ell ens ajuda a derrotar els nostres egoismes, a sortir de les nostres ambicions i a vèncer el que ens oprimeix. El qui fa el mal, el qui comet pecat, és esclau del pecat i no assolirà mai la llibertat. Només si renunciem a l'odi i al nostre cor dur i cec serem lliures, i una vida nova brollarà en nosaltres.» El Papa es va referir a la llibertat religiosa, «que consisteix a poder proclamar i celebrar la fe també públicament, portant el missatge d'amor, reconciliació i pau que Jesús va portar al món. Després de reconèixer «amb alegria que a Cuba s'han

anat fent passes perquè l'Església dugui a terme la seva missió d'expressar públicament i obertament la seva fe», va indicar que «cal tirar endavant, i vull animar les instàncies governamentals a reforçar el que ja s'ha aconseguit i a avançar per aquest camí de servei genuí al bé comú de tota la societat».

«El dret a la llibertat religiosa, tant en la seva dimensió individual com comunitària, manifesta la unitat de la persona humana, que és ciutadà i creient alhora. Legítima també que els creients ofereixin una contribució a l'edificació de la societat», va ressaltar. Benet XVI va explicar que «quan l'Església posa en relleu aquest dret, no reclama cap privilegi. Tan sols pretén ser fidel al manament del seu diví fundador, conscient que on Crist es fa present, l'home creix en humanitat i hi troba la seva consistència».

«Per això tracta de donar aquest testimoni en la seva predicació i ensenyament. Cal esperar que aviat arribi aquí també el moment que l'Església pugui dur als camps del saber els beneficis de la missió que el seu Senyor li va encomanar i que mai no pot descuidar.» El Papa es va referir després al llegat del pare de la pàtria cubana, el sacerdot Félix Varela, la causa de beatificació del qual està en procés i «que ha passat a la història de Cuba com el primer que va ensenyar el seu poble a pensar».

Societat oberta i renovada

El dilluns 26 de març més de 250.000 cubans van participar en l'eucaristia a la plaça Antonio Maceo de Santiago de Cuba, amb motiu del 400è aniversari de la trobada de la Mare de Déu de la Caritat del Coure, patrona de Cuba. El Papa va convidar els cubans a lluitar «amb les armes de la pau, el perdó i la comprensió» per «construir una societat oberta i renovada», i va encoratjar les famílies a «acollir la vida humana, especialment la més indefensa i necessitada». Va recordar que «en el seu projecte d'amor Déu ha encomanat a la família fundada en el matrimoni l'altíssima missió de ser cèl·lula fonamental de la societat i veritable Església domèstica».

Així mateix, el

Pontífex va destacar «el sacrifici i dedicació» dels cubans en la celebració de l'aniversari de la seva patrona. «M'ha omplert d'emoció conèixer el fervor amb què Maria ha estat saludada i invocada per tants cubans, en el seu pelegrinatge per tots els racons i indrets de l'illa», va indicar. I va advertir que «quan Déu és foragitat, el món esdevé un lloc inhòspit per a l'home, i frustra alhora l'autèntica vocació de la creació de ser espai per a l'aliança, per al «sí» de l'amor entre Déu i la humanitat que li respon». Segons el Papa, «Déu ens ha creat com a fruit del seu amor infinit, per això viure d'acord amb la seva voluntat és el camí per trobar la nostra identitat genuïna, la veritat del nostre ésser, mentre que apartar-se de Déu ens allunya de nosaltres mateixos i ens precipita en el buit». «L'obediència en la fe és la veritable llibertat, l'autèntica redempció, que ens permet unir-nos a l'amor de Jesús en el seu esforç per conformar-se a la voluntat del Pare.»

El Pontífex va assegurar que «l'Església té la missió de prolongar a la terra la presència salvífica de Déu, d'obrir el món a alguna cosa més gran que ell mateix, a l'amor i a la llum de Déu». «Val la pena, estimats germans, dedicar tota la vida a Crist, créixer cada dia en la seva amistat i sentir-se cridat a anunciar la bellesa i bondat de la seva vida a tots els homes, els nostres germans.» Benet XVI va encoratjar els cubans a decidir-se «sense por ni complexos a seguir Jesús en el seu camí cap a la creu. Acceptem amb paciència i fe qualsevol contrarietat o aflicció, amb la convicció que, en la seva resurrecció, Ell ha derrotat el poder del mal que tot ho enfosqueix, i ha fet aparèixer un món nou, el món de Déu, de la llum, de la veritat i l'alegria. El Senyor no deixarà de beneir amb fruits abundants la generositat de la seva entrega».

El dimarts 27 el Papa va visitar el santuari de la Mare de Déu de la Caritat del Coure, on va pregar als peus de la imatge mariana. El Pontífex va demanar que la Mare de Déu ensenyi als cubans a escoltar el seu Fill, que els ajudi a superar la rancúnia, l'enemistat, a ser més germans i a viure en caritat. En unes breus paraules adreçades als fidels de Santiago de Cuba aplegats als afores del santuari, els va encoratjar que «res ni ningú no us prengui l'alegria interior».

Preu just per llibres i postals antigues, cartells, segells, soldadets de plom... Valoració sense compromís i, si vol, retirem els mobles.

Telèfon: 695161272

Benet XVI: «Que Cuba sigui casa de tothom»

En el seu discurs de comiat demana justícia, llibertat i germanor per al país

ACI

L'Havana

En un intens discurs de comiat després de la visita pastoral, el Papa va encoratjar que Cuba sigui la casa de tots els cubans amb justícia i llibertat, on es desterrin els punts de vista inamovibles per cercar el que uneix a tots i construir una pàtria i el bé comú. A l'aeroport internacional José Martí de l'Havana, davant del president de Cuba, Raúl Castro, el cos diplomàtic, bisbes de l'illa i d'altres indrets d'Amèrica Llatina, el Bisbe de Roma va dir: «Cuba, revifa en tu la fe dels teus avantpassats, treu-ne la força per edificar un esdevenidor millor, confia en les promeses del Senyor, obre el cor al seu Evangeli per renovar autènticament la vida personal i social.»

Després de recordar que el 1998 Joan Pau II va visitar Cuba «com a missatger de la veritat i l'esperança», Benet XVI va repetir unes paraules seves que va pronunciar en el seu viatge a Alemanya el setembre de l'any passat. En aquella ocasió el Papa va dir que «Crist, ressuscitat d'entre els morts, brilla en el món, i ho fa de la manera més clara, precisament allà on segons el judici humà tot sembla ombrívol i sense esperança. Ell ha vençut la mort i la fe en Ell penetra com una petita llum tot el que és fosc i amenaça».

Després d'afirmar que es porta en el cor el record de l'estimació i l'afecte dels cubans, el Pontífex va fer vots perquè «la llum del Senyor, que ha brillat amb resplendor aquests dies, no s'apagui en els qui l'han acollida i ajudi a tothom a estrènyer la concòrdia i a fer fructificar el bo i millor de l'ànima cubana, els seus valors més nobles, sobre els quals és possible fonamentar una societat d'horitzons amplis, renovada i reconciliada». «Que ningú no es vegi impedit d'afegir-se a aquesta tasca apassionant per la limitació de les seves llibertats fonamentals, ni eximit d'ella per desídia o manca de recursos materials. Situació que es veu agreujada quan mesures econòmiques restrictives imposades des de fora del país pesen negativament sobre la població.»

Benet XVI va dir que «el respecte i conreu de la llibertat que bateja en el cor de tot home és imprescindible per respondre adequadament a les exigències fonamentals de la seva dignitat, i construir així una societat en què cadascú se senti protagonista indispensable del futur de la seva vida, la seva família i la seva pàtria», va continuar. «Les discrepàncies i dificultats eventuais s'han de solucionar cercant incansablement el que uneix a tothom, amb diàleg pacient i sincer, comprensió recíproca i una lleial voluntat d'escolta que accepti metes portadores de noves esperances.»

Pelegrí de la caritat

En les seves primeres paraules en terra cubana, el Papa va recordar la visita de Joan Pau II. En el seu breu discurs, va assenyalar que «per a molts, creients o no», l'exemple i ensenyaments de Joan Pau II «constitueixen una guia

«En les seves primeres paraules en terra cubana, el Papa va recordar la visita de Joan Pau II»

lluminosa que els orienta tant en la vida personal com en l'actuació pública al servei del bé comú de la nació». «El seu pas per l'illa va ser com una suau brisa d'aire fresc que va donar nou vigor a l'Església a Cuba, va despertar en molts una renovada consciència de la importància de la fe, va animar a obrir els cors a Crist, alhora que va il·luminar l'esperança i va impulsar el desig de treballar audaçment per un futur millor.»

El Papa va considerar que «un dels fruits importants» de la visita de Joan Pau II «va ser la inauguració d'una nova etapa en les relacions entre l'Església i l'Estat cubà, amb un esperit de col·laboració i confiança més gran, si bé encara queden molts aspectes en què es pot i s'ha d'avançar, especialment pel que fa a l'aportació imprescindible que la religió està cridada a desenvolupar en l'àmbit públic de la societat». Així mateix, va recordar que el motiu de la seva visita era unir-se a l'alegria per «la celebració del quatre-cents aniversari de la trobada de la beneïda imatge de la Mare de Déu de la Caritat del Coure», la devoció de la qual «ha sostingut la fe i ha encoratjat la defensa i promoció de tot el que dignifica la condició humana i els seus drets fonamentals; i continua fent-ho encara avui amb més força».

«Arribo a Cuba com a pelegrí de la caritat, per confirmar els meus germans en la fe i encoratjar-los en l'esperança, que neix de la presència de l'amor de Déu en les nostres vides. Porto en el meu cor les aspiracions justes i desitjos

legítims de tots els cubans, allà on sigui que es trobin, els seus sofriments i alegries, les seves preocupacions i anhels més nobles, i de manera especial dels joves i la gent gran, dels adolescents i els infants, dels malalts i els treballadors, dels presos i els seus familiars, així com dels pobres i necessitats», va indicar.

El Pontífex va explicar que «molts indrets del món viuen avui un moment d'especial dificultat econòmica, que no pocs coincideixen a situar en una profunda crisi de tipus espiritual i moral, que ha deixat l'home buit de valors i desprotegit davant de l'ambició i l'egoisme de certs poders que no tenen en compte el bé autèntic de les persones i les famílies». «No es pot continuar per més temps en la mateixa direcció cultural i moral que ha causat la situació dolorosa que tants experimenten. En canvi, el progrés veritable té necessitat d'una ètica que col·loqui en el centre la persona humana i tingui en compte les seves exigències més autèntiques, de manera especial la dimensió espiritual i religiosa.»

Va afegir que «en el cor i el pensament de molts s'obre pas cada vegada més la certesa que la regeneració de les societats i del món demana homes rectes, de fermes conviccions morals i valors profunds que no siguin manipulables per interessos estrets, i que responguin a la naturalesa immutable i transcendent de l'ésser humà».

El Papa va dir estar «convençut que Cuba, en aquest moment especialment important de la seva història, mira ja el demà», i va considerar que a això contribuirà «aquell immens patrimoni de valors espirituals i morals que han anat conformant la seva identitat més genuïna i que es troben esculpits en l'obra i la vida de molts insignes pares de la pàtria, com el beat Josep Olallo i Valdés, el servent de Déu Fèlix Varela o el pròcer Josep Martí».

Trobada amb els germans Castro

Durant una trobada personal de més de 40 minuts, el Papa va demanar al president cubà, Raúl Castro, que es reconegui el Divendres Sant com a dia de festa per la seva importància en el calendari dels catòlics. El portaveu vaticà, el P. Federico Lombardi, va recordar que Joan Pau II va fer una petició semblant pel que fa al dia de Nadal. Com a conseqüència, el govern cubà va restablir el 25 de desembre dia de festa nacional.

Benet XVI també va tractar amb Castro la situació dels dissidents cubans, especialment la d'aquells que són a la presó. Igualment la delegació vaticana va intercedir a favor del dissident que va cridar «Llibertat!» durant l'eucaristia presidida pel Pontífex a Santiago de Cuba.

A la reunió amb Raúl Castro, el president li va regalar al Papa una escultura de la Mare de Déu de la Caritat del Coure, i el Pontífex li va lliurar una còpia facsimil d'un volum antic de la Biblioteca Vaticana.

D'altra banda, Benet XVI també es va reunir amb Fidel Castro, durant uns 30 minuts, tot i que no ha transcendit el contingut d'aquesta trobada.

Significat i transcendència de la visita del Sant Pare

**Ernesto
Álvarez Blanco**
Museòleg i
historiador cubà

Els cubans vivim aquests dies, tal com ja ho vam fer el 1998, una experiència d'inesborrable i singular importància per a tots; en rebre a la nostra terra la visita de Sa Santedat Benet XVI, el qual, com a humil pelegrí de la Caritat, ha volgut commemorar al costat nostre el 400 aniversari de la trobada de la imatge de la Mare de Déu de la Caritat del Coure, patrona de Cuba. La imatge va ser trobada, surant sobre les aigües del mar, la tardor del 1612 pels indígenes Juan i Rodrigo de Hoyos i el nen esclau, d'uns deu anys, Juan Moreno, residents tots a la hisenda de Barajagua, la Vieja, prop de Santiago de Cuba. Des de llavors aquesta imatge, que forma part del tresor patrimonial de la nació cubana, va esdevenir símbol de fe i d'unitat del poble cubà.

Per aquest motiu, el 20 de març passat, el Paisatge Cultural del Coure, on s'aixeca la basílica en què es conserva des de fa uns quants segles la imatge, i els llocs que formen part de l'anomenat Camí de la Mare de Déu de la Caritat del Coure, van ser declarats Monument Nacional de la República de Cuba, segons la Resolució 01 del 2012, emesa per la Comissió Nacional de Monuments, adscrita al Ministeri de Cultura. El nomenament oficial, resultant de la proposta de les comissions provincials de Monuments d'Holguín i Santiago de Cuba, reconeix la Mare de Déu de la Caritat del Coure com a part indissoluble de la identitat del poble cubà, que li ha retut tribut durant 400 anys i l'ha identificada com un símbol de fe i inspiració per als seus anhels més cars de llibertat i justícia.

La resolució signada pel doctor Eusebio Leal, president de la Comissió Nacional de Monuments i historiador de la ciutat de l'Havana, destaca, a més, com la basílica menor de la Mare de Déu de la Caritat del Coure és lloc de pelegrinatge obligat per a cubans i estrangers. A més, el document informa que tant la basílica com el poblat del Real de Minas de Santiago del Prado-El Cobre, on s'estableix, es troben emplaçats en un marc físic i natural rellevant, i dona lloc en el seu conjunt a un paisatge cultural d'alts valors històrics, a partir del seu caràcter associatiu amb el temple i les restes d'edificacions antigues que van tenir com a finalitat la veneració de la Mare de Déu. És rellevant també —assegura el document— el testimoni excepcional del patrimoni industrial cubà i de les primeres sublevacions d'esclaus africans al nostre país, representat en les antigues mines de coure. S'hi afegeixen les evidències històriques del recorregut de la imatge de la Mare de Déu de la Caritat del Coure, traslladada fa 400 anys des de la badia de Nipe fins a la hisenda aborigen de Barajagua, seguint senders que travessen aquelles comarques fins arribar a l'actual poble miner d'El Cobre, del qual perduren importants testimonis materials.

Declarada patrona de Cuba el 1916, gràcies a la petició realitzada al papa Benet XV per un nombrós grup de vete-

rans i patriotes de la guerra d'Independència de Cuba, la imatge d'aquesta Mare de Déu morena i *mambisa*, que va ser coronada personalment el 24 de gener del 1998 per Sa Santedat Joan Pau II com a reina i patrona de Cuba, davant d'una multitud entusiasta aplegada a la plaça Antonio Maceo de Santiago de Cuba, continua guiant i sostenint, com en el passat, les passes dels seus fills:

«...cap a la Pàtria celestial i els encoratja a viure de tal manera que a la societat regnin sempre els autèntics valors morals, que constitueixen un ric patrimoni espiritual heretat dels avantpassats.

(...)

«La Mare de Déu de la Caritat del Coure és part indissoluble de la identitat del poble cubà, que l'ha identificada com un símbol de fe i inspiració per als seus anhels més cars de llibertat i justícia»

La història cubana està jalonada de meravelloses mostres d'amor a la seva patrona, als peus de la qual les figures dels humils nadius, dos indis i un moreno, simbolitzen la rica pluralitat d'aquest poble. El Cobre, on hi ha el seu santuari, va ser el primer lloc de Cuba on es va conquerir la llibertat per als esclaus.

(...)

Amb el baldaquí de l'altar familiar, [Carlos M. de] Céspedes va confeccionar la bandera cubana i es va prostrar als peus de la Mare de Déu abans d'iniciar la lluita per la llibertat. Els valents soldats cubans, els *mambises*, portaven sobre el pit la medalla i la "mesura" de la seva beneïda imatge. El primer acte de Cuba lliure va tenir lloc quan el 1898 les tropes del general Calixto García es van prostrar als peus de la Mare de Déu de la Caritat en una missa solemne per a la "Declaració *mambisa* de la Independència del poble cubà".

Els diversos pelegrinatges que la imatge ha fet pels pobles de l'illa, tot acollint els anhels i esperances, els goigs i les penes de tots els seus fills, han estat sempre grans manifestacions de fe i d'amor.»

Per totes aquestes raons històriques, d'amor i de fe, enunciatades per Sa Santedat Joan Pau II a l'homilia pronunciada en la celebració eucarística efectuada a l'arxidiòcesi de Santiago de Cuba el 24 de gener del 1998, els cubans tots confiem en l'èxit de la visita a l'illa del papa Benet XVI, la qual constitueix des d'ara mateix, com bé va afirmar el poeta i etnòleg Miguel Barnet, president de la Unió d'Escriptors i Artistes de Cuba (UNEAC), «...un acte d'honestat i justícia amb el poble i els principis del procés cubà: solidaritat, ecumenisme i diversitat cultural, religiosa i sexual».

Per tot això, estem plenament convençuts que la visita de Sa Santedat Benet XVI a Cuba haurà de ser, com bé va expressar recentment Mons. Dionisio García Ibáñez, arquebisbe de Santiago de Cuba i president de la Conferència de Bisbes Catòlics de Cuba, «...a més d'una celebració festiva i religiosa, un motiu de millora humana, un sediment espiritual que toqui l'interior de les persones i tingui repercussió essencial en les famílies».

La dissidència cubana s'obre a l'esperança

ACI / L'Havana

El coordinador del Moviment Cristià Alliberament (MCA), Oswaldo Payá, afirma que els cubans «obrim el cor a l'esperança», després d'assistir a l'eucaristia del Papa a l'Havana, malgrat el setge dels agents del Govern de Cuba que tenien bloquejada casa seva. «Malgrat el setge i la persecució a la qual hem estat sotmesos, he pogut arribar. Hi ha hagut molta vigilància i s'havia convocat moltes persones que no tenen res a veure amb això, però també hi era el Poble de Déu que sentia la Paraula del Sant Pare», assenyala en un comunicat publicat a la seva pàgina web. En el text, Payá es refereix a les detencions patides per nombrosos dissidents en un intent del Govern de Raúl Castro per evitar que els opositors participessin de

la visita de Benet XVI. «Les nostres primeres paraules són per a centenars de dissidents germans nostres que no han pogut estar aquí per l'onada de terror. Els grans absents en aquestes misses han estat precisament els qui defensem els drets humans. Parlo d'ells i en nom d'ells, que no han tingut veu, només menyspreu i repressió, i cal recordar-ho. Ells són els qui defensen la reconciliació, la pau i la llibertat a Cuba, això no obstant a ells són als qui han exclòs. Els han exclòs amb terror», denuncia.

«Però hem pregat amb el Sant Pare, obrim el cor a l'esperança. Com va dir Joan Pau II: hem de ser els protagonistes de la nostra història. L'alliberament és una tasca del poble cubà. Ara amb una esperança més gran perquè en definitiva estem al límit, als llindars, de la veritat i l'alliberament. Aquesta és la nostra esperança», conclou.

Punt de vista

Pepe Rodado

Delegat Pastoral Obrera de Barcelona

Reflexions, l'endemà de la vaga general

Poques hores després de la vaga general del 29 de març, encara ressonen una gran quantitat i diversitat d'opinions i d'imatges per expressar l'èxit o el fracàs de la convocatòria. Voldria plantejar una sèrie de qüestions que segons el meu parer resten obertes per a tothom que les vulgui fer seves.

El detonant de la vaga general ha estat la Reforma Laboral, però no només. Ha plogut sobre el terreny mullat de les retallades socials, i ha causat un profund malestar social que es pot detectar més enllà del suport que s'hagi donat a la vaga... i que continuarà i augmentarà amb les retallades recentment aprovades l'endemà de la vaga.

He pogut comprovar en els ambients en què em moc, que hi ha hagut força debat, almenys més que altres vegades, al si de les empreses i de les famílies sobre els motius de fer la vaga o no. I sovint ha quedat palès que molta gent no coneix el contingut real de la Reforma, les conseqüències per als treballadors de la qual són molt lesives, sobretot pel model de relacions laborals que imposa.

La flexibilitat demanada des de les empreses i corroborada per la Reforma —una flexibilitat gairebé

total— no va acompanyada de seguretat pels treballadors, ans al contrari, resten en una posició encara més vulnerable tant si treballen com si estan a l'atur, a molta distància de la famosa *flexiseguretat* d'altres països, on es conjunten els dos factors d'una manera molt més equilibrada.

Una altra qüestió és el paper i el rol dels sindicats en la vaga. L'acusació generalitzada d'oportunisme, de treballar pels propis interessos i subsistència, de no preocupar-se pels més febles... han estat un fil conductor en moltes converses. Segurament que hi ha fets i actuacions que poden justificar aquestes acusacions. Però crec que continuen sent un element imprescindible per al diàleg social, encara que necessitat de canvis interns. Cal recordar que els sindicats són els mateixos treballadors organitzats col·lectivament per lluitar pels seus drets i interessos comuns. I malgrat tot, la percepció és com si fossin una cosa externa als treballadors.

Ací hi ha un repte grandios per als sindicats: canviar des de la pràctica quotidiana aquesta percepció. A més, cal una major clarividència per entendre que treballadors i empresaris, especialment els petits i els mitjans, estan en el mateix bàndol de l'economia real.

Una darrera qüestió que vull destacar és la tasca política avui, tan necessària com discutida, arran de la posició numantina del Govern dient que no modificarà cap punt de les grans línies de la Reforma, i les decisions, via retallades socials, que afecten especialment les capes populars i mitjanes. La invocació a Europa i als mercats per justificar aquestes polítiques no són sinó la confirmació del debilitament democràtic que vivim. És com la invocació del llop, que provoca por i justifica decisions difícilment acceptables. La política no pot doblegar-se a les imposicions de l'economia financera—anònima, de diners que fan diners, d'acumulació— ans al contrari, hauria de potenciar el re-

torn a l'economia real —amb rostres, que crea béns i serveis, que redistribueix la riquesa— amb regles consensuades. Una política que estigui al servei de la vida, de tota la vida i de la vida de totes les persones; en definitiva, del bé comú.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona

L'art de citar en fals

Els escriptors, sempre que poden, citen frases de personatges. Aforismes que denotin —sembla— el «pedigrí» d'un literat. Aquestes expressions solen tenir èxit entre els lectors. L'imaginari popular en fa ús. Conec una persona que, en una conversa no gaire llarga, fa citacions de poetes i escriptors. Com si el seu interlocutor fos ignorant. Potser gaudeix de la vanitat de ser un «assabentat» en qüestió de literatura.

He escollit aquest tema perquè un article periodístic en tracta. I perquè hi afegeix com es mantenen i s'escriuen expressions de determinats autors que mai no les van escriure ni pronunciar. En determinades ocasions, són frases tretes de context, inexactes o errònies.

El periodista explica que el president Nixon visitava la Xina. Un esdeveniment polític de primer ordre. Les dues delegacions es van reunir en un sopar. Algú preguntà al líder xinès Zhou què opinava de la revolució francesa. Silenci. Però el polític xinès va respondre: «És massa aviat per valorar-la.» La resposta és tinguda per a molts com un signe de saviesa oriental: no opinar

sobre esdeveniments polítics encara que hagin transcorregut 200 anys. Resulta que això va ser un malentès: el mandatari xinès va creure que li preguntaven pel maig del 1968, això és: d'un fet que havia passat feia quatre anys.

Després de la mort de Bin Laden, s'atribuí a Luther King aquesta dita: «Ploro la mort de milers de vides preuades i no m'alegraré de la mort de ningú, ni tan sols de la d'un enemic.» L'autora de la frase és una mestra d'anglès; Jèssica Dovei, que viu al Japó, la penjà a internet. Després d'aquesta frase escriví aquesta altra de Luther King: «Respondre a l'odi amb l'odi només fa que multiplicar-lo i afegir foscor a la nit.» Què va passar? Que algú prescindí de les cometes i atribuí tota la frase al líder King.

Twitter i altres webs limiten les paraules que es poden escriure i això dóna pas a l'invent de falòrnies. El periodista en qüestió escriu: «Siguem sincers: la majoria de les citacions que corren pel món són falses. S'ha arribat a l'abús. Fins i tot un autor de la talla d'Oscar Wilde no va dir tantes coses: era enginyós, intel·ligent sí, però no fins a tal punt. I la veritat és que hi hem caigut tots.» Saladrígues, crític literari, encara diu: «Amb les citacions falses passa el mateix que amb les mentides: a còpia de repetir-les es converteixen en veritat, en tradició, i ningú no es pren la molèstia de comprovar si són certes.»

També hi ha frases mal traduïdes o fora de context... Però, com pensa un escriptor, funcionen... «les citacions tenen vida pròpia i amb el temps canvien i adquireixen una consistència més gran».

Proposo al lector si podria dir quin és el significat de l'expressió del Quixot «*Con la Iglesia hemos topado.*»

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Espelta

Fa temps ja vaig parlar d'aquest cereal. Un dia que llegia la Bíblia em va sorprendre que s'hi esmentés en diversos llocs. És divertit un dels textos, el d'Ezequiel, és que Déu li diu: «Agafa blat, ordi, faves, lleties, mill i espelta; posa-ho tot en un atuell i fes-te'n un pa» (4,9). Jo no sé quin gust devia tenir aquesta barreja, el que hom pensa és que Déu inspira com a bon dietista: fibra, proteïnes, hidrats de carboni, sense oblidar els oligoelements i les vitamines.

El Text Sagrat esmenta el blat, l'ordi i l'espelta. Els contextos i els autors ens diuen que el poble hebreu menjava pa de blat els dies de festa, i, els feiners, d'ordi, i que la gent pobra o en èpoques de mancances, d'espelta. Llegeixo comentaris que afirmen que en alguna ocasió el traductor confon l'últim amb el sègol, però no m'estranya perquè són molt semblants. El preu els distingia, el més car era el blat, el més barat, l'espelta. Avui dia passa a l'inrevés.

Segons m'han dit, avui dia s'ha posat de moda aquest cereal i es ven més car que el de blat. El que m'ha sorprès és que en l'home primitiu famós que es va trobar congelat fa uns quants anys a les muntanyes alpines, al seu estómac s'hi van trobar restes d'espelta. I encara més, el seu nom m'ha aparegut en la història de santa Hildegarda, per a mi fins ara desconeguda i que resulta que és una eminència en multitud de coses, entre elles la medicina natural, i dedica llargs paràgrafs a aquest cereal. El papa Joan Pau II en va dir: «Enriquida amb particulars dons sobrenaturals des de ben petita, els remeis naturals de santa Hildegarda són molt utilitzats pels seguidors de la medicina natural. Es va caracteritzar per la seva saviesa espiritual i santedat de vida.» Les visions místiques d'Hildegarda s'assemblen a les dels profetes de l'Antic Testament: en expressar-se amb les categories culturals i religioses del seu temps, interpreta-va a la llum de Déu les Sagrades Escripures, i les aplicava a les circumstàncies de la vida.

D'aquesta manera, tots els que l'escoltaven se sentien convidats a viure un estil d'existència cristiana coherent i compromès.

Aquests dies estic ocupat redactant sobre el que és més específic de la Setmana Santa. He arribat a una situació que ja no sé què he escrit i el que he oblidat i tinc por de repetir-me. Aquests dies, tot estudiant i visionant DVD, he fet blat i ordi torrats per tastar el que Jesús va menjar moltes vegades. De l'ordi, en parla també el llibre de Rut i és l'aliment que, en la seva etapa d'espigoladora, el solter Booz li va oferir. Menjar gra torrat era com entre nosaltres menjar-nos un entrepà. Obtenir-lo és molt fàcil. Es posa en una safata al forn, i només cal vigilar que no es cremi. Els ha agradat a tots, però principalment el de blat.

El pa d'ordi també és fàcil de fer amb una panificadora domèstica. Quan el mastegem, sabrem el gust que tenien els pans que Jesús va multiplicar i que l'evangeli de Joan ens diu explícitament que eren d'aquest cereal.

Un altre exemple: la beguda refrescant. El que era comú era la posca, que es portava a la feina com, fins fa poc, hem fet nosaltres amb el càntir. És aigua amb vinagre. Que ningú no faci ganyotes. Les nostres begudes són aigua amb suc de llimona o de taronja (àcid cítric principalment). Es tracta del que el soldat romà compadit va oferir al Senyor per mitigar-li la set. Si no ho heu tastat mai feu-ho, perquè experimenteu una miqueta de la satisfacció que va tenir el Senyor a la creu.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

La gent del carrer ha perdut un amic

En arribar a casa em trobo la trista notícia enviada per e-mail: Josep M. Gaja ha mort. I ho va fer precisament el dia del seu sant.

No puc deixar de recordar la seva figura i el seu somriure. Era de les primeres coses que veia en arribar a l'obra social Santa Lluïsa de Marillac. Allà repartia sempre esmorzars amb aquella pau que irradiava. Però també el veia a Arrels o en trobades de qualsevol del nostre món comú, el carrer. Sempre senzill, sempre humil, sempre a punt per donar testimoni d'aquesta fe rebuda que es fa vida en l'amor als germans i en el lliurament diari als altres. En Josep M. i la seva esposa, tots dos ja jubilats, vivien per als altres i eren feliços en el seu lloc, amb els últims.

Ara trobo aquestes paraules seves de fa uns mesos, a la revista digital d'Arrels que avui comparteixo amb tots el meus lectors, perquè vull fer-li aquest petit homenatge:

«Hem de fer les coses amb il·lusió.

»Vaig començar a recórrer els carrers l'any 1990, amb un jesuïta, Josep M. Agustí. Anàvem pel carrer Pelai de Barcelona i, com que hi havia tantes botigues amb sostre, hi trobàvem unes vint persones que hi passaven la nit.

»Ara hi ha més gent jove, segurament per culpa de l'atur. També hi ha molta gent de fora. Però, continuem trobant gent gran molt deteriorada i, en general, el que hi ha és una gran dispersió de gent per tota la ciutat, ja que abans es concentraven bàsicament a la plaça Reial i a les Rambles.

»Una de les millors coses que m'han passat durant tots aquests anys, és que no m'he desanimat mai. Fer carrers és fer amistats.

»Després de tants anys hi ha moltes persones que em criden pel meu nom i d'altres que ja no dormen al carrer; això és el que em fa continuar amb la mateixa o fins i tot més força.

»Hi ha dies de tot, però arribes a estimar tant la gent que és increïble.... El pitjor de la vida és la rutina. Per tal de no caure-hi cal fer les coses amb il·lusió. Si mai perdia el sentiment per la gent del carrer ho deixaria.»

Només ho ha deixat quan la malaltia ha pogut més que la seva il·lusió.

Exemples com el d'en Josep M. ens acompanyen sempre a tots els que estimem aquest Quart Món.

I és una de les coses que agraeixo a Déu cada dia: haver conegut tantes persones que dia rere dia donen la seva vida pels altres. Uns com a professionals que volen fer la seva feina ben feta més enllà de la tasca remunerada. Altres, donant el seu temps amb generositat i amor.

Amb tots ells sento la necessitat de viure cada vegada més a prop dels qui pateixen i estimen aquests petits gestos d'amistat. Precisament aquest matí, a la presó, un home que em rep sempre a la porta del mòdul amb un somriure meravellós m'ha dit: «Tota la setmana que espero aquesta estona.» I és que, com deia en Josep M.: «Fer carrers o fer presons és fer amistats.»

Zoom

Eduard Brufau

La vaga general del 29 de març passat ha demostrat el suport social dels sindicats. De tota manera no sembla que aquesta demostració de força contra la reforma laboral i les retallades faci canviar la política del govern espanyol. En pocs mesos veurem si aquesta reforma i les mesures d'estalvi esmorteixen o no els efectes de la crisi.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

La credibilitat amenaçada

Sense credibilitat no hi ha solució als problemes que vivim. El pitjor de la crisi actual no és el desastre econòmic, sinó la pèrdua de confiança generalitzada, especialment en els actors públics. Com són vistos per molta gent? Els polítics, com uns depredadors ansiosos de poder i poltrones, a qualsevol preu. Els banquers, com uns cobdiciosos per acumular guanys i riqueses a costa dels altres. Els periodistes, com la veu del seu amo que deformen la veritat dels fets per interessos bastards. Els empresaris, com adoradors del vedell d'or davant del qual sacrifiquen sense consciència els empleats. Els sindicalistes, com aprofitats i manipuladors que viuen de la rifeta. Els jutges, com un insult a la justícia per la seva parcialitat i subordinació a pressions alienes. Les autoritats religioses, com persones dogmàtiques i mancades de transparència. El sistema en el qual vivim immersos, com un titella fet anar per forces ocultes. Un panorama decebedor.

En el diagnòstic, hi ha dosis de veritat, però no és tota la veritat. La generalització simplifica els fets i no permet comprendre'ls. En principi, perquè el problema es redueix a una realitat externa: els altres. En la majoria de casos, manca una mirada interna, que em descobreixi les pròpies incoherències, la projecció de les meves frustracions en els altres, el jutge inapel·lable que porto dins i que dicta sentències a tort i a dret. Sense autocrítica, les meves valoracions estan mancades de credibilitat. Hi ha preguntes que cal formular-se: els altres mereixen la meua confiança? Sóc jo una persona digna de confiança? Acostumo a confiar en els altres?

El 17 de març passat la Fundació Claret va celebrar a Barcelona el seu XIV simposi sota el lema: «La credibilitat: un repte decisiu per als cristians d'avui.» Nivell de reflexions excel·lent. Em vull aturar en dues apreciacions de Vicenç Villatoro, brillant en la seva exposició. Primera, cada àrea específica de coneixement té el seu propi perfil de credibilitat, sigui novel·la, cinema... Segona, el discurs religiós no ha d'interferir l'àmbit científic ni l'àmbit polític, malgrat que ha de defensar el seu propi. Crec que la racionalitat de la fe cristiana permet fer una tasca transversal sempre en el respecte a les característiques pròpies de la política o la ciència, sense deixar-se absorbir per elles. No es tracta de fragmentar, però tampoc d'envair competències. Ser gelós de l'espai propi exigeix, per contrapartida, no ficar-se en el terreny específic dels altres. Convertir la Bíblia en un llibre científic va permetre desqualificar com a erroni l'heliocentrisme, defensat per Copèrnic i Galileu. El temps els va donar la raó. Les majories polítiques no poden definir les veritats religioses, com de vegades han pretès, o arraconar la religió a l'àmbit privat, tot desposseint-la de qualsevol projecció pública. Les possibilitats de la ciència també estan sotmeses a consideracions morals, però són dues òptiques diferents.

Hi ha un altre pas, molt important: la credibilitat de les persones. Pere, en l'anomenat Concili de Jerusalem, quan la discussió s'havia fet molt viva, s'aixeca i diu: «Déu em va escollir d'entre vosaltres perquè els pagans sentissin dels meus llavis la paraula de l'evangeli i creguessin» (Ac 15,7). Com pot ser creïble l'anunci evangèlic? Com pot ser-ho l'Església d'avui i els mateixos cristians? Si la nova evangelització se centra en mètodes o tècniques de transmissió, fracassarà. Sense missatgers creïbles, no dic pas perfectes, el missatge es perdrà.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Des del monestir

Pasqua, un problema de llenguatge

Quan llegim i meditem els relats de la resurrecció ens adonem de seguida de la dificultat per expressar l'inexpressable amb què es trobaren els redactors evangèlics. Pasqua és com l'eclosió d'allò que no es pot dir de Déu, és la bardissa ardent que ens en revela i alhora ens en vela el misteri. Un sepulcre buit, un llençol, àngels llampants, un hortolà misteriós, dones esfereïdes que corren, joves vestits de blanc, pedres que rodolen... són imatges que no ens permeten profanar el misteri, que ens deixen sempre davant el llindar... «No t'acostis. Treu-te les sandàlies, que el lloc que trepitges és sagrat» (Ex 3,5). Aquesta hauria de ser la clau de lectura per no equivocar-nos quan llegim els evangelis de Pasqua, per no cercar allò que no hem de cercar ni on no ho hem de cercar. Un problema de llenguatge. És l'etern problema de l'Església a l'hora de comunicar la fe. Sovint experimentem aquesta impotència davant els textos litúrgics que no podem tocar ni canviar, davant, sobretot, de l'Escriptura, quan la llegim a la missa o quan la preguem a la litúrgia de les

hores. Quan em vaig adonar, en la meua lectura personal de la Bíblia, que els redactors evangèlics, a l'hora d'expressar l'inexpressable, recorrien sobretot a dos relats de l'Antic Testament, vaig comprendre quelcom del misteri de la bardissa ardent. El primer relat és el del retrobament dels germans de Josep amb Josep, a Egipte (Gn 45,1-15): rellegiu-lo, si us plau, com a comentari de Pasqua. El retrobament progressiu dels germans separats, amb les llàgrimes com a porta de l'alegria del ple reconeixement, refà la germanor trencada per l'enveja i la traïció —com la dels deixebles de Jesús— fins a la mort del germà-amic. En Josep, figura del Messies, el poble queda reconstituït com a tal, com a portador i sagrament de l'alegria i de l'amistat de Déu. L'altre relat és el de Daniel, una altra figura del Crist, a la fossa dels lleons (Dn 6,17-25): «Després van dur una pedra per tancar la boca d'aquella fossa; el rei la

va segellar amb el seu anell i amb l'anell dels seus magnats, perquè ningú no pogués fer res a favor de Daniel ... a trenc d'alba es va llevar i se n'anà de pressa a la fossa dels lleons» (6,18 i 20). Quan el llegeixes, tens la impressió que els redactors evangèlics senzillament parafrasejaven el text a l'hora d'expressar l'inexpressable, confegint un relat propi i preciós, un relat que, precisament perquè en rellegeix un altre, resta obert per a nosaltres com a porta d'accés al misteri. La pedra i el segell que tanquen la fossa sostreuen als nostres ulls tafaners la manera com Déu actua. No sabem què passa dins la fossa dels lleons —dins el sepulcre de Jesús—, sabem, només, que Daniel —Jesús— és viu.

El llenguatge, per ser veritablement expressiu, cal que sigui transgressor. Pasqua és la festa d'una gran transgressió, el pas de Déu que, tot assumint-los, capgira els nostres processos humans. Per això, el sentit de la pasqua de Jesús es resumeix cada any en un sol mot, en un sol crit de lloança, un crit transgressor: «Al-leluia!»

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Consciència i transformació

El primer acte per transformar la situació que vivim consisteix a prendre'n consciència, ja que res no pot canviar en el món, ni en la vida humana, sense la consciència.

Prendre consciència és un moviment contra la banalitat, contra la simplificació i la frivolitat, però només és possible si prenem distància, ens enretirem del pla immediat de la vida; ens aturem i contemplem panoràmicament el que hi ha, si practiquem una receptivitat alliberada de prejudicis. Prendre distància no s'ha d'interpretar, únicament, en un sentit físic. Significa desenvolupar el rol d'espectador, tenir el coratge de contemplar-se a si mateix i l'escenari del món i sotmetre'ls a un judici valoratiu.

Aquesta retirada de l'escenari no s'ha d'interpretar com una fuga, tampoc com una sortida per la tangent. És una retirada provisional, la condició bàsica per contemplar. La presa de distància és la premissa per poder-ne fer un judici ponderat i, posteriorment, articular una acció conseqüent. En darrer terme, prendre consciència no és un acte estètic; té una profunda arrel ètica. Té com a finalitat darrera la transformació d'un mateix i del món circumdant.

Prendre consciència consisteix a adonar-se del

que està passant, a parar atenció en el que hi ha, però, alhora, significa comprendre que el que hi ha no és petri, ni està fatalment determinat; que podria ser d'una altra manera, que la realitat és un focus de necessitats i de possibilitats. La presa de consciència és una visió, una intuïció que és capaç d'identificar horitzons, possibilitats, porositats.

Adonar-se del que passa és un desacatament a la cultura de la velocitat; requereix una visió lenta, circular, ponderada; un aturar-se, cosa que només és possible si ens atrevim a baixar del tren d'alta velocitat per acostar-nos a la realitat, a allò concret, a allò que està passant. Ens hi juguem el futur.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull
Consultor del Pontifici Consell
de Cultura

Mirada al món

Sorpresa en el Sant Sudari de Torí

No sé si tothom sap que una de les darreres descobertes fetes sobre el Sant Sudari de Torí ha estat realitzada per un professor de la Universitat Hebrea de Jerusalem. Aquest professor, jueu, Avinoam Danin, ha estudiat científicament el Sant Sudari des del punt de vista botànic. De fet ell ha estat durant molts anys un eminent professor de Botànica de la Universitat Hebrea de Jerusalem. Us en parlaré una mica, perquè he tingut ocasió de conèixer-lo i de parlar amb ell i he tingut el goig d'assistir a algunes de les seves conferències a Jerusalem sobre el tema. És quelcom interessant i que entra en els límits no solament de la ciència sinó també de la devoció humana i de la tendresa femenina.

De què es tracta?

Danin ha vist amb sofisticats microscòpics electrònics que, al voltant de la cara de Jesús i al lloc de les mans, segons el Sant Sudari, hi havia flors, petites flors silvestres que, de fet, creixien pels voltants del Calvari. Recordeu que, en temps de Jesús, el turó del Calvari estava fora les muralles de la ciutat,

i que Ell va morir a la primavera, a començaments d'abril. Aquest autor hi ha vist unes tres-centes flors, que serien col·locades allí com a darrer homenatge a Jesús Crucificat poc abans de ser sepultat. Detall humaníssim, com dèiem, on fàcilment es pot veure l'amor i l'atenció de les pies dones que devien recollir a prop del Calvari: elles les recollirien pels voltants i les devien col·locar tot seguit, amb molta cura, al voltant de la cara i de les mans de Jesús. Avinoam Danin ha escrit diversos llibres i en diverses llengües sobre el tema, té excel·lents fotografies amb les imatges engrandides de les minúscules floretes, típiques de la flora palestinenca els mesos de març a maig. Abans d'embolcallar el cos de Jesús amb el llençol, les pies dones, i certament entre elles la mare de Jesús, col·locaren amb tendresa i emoció aquestes flors sobre el cos de Crist. El mateix professor afirmava: «Jo sóc jueu i científic, botànic. No em poso en qüestions religioses ni dic qui era l'home embolcallat amb aquell llençol. Però el que jo puc afirmar, com a botànic, és que aquell cos va ser ornat amb flors i, a més, d'unes

flors que només es poden trobar juntes a la regió de la terra d'Israel que va de Jerusalem a Hebron. Per tant jo afirmo que aquest llençol ha estat algun temps a Jerusalem.»

Magnífica afirmació que corrobora la perenne tradició cristiana que el Sant Sudari de Torí és el que, a Jerusalem, va embolcallar el cos de Crist en el sepulcre. Les flors en qüestió són especialment dues: una que es diu gundèlia (*Gundelia tournefortii*) i l'altra que es diu zigofil·le (*Zygophyllum dumosum*): aquestes dues plantes creixen al mateix temps, una a la part oest i nord d'Israel, l'altra a la part del desert del Sinai i del mar Mort. El límit on creixen juntes és a la regió que s'estén des de Jerusalem fins a Hebron (de 35 a 40 km de llargària). Descoberta eloqüent, vertadera sorpresa, que, d'una part, reafirma l'autenticitat del Sant Sudari de Torí com a provinent de Jerusalem i, de l'altra, enriqueix, amb tendresa humana, les escenes finals de la passió de Crist. Testimoni silenciós que la ciència, mitjançant un estudi seriós, objectiu i desapassionat, ha posat de manifest.

Joan Vernet
Salesià des de
Jerusalem

Visca la vida!

Tots tenim el deure moral de donar un to positiu als nostres actes, decisions i actituds. El més important, perquè s'adreça al nucli de tota la nostra filosofia vital, de la nostra pròpia existència, és mostrar el nostre respecte i el nostre profund amor, que sens dubte professem, cap a la vida. A vegades sembla que sentim una mena de vergonya absurda a mostrar que estimem la vida i és un error rotund, perquè els que tracten d'intervenir-hi en contra no tenen escrúpols en atacar-la obertament.

Defensar l'avortament, amb tota la seqüela de mals personals, materials i estructurals que comporta, no es fa compatible amb les manifestacions de pretesa solidaritat cap als que es troben en dificultats. Comencem per ajudar les dones en situació difícil (per soledat, abandonament, pobresa...) i que es demostrin amb fets pràctics que sí, que som solidaris. D'aquesta manera, indirectament i encara que no sigui el prioritari, se'n beneficia tota la societat perquè ningú està sol i som tots u. Aquests dies hi ha diverses manifestacions a l'Estat espanyol a favor de la vida. Donem-hi suport amb entusiasme.

ISABEL ESTEBAN GÜELL
Barcelona

Per què no el condemnen?

Arran de l'atroç fet perpetrat a Tolosa, uns amics em comentaven: «Per què en aquest cas no hi ha condemnes per part dels musulmans?» I és que com ja ha passat altres vegades, els crims comesos per radicals islamistes no provoquen una condemna explícita i taxativa per part de les organitzacions islàmiques establertes a Europa, com tampoc no han comogut les autoritats musulmanes dels països islàmics.

En el cas del terrorista Mohamed Merah, autor de set assassinats a Tolosa, només s'ha sentit el rebuig de les autoritats palestines i franceses per raons d'oportunisme polític. El fet corprendor és que el terrorisme exercit per les xarxes «jihaidistes», és a dir, les que s'escuden en la «guerra santa» contra tot el qui no assumeixi la seva forma de ser musulmà, apliquen al peu de la lletra alguns aspectes de la mateixa doctrina islàmica que d'altres interpreten de manera moderada.

XUS D. MADRID
Palamós

«Jesús vive en quien lo busca»

¡Ay, Jesús! El Nazareno, el Mesías, de bondades, indulgencias esparcidas, sembrador de parábolas y milagros. Cuánta ignominia atea, pagana, volcando al calvario y a la cruz sentenciado.

La JMJ del 2013

El Pontifici Consell per als Laics ha promogut una trobada dels operadors de la pastoral juvenil per reflexionar sobre les Jornades Mundials de la Joventut i per preparar la que tindrà lloc a Rio de Janeiro l'any que ve. Al llarg d'aquests dies de reunions, es van analitzar els aspectes organitzatius i pastorals de la JMJ de Madrid 2011, els aspectes sobre la JMJ de Rio de Janeiro 2013 i el tema de la necessària i urgent formació dels joves en valors sòlids. La trobada va concloure amb la Missa del Diumenge de Rams, presidida per Benet XVI a la plaça de Sant Pere. Com a persona que ha participat tres vegades a les JMJ (a Toronto, Canadà, 2002; Colònia, Alemanya, 2005, i a Madrid, Espanya, 2011), desitjo que aquestes reunions siguin molt fructíferes per als organitzadors i que serveixin per aplanar el camí cap a la preparació de la propera JMJ. Conservo el record dolorós d'una mala organització de la vetlla a la JMJ de Madrid l'any passat. Com és possible que milers de persones acreditades es quedessin darrere de les tanques sense poder entrar al recinte? Un altre va ser no poder combregar a la missa de cloenda de la JMJ. Com pot ser que tinguessin tan desprotegit el pa que es consagraria l'endemà, que es mullés gairebé tot amb la tempesta i que la majoria dels fidels no poguéssim combregar? En fi, que treballin a consciència i que els surti tot bé. Som centenars de milers de persones les que esperem amb expectació.

ROBERTO BLANCO HURTADO
Ortigueira

¡Ay, María! Madre del Mesías, cuántas lágrimas vertidas, cuánto dolor inflingido en las carnes de tu hijo, flagelado, escupido, ensangrentado y con espinas coronado. ¡Ay, María! Cuánto dolor aspirando y tus ojos maternales viendo tu hijo arrastrando la cruz, el madero, y sus llagas, sus dolorosas caídas, en el Gólgota crucificado; cuánta agonía María, la tuya, la de Jesús, tu hijo, expirando... Y la tierra y sus primaveras orbitando seguirán escanciando las tragedias, las tradiciones y los símbolos cristianos y recordando su vida y muerte y a los cielos su ascensión.

JESÚS MUÑOZ GIL
Barcelona

Enhorabona

Cada setmana espero amb alegria aquest setmanari —com esperava, quan era nena, *En Patufet*—, perquè és molt interessant, tant pel que fa al país com internacionalment. M'orienta una mica per

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

saber què passa... Són tantes les coses que passen! També m'agrada Ràdio Estel. Aquesta emissora emet el rés del Rosari. Procuo resar-lo cada matí; em sento molt acompanyada. La música és molt bona. Doncs, endavant, que hi ha molta feina per fer! Per sort, el Senyor ens hi ajuda.

M. KARME JOVÉ
Barcelona

Film dur i creïble

He vist la pel·lícula *La Pasión*, una biografia de Jesús de Natza-ret atractiva i creïble, de la mà del director Mel Gibson. Va aconseguir un film vibrant que se centra en la Passió de Crist. Gibson a va encertar a l'hora de donar contingut al film: Crist ha vingut al món mogut per l'amor, per redimir-lo del pecat i accepta, voluntàriament, la passió i la mort. Ha de complir una missió: alliberar els homes de l'esclavitud del pecat. La narració es basa, sobretot, en els evangelis, seguits amb fidelitat, encara que també té en compte revelacions privades de dues monges: la beata alemanya Anna Katharina Emmerich i la venerable espanyola María de Ágreda.

El film resulta dur. Des que Jesús és pres a l'hort de les Oliveres, és sotmès a tota mena de vexacions. I el guió narra els detalls que descriuen els evangelis: insults, empenyes, bufetades, escopinades. L'obliguen a posar-se vestits ridículs, l'assoten salvatge, el coronen d'espines... Una tortura mostrada amb gran realisme. «Crec que ens hem acostumat a veure crucifixos preciosos a les parets i hem oblidat el que va passar de veritat», va comentar Gibson.

CLEMENTE FERRER
Madrid

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

La creu sobre l'altar

Veig que en alguns llocs es va posant de «moda» posar la creu damunt l'altar, entre el sacerdot i el poble, a l'estil de les celebracions del Sant Pare. ¿Quin sentit té? ¿No li sembla que això distreu l'atenció i priva la visió del celebrant?

És veritat que el papa Benet XVI ho fa, encara que, recordo, quan celebrava Joan Pau II, hi havia la creu damunt l'altar col·locada en una part lateral. Com bé diu el cardenal Cañizares, cal enriquir-se també amb la manera amb què el Sant Pare celebra la litúrgia i aquestes celebracions pontificies «són exemplars per a tot el món catòlic». Estic convençut que el papa Benet, amb la seva *ars celebrandi* («forma de celebrar») està elaborant un magisteri no escrit però molt important. Fa uns anys, un bon amic i gran expert en litúrgia i que fou president del Pontifici Institut d'Arqueologia, el Dr. Josep Martí i Aixalà, al cel sigui, escrivia a la revista *Taüll* el maig del 2004: «La missa romana ha conservat, fins no fa gaire, l'orientació de la pregària cap a orient. De fet, si volem parlar amb propietat, el prevere no ha dit mai la missa d'esquena al poble, sinó de cara al mateix punt que el poble també mirava, "El sol que ve del cel" (Lc 1,78), o si voleu, *conversi ad Dominum* («girats envers el Senyor»), com deia l'antiga invocació. L'orientació de la pregària cap a un punt determinat, el de la revelació i el de la llum divina, és encara una pràctica guardada per Israel i per l'islam, i per tant, no deu ser sense sentit. Per què l'hauríem de menystenir els cristians? Algú podria objectar que la pregària eucarística de cara al poble la fa impossible. No és pas així, si hom s'adona que la creu, posada entre el sacerdot i l'assemblea, permet que l'un i l'altra tinguin un mateix punt d'orientació. Dit tot això, si algú vol preguntar quin hauria de ser el lloc de la creu en el presbiteri de la litúrgia renovada, es podria contestar, sense ambigüitats, que la creu, austera o preciosa, més aviat preciosa, s'hauria de posar entre el poble i el celebrant, que miraran el signe victoriós d'aquell que han traspassat...»

Certament és una opinió, però ben fonamentada, i, sense excloure'n algunes variants, ens fa veure que posar la creu damunt l'altar no és pas desencertat. I, fins i tot, com diu l'autor citat, «ajudaria a regular el paper de primer actor omnipresent en què sovint s'ha convertit el ministeri de la presidència, i que té el risc de clericalitzar la celebració eucarística indegudament». Hi estic molt d'acord i potser ja és hora que en moltes celebracions ens deixem de mirar els uns als altres (ministres i poble) per mirar tots el Crist. Santa Teresa de Jesús, ensenyant a pregar unes monges, els deia: «Només us demano que el mireu.»

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Una visita al Museu de Montserrat

Montserrat Soler Saquero

Alumna de l'Institut de Ciències
Religioses de Barcelona

Pujant a Montserrat poso la ràdio: possibilitat de guerra civil a Abyei, violència a Tunísia, un any més tard Haití continua sota la runa, els ciutadans sense casa ni recursos bàsics...

El primer que sento en entrar al museu és serenor. Quina quietud, quin silenci tan benvingut... Quanta bellesa! A poc a poc retorna en mi l'esperança en l'ésser humà... Algunes persones han estat capaces de passar per la vida deixant testimoni de creativitat positiva; de crear i oferir sensacions de benestar al proïsme.

Els meus ulls es dilaten i es deixen enlluernar per colors i per imatges que no fan mal a l'ànima. El meu cervell ho agraeix. Em va envaint una agradable sensació de reconciliació. El temps sembla recobrar el seu legítim ritme. Una espurna d'equilibri retorna a mi.

Els meus peus caminen a poc a poc mentre la meua ànima es deixa envair, de nou, per l'espiritualitat. A la fi, retroba la seva plaça dins meu.

Penso que tots aquests artistes han estat tocats per un notable do espiritual. Com, si no, poder representar i transmetre en les seves obres aquest alè de recerca del transcendent, aquesta confiança i esperança en Déu? Aquesta fe plena de lluminositat, sensibilitat i bondat?

Obres significatives

Em trobo davant d'un quadre: *La*

mort de Sisserà, de l'artista català Ramon Tusquets (1838-1904). No puc evitar un petit somriure, me'l miro amb simpatia i estima. El quadre em transporta, convidada a reviuir *El cant de Dèbora* (Jt, 5); Jael, dona, feminitat, fortaleza, valentia. Amb decisió s'enfrontarà a dos grans generals demostrant intel·ligència i astúcia. Jahvè sorprèn, actua a través dels éssers humans i aquests hauran de respondre amb responsabilitat i compromís per dur a terme la voluntat de Jahvè. «*El hombre propone y Dios dispone*.» Jahvè intercedeix a través dels ignorats, d'aquells en els quals la societat no diposita confiança ni credibilitat. Aquests petits canviaran el curs de la història humana.

Continuo avançant; arribo a l'àrea de Terra Santa. Reconec una Torà del segle XVIII aC. Al seu costat, un tros-

set del *Megilot d'Ester*. En hebreu, *Hadassah*. Dona jueva, del període hel·lenístic, que esdevindrà reina de Pèrsia. Arriscarà la seva vida per salvar el poble jueu de l'extermini i instaurarà la festa del *Purim* per celebrar aquest acte de salvació. Festa actualment encara en vigència.

Del llibre d'Ester hi ha diversos textos. El més antic és en hebreu: *Masorètic* (T.M.), dels segles V-II aC. Posteriorment, traduït al grec (*Septuaginta*); des del segle II aC, amb sis addicions intercalades i dues formes diverses de text grec. Dins de la Bíblia catòlica, forma part dels anomenats llibres deuterocanònics (versió grega). Pertany a un gènere literari intermedi, entre històric i ficció, que vol narrar la duresa de la vida del poble jueu.

De nou trobem com Jahvè es

manifesta al seu poble i li ofereix la salvació. Un Jahvè proper i personal que fa palès el seu poder i la seva providència intervenint a través d'una dona. La dona discriminada, que ocupa un paper secundari en la societat i sotmesa a l'home. Una dona que confia plenament en Jahvè i adquireix el compromís ferm i valent d'intervenir-hi, portant a terme, així, els dissenys de Jahvè.

Un personatge cèlebre

Un altre personatge em crida l'atenció: el benedictí Bonaventura Ubach i Medir (1879-1960). Interessat a il·lustrar el món de la Bíblia, fa estades al Pròxim Orient entre els anys 1906 i 1951. Compra (no espolia) objectes originals de la Mesopotàmia, Egipte, Xipre, Terra Santa i de cultures hel·lenístiques.

El seu interès no se'l queda per a ell, el fa arribar a tota la societat, el comparteix, el fa conèixer i ofereix la possibilitat que tots en gaudim.

Surto del museu i un agraït solet m'acaricia el rostre. Alço la mirada cap a les muntanyes majestuoses, respiro a fons inhalant la flaire de romaní, tanco els ulls. Que bé que estic! Que bé que em sento!

Una visita a la meua estimada Moreneta. Per implorar-li confiança i valentia, com Jael i Ester, per encarar-me a les meves dificultats quotidianes i familiars. Força i fe per enfrontar-m'hi amb responsabilitat i compromís cristià.

Pujo al cotxe i començo el descens cap a la meua realitat...

Creada la comissió Memorial Bisbe Joan Carrera

Jordi Breu Pañella

Parròquia Sant Isidre Llauredor de l'Hospitalet de Llobregat

Amb data 16 de març del 2012, s'ha fet efectiva la constitució de la comissió Memorial Bisbe Joan Carrera de la parròquia Sant Isidre Llauredor. Aquesta comissió té com a finalitat recordar la memòria del bisbe Joan, que va ser rector de la parròquia durant el període del 1976 al 1991, i realitzar uns actes d'homenatge, el dia 3 d'octubre del 2013, coincidint amb el cinquè aniversari del seu traspàs a la casa del Pare. La comissió s'ha posat en marxa elaborant un full de ruta en què es plantegen un seguit d'actuacions a realitzar durant aquest temps i donar-los a conèixer tant a la comunitat parroquial com al barri de Santa Eulàlia, la ciutat de l'Hospitalet i la diòcesi de Barcelona, àmbits en els quals Mons. Joan Carrera hi va estar vinculat.

Empremta inesborrable

Partim del viu record que encara tenim del bisbe Joan, de l'empremta que van deixar les seves paraules i obres enmig de tots els qui vam tenir el goig de conèixer-lo i col·laborar amb ell, i també amb la

confiança que els actes seran ben acollits per tota la comunitat parroquial, donada l'estimació que sempre ha manifestat vers la persona de Mons. Joan Carrera, ja des dels primers dies de rector, allà a l'estiu del 1976, fins al moment de la seva mort, produïda a la tardor del 2008.

Aquests actes estaran emmarcats en dos esdeveniments importants de l'Església: la commemoració del cinquantè aniversari de l'inici del Concili Vaticà II—que el bisbe Joan, en aquells anys un jove sacerdot, va viure intensament—i la celebració de l'Any de la Fe (octubre 2012 - octubre 2013), promulgat pel Sant Pare i en què desitja que es redescobreixin els textos d'aquell Concili, «una gran força per a la sempre necessària renovació de l'Església», segons les seves paraules.

Aquesta comissió està encapçalada per Mn. Francesc Prieto, rector de la parròquia, i en formen part Jesús Gandul García, Jordi García Martorell i Jordi Breu Pañella.

I res millor per guiar aquesta comissió que les paraules del bisbe Joan en el seu testament espiritual: «Desitjo consagrar els dies que em resten a la difusió de l'Evangeli, tal com he fet fins ara com a prevere i com a bisbe, i a viure'l jo mateix en un procés de conversió que mai no s'acaba.»

Paraula i vida

La Pasqua cristiana

La resurrecció de Jesús és l'esdeveniment central de la història de la salvació. El Calvari no va ser l'últim acte de l'obra del Senyor. La creu i la mort de Jesús van portar a la seva resurrecció. Aquesta sí que fou el coronament de la seva obra.

La resurrecció del Crist és un misteri de la fe i, a la vegada, és un esdeveniment real que ha tingut manifestacions històriques constatades. Els apòstols van ser testimonis oculars del Ressuscitat. Cada Pasqua ressonen les paraules de l'àngel a les dones que seguien Jesús: «Per què busqueu entre els morts aquell que viu? No és aquí: ha ressuscitat.» Pere i Joan anaren al sepulcre el diumenge al matí i el trobaren buit. La descoberta del sepulcre buit pels deixebles va ser el primer pas cap al reconeixement del fet de la resurrecció del Senyor. «El deixeble que Jesús estimava» afirma que quan va entrar al sepulcre buit aquell diumenge i va descobrir les faixes deixades allà «va veure i va creure», una clara constatació tant del fet històric de la resurrecció de Jesucrist com de la seva significació a la llum de la fe.

Sant Pau parla de la tradició viva de la resurrecció que ell rebé després de la seva conversió a les portes de Damasc. La fe en la resurrecció de Jesús no

és una espècie d'apèndix, sinó el cor mateix de la fe cristiana. Així diu: «Si el Crist no hagués ressuscitat, seria sense objecte la nostra predicació; ho seria també la vostra fe.»

El testimoniatge dels apòstols sobre la resurrecció de Jesús és fort. Al principi els va costar de creure en la resurrecció del seu mestre. Tanmateix, el seu escepticisme es va desfer davant l'evidència del Ressuscitat. Jesús, després de la seva resurrecció, amb les seves aparicions va establir amb ells unes relacions directes. Els convida a reconèixer que no és un esperit, però sobretot a constatar que el cos ressuscitat amb què se'ls presenta és el mateix cos que ha estat crucificat, ja que porta encara els senyals de la passió. Finalment, Tomàs, l'incrèdul, fa, després de veure Jesús, la professió de fe més bella que mai hagi sortit de llavis humans: «Senyor meu i Déu meu.»

La resurrecció del Crist marca la història de la humanitat; és principi i font de la nostra futura resurrecció. Com afirma sant Pau, «Crist ha ressuscitat d'entre els morts com a primícia dels qui van morir, perquè així com per Adam tots moren, també tots reviuran en el Crist». Aquí rau la bona notícia de la Pasqua cristiana.

En virtut del baptisme, tots els cristians estem cridats a ser testimonis del Crist, de la seva mort redemptora i de la seva resurrecció gloriosa. El nucli del nostre testimoniatge de cristians davant del món ha de centrar-se en l'anunci de la resurrecció del Crist. Tota la vida del cristià està cridada a ser una progressiva amistat amb el Crist ressuscitat que viu en la seva Església. Certament, com ens va recordar el Concili Vaticà II en la constitució *Gaudium et spes*, com a cristians estem cridats a lluitar contra el mal amb l'ajut de l'Esperit Sant, que és el vivent i que ens anuncia una vida en plenitud en el futur, quan el Crist ressuscitarà els nostres cossos mortals per fer-los semblants al seu. També hem de sofrir la mort física, però «associats al misteri pasqual, configurats a la mort de Crist, anirem a l'encontre de la resurrecció, enfortits per l'esperança». En sintonia amb tota l'Església, que viu actualment una nova consciència de la seva missió de ser l'instrument de Crist per donar esperança al món, us desitjo a tots una santa i joiosa Pasqua. Aquest any ho faig amb les mateixes paraules amb què els nostres germans cristians d'Orient se saluden en aquest dia: «Crist ha ressuscitat. Veritablement ha ressuscitat.»

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

La principal festa cristiana

Cap a l'any 56 sant Pau va escriure als de Corint (15,3-5): «Primer de tot us vaig transmetre el mateix ensenyament que jo havia rebut: Crist morí pels nostres pecats, com deien ja les Escriptures, i fou sepultat; ressuscità el tercer dia, com deien ja les Escriptures, i s'aparegué a Cefes i després als Dotze.» El que l'Apòstol fa és recollir una tradició, certament recent, que va rebre després de la seva conversió camí de Damasc. I és que la resurrecció de Crist, veritat culminant de la nostra fe, va ser creguda i viscuda per la primera comunitat cristiana, és a dir, en temps dels apòstols, i des de llavors fins ara. La celebració de la Pasqua és la principal festa de l'Església, juntament amb la Nativitat. Aquell Jesús que va néixer a Betlem, després de la seva vida a la terra va morir i va ressuscitar. Al final de la Setmana Santa, en la qual hem meditat sobre la seva passió i mort, és lògic que els cristians visquem el goig incommensurable de la seva tornada a la vida, i no

a la vida terrenal, sinó a la vida eterna.

Crist no va ser el primer ressuscitat segons com entenguem aquesta paraula. L'evangelisme ens explica casos d'altres persones que van morir i van ser ressuscitades, com Llätzer o el fill de la vídua de Naïm. Però aquestes persones, passats uns anys, van tornar a morir. Crist, en canvi, ressuscita i viu ja per sempre. És garantia que també nosaltres, si li som fidels, accedirem a una vida sense fi en la glòria de Déu. La veritat històrica de la resurrecció de Crist es basa en múltiples testimonis de persones que el van veure: els Dotze, els caminants d'Emmaús, les dones, «més de cinc-cents persones», segons sant Pau. Avui desitjo fixar-me en dos detalls significatius del relat evangèlic. Un és que els primers testimonis de la resurrecció són dones: Maria Magdalena i les que l'acompanyaven a visitar el sepulcre. Són elles les que alerten Pere i els seus companys del que ha passat. Això ens confirma que Jesús, encara que no

les va cridar per formar part dels Dotze, les estimava molt i les va escollir per donar el primer testimoni. També a l'Església catòlica, encara que no accedeixin al sacerdoci, les dones són apreciades en la seva dignitat en res inferior als homes i, sovint, molt més dignes d'admiració.

Un altre detall significatiu: als apòstols no els va ser fàcil acceptar el fet de la resurrecció. Pere i Joan corren a assegurar-se'n per ells mateixos. Tomàs rebutja fins i tot el testimoni posterior dels seus companys conforme Jesús havia estat amb ells, i es nega a creure-ho sense una constatació directa. Precisament aquest dubte es convertirà en una prova més del fet cert i una confessió de fe que repetim cada dia a la missa. Els dubtes de fe, l'agnosticisme respectuós, no són una ofensa per als creients; poden ser el camí per a un encontre ple amb Crist, que va morir per tots i va ressuscitar per donar-nos a tots la vida eterna.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

LES ESGLÉSIES DISSENYADES PER JAUME MIRET SÓN UN B

Arquitectura pasqual, a

Mare de Déu del Carme, de Castelldefels.

«Els temples, amb la seva harmonia i la seva bellesa, han de parlar-nos necessàriament del misteri de Déu»

Samuel Gutiérrez

La llum de la Pasqua ens enlluerna. Ens convida a l'alegria i a la pau. Una altra vida, veritablement nova, és possible. Aquesta és la gran experiència pasqual i el fonament d'una esperança que en el si del cristianisme té carta de ciutadania. Traslladar aquesta convicció a l'àmbit de l'arquitectura és un dels reptes que amb més interès ha afrontat l'Església al llarg dels segles. Els temples, amb la seva harmonia i la seva bellesa, han de parlar-nos necessàriament del misteri de

Déu. Han d'evocar la transcendència i, sense perdre la perspectiva terrenal, fer alçar-nos la mirada cap amunt, on nia l'esperança. En aquesta línia s'emmarca l'obra religiosa de l'arquitecte català Jaume Miret, autor en els últims vint anys de cinc esglésies de nova construcció a la província eclesiàstica de Barcelona. Podríem dir que la seva és una arquitectura clarament pasqual, una arquitectura lluminosa i estilitzada, que conjumina modernitat i tradició amb un equilibri que no sempre és fàcil d'aconseguir.

«A diferència del que molta gent

podria pensar, l'arquitectura religiosa et permet una gran llibertat —explica Jaume Miret—. Més encara, jo diria fins i tot que al llarg de la història l'arquitectura religiosa sempre ha anat al capdavant i ha estat pionera dins de les diverses tipologies arquitectòniques.» En el cas de Miret, que es va iniciar molt jove, tot just acabar la carrera, en aquest tipus d'edificis, el disseny de temples de nova construcció i la rehabilitació d'esglésies antigues ha estat una oportunitat privilegiada de créixer professionalment i humanament. «M'he sentit molt a gust

treballant amb els mossens —reconeix Miret—, amb molta llibertat, i sempre que els he proposat esglésies modernes, molt lluminoses i obertes, hi ha hagut bona receptivitat.» Precisament la lluminositat és un dels trets que destaquen en les esglésies de nova construcció de Jaume Miret. La lluminositat i la calidesa, sobretot en el seu interior, han esdevingut gairebé el seu segell de qualitat. «La llum natural és cabdal en la meva arquitectura —confessa—, és la que permet apreciar les formes, equilibrar els espais i evocar la transcendència.»

Un de les claus de l'arquitectura, potser el seu element més decisiu, és l'equilibri entre la funció i la forma. Així ho entén Jaume Miret, que busca sempre amb cura aquest equilibri en les seves obres: «Moltes vegades una cosa et porta a l'altra. La lectura del lloc i la funció s'acaba traduint en la forma i en l'emplaçament de l'edifici. És impossible dissenyar qualsevol edifici només des de la funció, o només des de la forma. La clau, per a mi, està en l'equilibri, tenir en compte totes dues dimensions i harmonitzar-les.» En la recerca d'aquest equilibri és molt important la integració de l'edifici en el seu entorn. L'entorn, per a Miret, no és només l'entorn físic, sinó també l'entorn funcional. «L'entorn va més enllà de la realitat física —explica—. Cada església demana una integració i un funcionament diferent. Jo aposto per una arquitectura orgànica, molt vital i integrada en el seu entorn.» Un bon exemple d'aquesta simbiosi és l'església de Sant Bartomeu, a la Zona Franca de Barcelona, al costat de l'antiga pedrera de Montjuïc. En aquest cas el temple

Sant Enric d'Ossó, de l'Hospitalet de Llobregat.

«La llum natural és cabdal en la meva arquitectura, perquè permet apreciar les formes, equilibrar els espais i evocar la transcendència»

UN EXEMPLE D'EQUILIBRI ENTRE FORMA I FUNCIONALITAT

Arquitectura de la llum

Santa Eulàlia, de Roquetes de Sant Pere de Ribes.

«L'arquitectura religiosa sempre ha anat al capdavant i ha estat pionera dins de les diverses tipologies arquitectòniques»

ha estat concebut com dos grans carreus maclats, representant les pedres que han estat tretes durant segles de la muntanya. La part interior, buida i il·luminada a la nit, esdevé un gran lluernari que evoca també, d'alguna manera, la força de la llum interior enmig de les tenebres de la vida.

Al darrere de cada obra, més encara si són llocs de culte, s'amaga tota una barreja de filosofia i teologia. L'harmonia del conjunt, l'ordre dels elements, són camins que ens orienten cap a la transcendència. «La bellesa salvarà el món», com diu Dostoiévski. Jaume Miret ho subscriu plenament i les seves propostes arquitectòniques volen avançar per aquesta línia. Així ho ha pretès amb l'església Mare de Déu del Carme, de

Castelldefels; la de Santa Eulàlia, de Sant Pere de Ribes, o la de Sant Enric d'Ossó, a l'Hospitalet de Llobregat. «La llibertat de disseny que t'ofereix la construcció d'una església et permet una gran flexibilitat —explica Miret—. Entren en joc la idea de l'espai sagrat i de la llum, i tot plegat dóna moltes possibilitats a l'arquitecte, més que no pas l'arquitectura residencial.»

A Castelldefels, per exemple, el repte d'aixecar una temple al costat de l'autovia era realment ambiciós, i prou complicat. El resultat és una església que, malgrat trobar-se en un espai perdut en tot el maremàgnum del teixit urbà, ha esdevingut referent per a la zona. El seu original campanar, format per tres agulles de 50

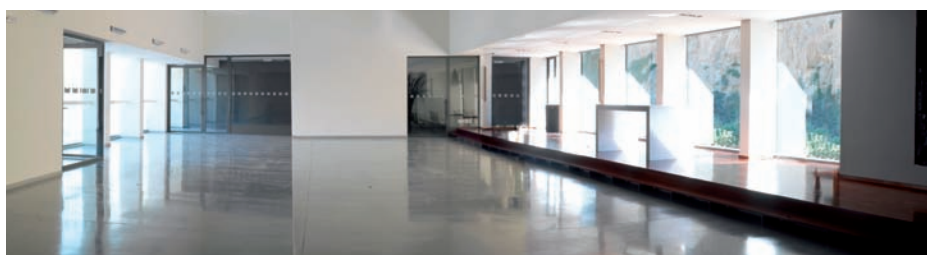
metres d'alçada, així ho ha fet possible. Són estructures molt senzilles, recobertes de coure, i que, a més, deixen entrar la llum zenital a l'interior. El simbolisme trinitari és evident. «Una de les coses que més m'agrada d'aquesta església és que les campanes es poden veure des de l'interior —afirma l'arquitecte—. Hi ha una relació molt directa entre els fidels, les campanes i la llum. És un edifici que, amb pocs recursos, desputa cap amunt.»

Edificis orgànics

La llum és també un element essencial de l'església de Santa Eulàlia de les Roquetes, a Sant Pere de Ribes. En aquest cas, però, la seva particularitat són les formes curvilínies, molt orgàniques, amb una capella del Santíssim en forma d'ou integrada en el mateix mur exterior. També destaca el campanar en

forma de flama, evocant el martiri de la patrona. «En un municipi com el de Roquetes, tan i tan rectilini, l'església de Santa Eulàlia vol fer de contrapunt. És un exemple d'integració, per contrast, en el seu entorn», indica l'arquitecte. I afegeix: «Quan vaig visitar el barri, vaig tenir molt clar des del primer moment que calia donar-hi un contrapunt d'amabilitat. D'aquí l'edifici corb, orgànic. Gairebé era una necessitat.»

Cada església és, per a Jaume Miret, com una criatura amb vida pròpia. Confessa, però, que no en té de predilectes. Cadascuna té la seva història i la seva particularitat. No hi falten tampoc els símbols, presents en totes elles per expressar moltes vegades el misteri inefable de Déu. Un misteri, d'altra banda, que com molt bé reflecteixen les esglésies d'aquest arquitecte, és, abans que res, un misteri de llum.

Santa Bartomeu, de Barcelona.

RIFER ROCAFER
 CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

BONA PASQUA!

COLUMNA DIGITAL AUTOAMPLIFICADA
 COBREIX FINS A 30 METRES
NOVETAT
 FOCUS: Distancia cobertura uniforme: max. -30 m
 ANGLE: Angulo inclinación max. -45 m
 ALTURA TÍPICA: 2 m.

DELEGACIÓ GIRONA:
 C/Canonge Dorca 37
 17005 Girona
 Tel: 972.22.01.55
 Fax: 872.033.718
 info@rifersl.com

DELEGACIÓ BARCELONA:
 C/Llull 321, edifici cinc 22@
 08019 Barcelona
 Tel i fax: 93.311.72.01
 info@rocafer.com

DELEGACIÓ TERRASSA:
 Tel F.616.90.90.01

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI 2)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 1)

ABRIL

Comença el temps de Pasqua

8. DIUMENGE
- Diumenge de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 10,34a.37-43 / Salm 117 / Colossencs 3,1-4 / Joan 20,1-9
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joan d'Organyà, monjo; Santes, Macària, vg.
9. DILLUNS
- Octava de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 2,14.22-23 / Salm 15 / Mateu 28,8-15
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marcel, b.; Santes, Maria de Cleofàs.
10. DIMARTS
- Octava de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 2,36-41 / Salm 32 / Joan 20,11-18
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ezequiel, prof.; Dimes; Terenci, mr.

11. DIMECRES
- Octava de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 3,1-10 / Salm 104 / Lluc 24,13-35
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Estanislau, b. i mr.; Isaac, monjo.
12. DIJOUS
- Octava de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 3,11-26 / Salm 8 / Lluc 24,35-48
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Juli I, p.; Damià, b.; Santes, Vísia, vg. i mr.; Teresa Jesús dels Andes, rel.
13. DIVENDRES
- Octava de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 4,1-12 / Salm 117 / Joan 21,1-14
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hermenegild, mr.; Martí I, p. i mr.; Santes, Agatònica, mr.
14. DISSABTE
- Octava de Pasqua, Blanc.** Lectures: Fets 4,13-21 / Salm 117 / Marc 16,9-15
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Tiburci, mr.; Lambert, b.; Santes, Domnina, vg. i mr.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista

Volien embalsamar Jesús, i l'han experimentat vivent

«Maria Magdalena i Maria, mare de *Jaume*» (germà de Jesús), «*vénen de bon matí*, el primer dia després *del sabbath*, al sepulcre quan sortia el sol». Les variants del còdex Beza són nombroses i afecten el sentit global de l'escena. «Es deien *els uns als altres*: "Qui ens farà rodolar la llosa de la porta del sepulcre?"» (És que era molt grossa.)» Amb el gènere masculí, Marc subratlla l'aspecte viril d'aquestes dones. Havien vingut a embalsamar Jesús amb les aromes que havien comprat, però els desconcerta el fet que «la llosa ja havia estat rodolada». «*Havent entrat* al sepulcre, veuen un jove assegut a la dreta envoltat d'una vestidura blanca, i s'ompliren d'estupor.» Aquest jove ja s'havia presentat a Getsemaní, «envoltat d'un llençol sobre el cos nu» (14,51). Allí els soltà el llençol i fugí d'ells nu. Ara està «envoltat d'una vestidura blanca», símbol del món diví. No diu "a la dreta del sepulcre" sinó «a la dreta», la dreta de Déu. «Aleshores diu a ells (novament en masculí!) *l'àngel*: "Deixeu de tenir por. Cerqueu Jesús, el crucificat? Ha ressuscitat. No és aquí. Mireu *allí el seu lloc*, on el van posar.» El lloc per excel·lència era el Temple, ara el d'un cadàver! «Al contrari, aneu i digueu als seus deixebles i, en particular, a Pere: "*Mireu, us precedeixo* a Galilea: allí em veureu, tal com us tinc dit."» L'àngel que els parla és el mateix Jesús; aquesta dita l'havia adreçada als deixebles després que sortiren cap a la muntanya de les Oliveres: «Després que jo hagi ressuscitat, us precediré a Galilea» (14,28). Jesús no s'apareix als deixebles, sinó a unes dones, entre elles a la seva mare. Els encarrega de comunicar-ho als deixebles i, en particular al seu líder, Pere, que havia renegat d'ell. Però les dones fugiren del sepulcre, «car temor i alienació s'havia apoderat d'elles, i no digueren res a ningú. (És que tenien por.)» Un final inesperat que ens invita a rellegir l'evangeli.

Lectures bíbliques

Diumenge de Pasqua

Lectura primera

Ac 10,34a.37-43

Després d'haver ressuscitat d'entre els morts, nosaltres hem menjat i hem begut amb ell

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per la Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el consagrà ungint-lo amb l'Esperit Sant i amb poder, com passà pertot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell. Nosaltres som testimonis de tot el que va fer en el país dels jueus i a Jerusalem. Després el mataren penjant-lo en un patíbul. Ara bé: Déu el ressuscità el tercer dia, i concedí que s'aparegués, no a tot el poble, sinó a uns testimonis que, des d'abans, Déu havia escollit, és a dir, a nosaltres, que hem menjat i hem begut amb ell després que ell hagué ressuscitat d'entre els morts. Ell ens ordenà que prediquéssim al poble assegurant que ell és el qui Déu ha destinat a ser jutge de vius i de morts. Tots els profetes donen testimoni a favor seu anunciant que tothom qui creu en ell rep el perdó dels pecats gràcies al seu nom.»

Salm responsorial

117

Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo, perdura eternament el seu amor.
Que respongui la casa d'Israel: perdura eternament el seu amor.

R. Avui és el dia en què ha obrat el Senyor, alegrem-nos i celebrem-lo.

La dreta del Senyor fa proeses, la dreta del Senyor em glorifica. No moriré, viuré encara, per contar les proeses del Senyor. R.

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l'edifici. És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se'n meravellen. R.

Glòria Monés

Lectura segona

Col 3,1-4

Cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses:

Germans, ja que heu ressuscitat juntament amb el Crist, cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist, assegut a la dreta de Déu; estimeu allò que és de dalt, no allò que és de la terra.

Vosaltres vau morir, i la vostra vida està amagada en Déu juntament amb el Crist. Quan es manifestarà el Crist, que és la vostra vida, també vosaltres apareixereu amb ell plens de glòria.

Al·leluia

1 C 5,7b-8a

Crist, el nostre anyell pasqual, ha estat immolat: celebrem en el Senyor la festa de Pasqua.

Evangelí

Jn 20,1-9

Havia de ressuscitar d'entre els morts

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

El diumenge Maria Magdalena se n'anà al sepulcre de matí, quan encara era fosc, i veié que la pedra havia estat treta de l'entrada del sepulcre. Ella se'n va corrents a trobar Simó Pere i l'altre deixeble, aquell que Jesús estimava tant, i els diu: «S'han endut el Senyor fora del sepulcre i no sabem on l'han posat.» Llavors Pere, amb l'altre deixeble, sortí cap al sepulcre. Corrien tots dos junts, però l'altre deixeble s'avançà i arribà primer al sepulcre, s'ajupí per mirar dintre i veié aplanat el llençol d'amortallar, però no hi entrà. Darrere d'ell arribà Simó Pere, entrà al sepulcre i veié aplanat el llençol d'amortallar, però el mocador que li havien posat al cap no estava aplanat com el llençol, sinó lligat encara al mateix lloc. Llavors entrà també l'altre deixeble que havia arribat primer al sepulcre, ho veié i cregué. Fins aquell moment encara no havien entès que, segons les Escripures, Jesús havia de ressuscitar d'entre els morts.

La fe del Baptisme a la Vetlla Pasqual

Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Quaresma i iniciació cristiana

La preparació immediata dels catecúmens per rebre els sacraments de la iniciació cristiana és una de les claus de comprensió de la Quaresma, i de la seva mateixa formació. Els diumenges tercer, quart, i cinquè, són, encara avui, els diumenges propis dels «escrutinis», dedicats a pregar Déu pels elegits i invocar la protecció divina perquè el cor dels que han d'esdevenir cristians estigui ben disposat a acollir el «cor nou» que Déu els donarà, amb l'aigua i l'Esperit Sant.

Però la relació amb la fe del baptisme no és exclusiva dels catecúmens, durant la Quaresma. Tots els batejats tenim aquest temps «favorable» per acollir la gràcia de la renovació de la nostra condició de fills de Déu. El Prefaci I de Quaresma ens porta a repetir-ho: es tracta de dedicar-se més intensament als deures de pietat (*pietatis officia*) i a les obres de caritat (*opera caritatis*), i de «freqüentar» els misteris pels quals hem renascut (els sacraments de la iniciació), per tal d'arribar a la plenitud de la gràcia de la filiació divina. El text no pensa, evidentment, en una repetició dels sacraments del Baptisme i de la Confirmació, però sí en la celebració eucarística, i en la celebració pasqual, que són, ambdues, l'exercici constant de la gràcia del baptisme.

La professió de la fe en el camí de la fe

Pel baptisme traspassem la porta de la fe, i en-

trem en el camí de la fe, que és el camí de la vida cristiana, el qual arribarà al seu terme en el llinard del nostre traspàs d'aquesta vida. En aquest camí hi ha tres forces que ens uneixen amb Déu: la fe, l'esperança, i la caritat. Les dues primeres van unides estrictament al camí, i s'acaben amb ell. La tercera, la caritat, no s'acaba mai. «La caritat no passarà mai» (1Corintis 13,8).

Mentre caminem, doncs, la fe del nostre baptisme ha d'ésser agraïda a Déu que ens n'ha fet el do, i ha d'ésser enfortida, defensada, educada, alimentada. El cristià camina «de fe en fe». Aquesta convicció és la que ens insta a escoltar la Paraula de Déu, que és la font de la fe, i la que es tradueix en la pràctica de la vida cristiana en la repetició, no solament privada sinó també pública, de la professió de la fe baptismal. Els cristians ho fem, reunits en l'assemblea dominical cada setmana. El papa Benet XVI ha concebut l'Any de la Fe com una joiosa i lliure professió de fe per part de tots els cristians.

Però hi ha alguns moments en els quals aquesta repetició pública de la fe està prevista també en els llibres litúrgics. El primer, la celebració de la Confirmació, perquè quedi clar el lligam entre el baptisme i la seva confirmació amb el segell del do de l'Esperit Sant. També es fa, segons el ritual, en un moment eucarístic especialment significatiu: el Viàtic, quan el cristià està acabant el camí de la fe. Aleshores té el sentit d'una gran acció de gràcies, i confirmació del que la fe cristiana ha estat per a ell.

Un ritu «nou» en la litúrgia pasqual

Amb la instauració de la Vetlla Pasqual feta per Pius XII l'any 1951, es va introduir en la litúrgia de la Vetlla un ritu que no s'havia fet fins aleshores: tota l'assemblea és convidada a professar la fe del baptisme, després que s'han celebrat els baptismes i la Confirmació. Fou un ritu «nou», doncs, que actualment ja ha entrat en l'experiència espiritual dels cristians. I, tanmateix, la novetat es pot considerar relativa, si tenim en compte la seva coherència amb la celebració pasqual: és el terme d'una Quaresma de preparació, és comunió amb els nous batejats, i és renovació de la nostra lliure adhesió a Jesucrist en la Santa Església. L'aspersió amb l'aigua, que ha estat beneïda poca estona abans, en la mateixa Vetlla, visibilitza aquesta relació que té la professió de fe amb el baptisme rebut i viscut fa anys.

Habitualment es parla de la «renovació de les promeses del baptisme». No és desencertat aquest nom, puix la fe és certament un compromís, una aliança amb Crist, que comporta també una negació del que no sigui l'adhesió a Ell. Els rituals antics del baptisme proposaven uns ritus dramàtics que representaven aquesta negació al diable i l'adhesió a Crist. Sense aquest dramatisme, cadascú, en singular, professa la fe com un compromís joïós amb el que «ens ha cridat de les tenebres a la seva llum admirable».

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Juli I

- ✓ Nascut a Roma a final del segle III
- ✓ Pontífex constructor de nombroses esglésies
- ✓ Va lluitar contra les heretgies
- ✓ Va morir l'any 352

Quan l'any 337 Juli I va ser escollit Papa el cristianisme ja no estava perseguit perquè des de l'edict de Milà, promulgat per Constantí l'any 313, havia estat legalitzat. Però acabada l'hostilitat exterior l'Església havia d'afrontar llavors grans reptes que venien de dins mateix del cristianisme. El problema principal eren les heretgies, de les quals l'ariana, que no reconeixia la divinitat de Jesucrist, estava força estesa en algunes diòcesis. Sant Juli I va lluitar amb totes les forces per reconduir-los cap a l'ortodòxia cristiana, cosa que va aconseguir en part. La seva defensa de la doctrina va ser ferma i va servir d'exemple per als seus successors a la càtedra de Pere.

El seu pontificat també va destacar per l'impuls a la construcció de nombroses esglésies i edificis religiosos a la ciutat de Roma. Així mateix va manar preservar i classificar correctament tots els documents dels actes oficials de l'Església, per la qual cosa se'l considera el fundador dels Arxius Vaticans.

Vic

Compte enrere del cinquè centenari de l'estada de sant Ignasi a Manresa

La Companyia de Jesús presenta el projecte de la Cova i el nou Camí Ignasià

Samuel Gutiérrez
Manresa

Una gran festa, solemne però alhora acollidora, va ser el tret de sortida, el 25 de març passat, al compte enrere per a la commemoració del cinquè centenari de l'estada de sant Ignasi a Manresa. Serà l'any 2022. Tot i que resten encara deu anys per a aquesta gran fita ignasiana, la Companyia de Jesús, fidel a l'esperit atent i disciplinat del seu fundador, ja ha començat a preparar un aniversari que ha de ser històric. «Durant aquest temps ens agradaria oferir sobretot un itinerari espiritual —ha afirmat el P. Francesc Riera, superior de la comunitat jesuïta de la Cova—. Volem que sigui un moment perquè la gent, seguint les petjades de sant Ignasi, es trobi amb ella mateixa, amb la fondària i el sentit de la vida, i en el fons pugui fer també una experiència de Déu.»

Dos grans eixos vertebraran la preparació dels 500 anys de l'estada del sant d'Azpeitia a Manresa. D'una banda, l'expansió del projecte de futur de l'actual centre d'espiritualitat Cova Sant Ignasi, que passa per la internacionalització del centre i l'oferta de propostes que donin resposta als reptes actuals. De l'altra, l'impuls del nou Camí Ignasià, una ruta de 650 quilòmetres que segueix el pelegrinatge que fa gairebé 500 anys va fer sant Ignasi des de Loiola, el lloc de la seva conversió, fins a Manresa, on va rebre la inspiració dels Exercicis Espirituals. «L'objectiu comú d'aquestes iniciatives —continua dient el P. Riera— és promoure l'esperit que Ignasi va viure en aquesta ciutat de Manresa. En els seus onze mesos manresans ell va trobar sobretot la gran reconciliació amb ell mateix i això és el que nosaltres volem oferir avui al món.»

Terra santa ignasiana

«Manresa és terra santa ignasiana.» Així ho va afirmar el P. Lluís Magriñà, provincial dels Jesuïtes de Catalunya, en les seves paraules de benvinguda el 25 de març passat. «Manresa va ser, per a Ignasi, la universitat on va aprendre el discerniment que l'acompanyarà tota la vida —va afegir— i el lloc que el va fer mestre de la pedagogia del misteri inefable encarnat en Jesús de Natzaret.» És, precisament, aquesta experiència del misteri inefable el que la Companyia de Jesús vol ajudar a suscitar amb motiu d'aquest cinquè centenari. Tant el projecte de la Cova de Manresa com el de la ruta ignasiana estan pensats en aquest sentit: «Volem que aquestes propostes esdevinguin per a molts ocasió per fer una profunda experiència espiritual.»

L'acte de presentació d'aquestes

dues iniciatives va comptar amb la presència destacada de Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya; Xavier Puigdollers, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat, i Valentí Junyent, alcalde de Manresa. Des de l'Ajuntament manresà s'ha valorat molt positivament un projecte ambiciós que «l'any 2022 ha d'omplir la nostra ciutat de pelegrins». «Des de l'Ajuntament —va assegurar Junyent— treballarem per fer-ho possible, el turisme religiós i el turisme cultural estan en alça i ho hem d'aprofitar. Com sant Ignasi, nosaltres també escollim el camí de la virtut, i no el camí mandrós.»

També en clau molt positiva, es va expressar Núria de Gispert, que va aprofitar l'ocasió per agrair públicament «les múltiples i valuoses contribucions que ha fet la Companyia de Jesús per al desenvolupament social i cultural de Catalunya». Lluny del protocol habitual, la presidenta de Parlament, molt unida sentimentalment a la Companyia de Jesús, va convidar tothom a «redescobrir els valors que formen part de l'ADN dels catalans, com ara l'esforç, el treball, la iniciativa... i que el mateix sant Ignasi va promoure també entre els jesuïtes». «L'any 2022 serà un bon any manresà —va acabar dient De Gispert—. Volem fer de Manresa una ciutat universal. Segur que hi esmerçareu energies, il·lusions i entusiasmes, a la manera de la Companyia, sense tebiors, amb creativitat i iniciativa, com segur que faria avui sant Ignasi.»

Presentació dels projectes

La presentació dels dos projectes ja en marxa de cara a la commemora-

«Manresa és terra santa ignasiana; és la universitat on Ignasi va aprendre el discerniment que l'acompanyarà tota la vida»

ció històrica del cinquè centenari de l'estada de sant Ignasi a Manresa va anar a càrrec dels joves jesuïtes Xavier Melloni i Josep Lluís Iriberry. El pare Melloni va presentar el projecte de la Cova com a gran centre internacional d'espiritualitat fonamentat en els dos grans pols del carisma jesuïta: la interiorització i la irradiació. «Arrelats a les pedres d'aquesta Cova, que curiosament té forma de matriu —va dir—, hem d'oferir als nostres contemporanis una resposta als seus anhels profunds d'espiritualitat.» Transformació interior i irradiació exterior aniran, doncs, estretament unides en el nou projecte de la Cova. Aquesta crida es concretarà també amb una reforma física, molt important, de l'edifici, que li ha de permetre desplegar amb garanties les quatre prioritats actuals del centre: seguir oferint i aprofundir en els Exercicis Espirituals; incorporar altres formes amb què la humanitat ha

fet la recerca de Déu; cercar llenguatges per treballar la interioritat amb els joves, i la internacionalització de la Cova.

Per la seva banda, el P. Josep Lluís Iriberry, coordinador a Catalunya del Camí Ignasià, va presentar, amb l'ajut d'un atractiu audiovisual, el nou pelegrinatge Loiola-Manresa impulsat per la Companyia de Jesús amb motiu d'aquest aniversari. «El nostre somni és que en deu anys vinguin 300.000 pelegrins a Manresa», va afirmar optimista, «per això proposem un camí d'humanitat, un camí interior que ens convida a sortir de

la superficialitat i anar cap endins». El Camí Ignasià, complementari del Camí de Sant Jaume, recorre 650 quilòmetres al llarg de 27 etapes.

Binomi Montserrat-Manresa

Una de les etapes clau de la ruta ignasiana Loiola-Manresa és la que condueix el pelegrí fins a Montserrat, on sant Ignasi va viure una experiència de reconciliació i despullament que el marcaria tota la seva vida. Com a representant de l'abadia i successor del monjo que fa 500 anys va acollir sant Ignasi, el P. Josep-Enric Parellada, rector del santuari, va adreçar també unes paraules al nombrós públic present a la Cova. «El binomi Montserrat-Manresa és per a sant Ignasi fonamental —va expressar—. No s'entendria la seva estada manresana sense l'experiència de Montserrat.» El P. Parellada va parlar també del carisma benedictí de l'acollida espiritual: «El pelegrí és per a nosaltres sagrament del Crist. El monjo que va acollir sant Ignasi, Dom Joan Chanones, es va adonar que Déu actuava a través d'aquell pelegrí i es va convertir ell mateix en testimoni d' excepció de l'aventura interior d'aquell home.»

L'acte celebrat el 25 de març a La Cova de Manresa va comptar amb diversos interludis musicals en clau multicultural i plurireligiosa. Va haver-hi espai per als gongs tibetans, per a la música hindú i fins i tot per a l'experimentació musical. El punt final, però, el va posar un senzill cant a capella que sintetitzava en poques paraules l'ànima de l'espiritualitat ignasiana: «Senyor, estimar-te a tu en totes les coses, i totes en tu; en tot, servir i estimar, en tot, servir i estimar.»

«El Camí Ignasià és una peregrinació del segle XXI»

Josep Lluís Iriberry, s.j., coordinador a Catalunya del Camí Ignasià

S.G.

Seguint les petjades de sant Ignasi, els jesuïtes acaben de posar en marxa un nou pelegrinatge que compta, malgrat tot, amb una llarga història. La ruta Loiola-Manresa és el camí que va recórrer el sant d'Azpeitia després de la seva conversió. Assenyala no només un camí exterior, encisador però alhora exigent, sinó també, i sobretot, un camí interior. És el camí que duria Ignasi des de Guipúscoa fins al cor de Catalunya, a Manresa, on, segons la tradició, va rebre la inspiració dels Exercicis Espirituals. Gairebé 500 anys després d'aquella efemèride, el Camí Ignasià torna a proposar-se al pelegrí com a camí de vida, amb una espiritualitat profundament arrelada en el discerniment i el sentit de la pròpia història personal.

Com va sorgir la idea de potenciar la ruta ignasiana Loiola-Manresa?

Té uns orígens múltiples, però tots molt recents: uns quants empresaris catalans que volien potenciar el caràcter ignasià de Manresa, un americà de Nova York entusiasmat per sant Ignasi i el seu llegat, un jesuïta basc que va pensar que era possible crear aquesta oferta i el meu superior provincial jesuïta, que va creure fermament en la idea i em va encomanar de coordinar i dirigir un petit equip per fer néixer aquest Camí Ignasià. Després d'un any llarg de feina intensa i moltes col·laboracions voluntàries i totalment gratuïtes en el nostre projecte, el bon resultat és fàcil de veure a la nostra web: www.caminoignaciano.org.

Quins són els objectius d'aquesta iniciativa?

Els objectius són múltiples i diversos. Primer donar a conèixer la persona d'Ignasi de Loiola, que ha estat una peça clau en la nostra història mundial, amb la influència positiva que la seva espiritualitat ha produït en tantes cultures i continents. Un home com molts de nosaltres, però que en un moment de la seva vida, gràcies a la recerca interior, esdevé un instrument en les mans de Déu. Aquest és el nostre segon objectiu: oferir als homes i dones del segle XXI un espai obert en el qual poder fer aquesta mateixa experiència d'Ignasi, d'entrar en un mateix i discernir el sentit propi d'allò que està fent i vivint. Tota peregrinació posseeix aquesta qualitat en ella mateixa. El tercer objectiu és posar en relleu la història i la cultura dels pobles i ciutats per on passa el Camí Ignasià. En la ruta hi ha santuaris gairebé desconeguts com el del gran sant Pere Claver a Verdú. Un quart objectiu és ajudar a revitalitzar la nostra societat civil. Els jesuïtes ens afegim així a l'esforç que tanta gent està ja ara fent per poder reobrir el futur que la crisi econòmica ens ha tancat. Locals comercials, creació artesana, allotjament i hotelaria, servei als pelegrins... tot plegat afecta

«El pelegrinatge des de Loiola a Manresa ofereix un procés de creixement interior amb la guia dels Exercicis Espirituals»

el nostre teixit social i ara és el moment de reinventar els nostres mitjans de producció i creixement.

És fidel el Camí al recorregut que fa gairebé 500 anys va fer sant Ignasi?

Seguint l'autobiografia del mateix sant, que ens explica alguns dels punts forts de la seva peregrinació, hem fet un traçat que passa per aquell camí que ell va fer. Ens hem arrelat en un fet històric, encara que hem hagut d'anar prenent algunes alternatives que asseguressin als pelegrins un caminar més tranquil i allunyat de les carreteres o que fos més recte al nostre parer. Ignasi va seguir els camins dels traginers i viatgers del seu temps. Avui dia aquells camins estan asfaltats i coincideixen amb les nostres carreteres nacionals. No podíem fer anar els pelegrins per les carreteres, així que optem per anar molt paral·lels, però evitant-les sempre que podem. El conegut Camí de Sant Jaume català i el de l'Ebre ens han servit de guia, perquè els pelegrins cap a Santiago feien el mateix recorregut.

El curiós és que no s'hagi impulsat abans aquesta ruta.

El Camí Ignasià és una peregrinació del segle XXI. Mai abans no s'havia

plantejat el fet de fer una peregrinació seguint els passos d'Ignasi, tal com avui la presentem. Molts jesuïtes i laics havien tingut abans la idea de fer aquesta peregrinació i l'havien realitzat de forma personal o privada, però fins ara no s'havia pensat com una cosa a oferir a tothom. Des del nostre punt de vista, estem fent història i creiem que estem fundant un camí que perdurarà en el temps. A tots nosaltres ens toca de fer-ho realitat!

Vostè que l'ha fet, què destacaria del Camí Ignasià?

Quan el pare provincial em va demanar de construir aquest camí de seguida vaig acceptar, perquè em va semblar que era un projecte realitzable.

Per què? Doncs perquè jo havia fet més de sis vegades el Camí de Santiago, el darrer des de Barcelona, i coneixia bé el valor d'una peregrinació com aquesta. Amb la meua experiència puc dir que no és més dur o exigent que la peregrinació a Sant Jaume, si considerem aquesta dins dels trams català o aragonès. El Camí Francès de Sant Jaume té molts serveis per als pelegrins que faciliten molt la caminada, però si sortim del Francès i anem a altres camins, la dificultat és molt similar. El Camí Ignasià té alguns punts que exigeixen al pelegrí un esforç suplementari, com pot ser les pujades als ports de muntanya a Euskadi o la travessa de los Monegros a Aragó. Si t'ho prens, però, amb calma i aprens a conèixer els teus límits, tot es pot fer, i arribes a Manresa amb una càrrega molt més lleugera que la que portaves a la sortida. Ho dic per pròpia experiència i d'altres pelegrins.

Algú podria pensar que fa la «competència» del Camí de Sant Jaume...

La paraula és «complementarietat». Com el Dr. Jordi Tresserras ens va indicar en les darreres Jornades de Turisme Religios a Montserrat, el Consell d'Europa té reconegudes 13 grans rutes de peregrinació a Europa i la conca mediterrània. Nosaltres serem la catorzena quan puguem presentar les acreditacions pertinents. Entre totes aquestes rutes, des de la de Sant Jaume fins a la de Sant Pau, hi ha un efecte complementari: totes són peregrinacions, però cadascuna aporta una novetat a aquell qui la realitza. En el nostre cas, el Camí Ignasià ofereix un procés de creixement interior amb la guia dels Exercicis Espirituals d'Ignasi de Loiola. La seva autobiografia acompanya els pelegrins des del primer moment, a la Casa Mare d'Ignasi a Guipúscoa. Ofereix

rim, doncs, la possibilitat d'aprendre a entrar en el món des d'una perspectiva que ha ajudat i està ajudant a viure milers de jesuïtes, religiosos i religioses, laics i laiques dels cinc continents i des de fa gairebé 500 anys.

Podria comparar-se amb una mena d'Exercicis «itinerants»?

Exactament. Hem dividit la peregrinació en quatre fases, que corresponen a les ben conegudes «quatre setmanes» dels Exercicis. Tot el Camí es pot realitzar en uns 30 dies, així que agafa el mes d'Exercicis Espirituals que Ignasi va dissenyar, per ajudar a l'autodescobriment personal. Les pistes de pregària que acompanyen cada etapa van guiant el camí interior que el pelegrí pot anar fent, si així és el seu desig. Voldria destacar aquest punt: ningú no ha de sentir-se obligat a fer l'itinerari interior o a fer-lo segons el que nosaltres proposem. Només fem una proposta que cadascú ha de veure si li convé o escollir-ne una altra de més adient. Tota la informació és a la nostra pàgina web i també està ben explicat que cal adaptar-se a les circumstàncies personals. Com ens diu Ignasi, el primer objectiu és que el Creador es comuniqui amb la Seua Criatura, així que ordenant-nos a aquest fi, hem d'adaptar-nos al moment i respondre-hi adequadament.

Vostè és professor de TSI-Turisme Sant Ignasi (Universitat Ramon Llull). El Camí Ignasià pot ser també una bona proposta turística?

Efectivament, el Camí Ignasià entra totalment dins de les perspectives del turisme cultural, àmbit del turisme que està en un creixement constant des de fa uns quants anys. Des de la nostra escola universitària de turisme a Barcelona estem promovent el Camí Ignasià i ho fem també amb la col·laboració de l'escola de turisme de la Universitat de Deusto. A TSI-Turisme Sant Ignasi tenim com a vocació la investigació i el desenvolupament d'ofertes turístiques que vagin més enllà del turisme «fàcil» que no aporta res als turistes, gent de tot arreu que cerquen dedicar el seu valuós temps d'oci a una activitat que generi un «plus d'experiència» en la seva vida. Des de TSI-Turisme Sant Ignasi, seu actual de l'Oficina del Pelegrí Ignasià, volem ser un pont que ajudi la societat civil a entrar en contacte amb Ignasi de Loiola i explotar els recursos que aquest Camí Ignasià ens està ja oferint. La gastronomia de les regions per on passem, els monuments històrics que ens ofereixen, els indrets històrics a interpretar i descobrir, els hotels i pensions que ens acullen... sense cap mena de dubte tot això enriqueix la nostra oferta de turisme... i tot plegat, com deia Ignasi, a major glòria de Déu!

OFICINA DEL PELEGRÍ

Marquès de Mulhacén, 40-42
Campus ESADE Pedralbes, Ed. 2
08034 Barcelona
Tel. +34 93 252 28 09
(ext. 2051)

El Concili Vaticà II, 50 anys després

Del 12 d'abril al 10 de maig, la Fundació Joan Maragall organitza un cicle de conferències coordinat per Pere Lluís Font i dedicat a commemorar els 50 anys de l'inici del Concili Vaticà II. En primícia Catalunya Cristiana us oferirà una síntesi de cadascuna d'aquestes conferències. La primera conferència del cicle és a càrrec del teòleg Josep M. Rovira Belloso, que tindrà lloc el dijous 12 d'abril a l'Auditori de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna. Per a més informació: 934 880 888 / www.fundaciojoanmaragall.org

Josep M. Rovira Belloso

Capellà i teòleg

El Concili Vaticà II. La seva significació

Per copsar el significat del Concili Vaticà II hem d'entendre bé que va ser preparat i acompanyat de quatre moviments eclesials decisius, sense els quals el Concili no hauria pogut ser de cap manera l'esdeveniment que encara avui ens commou. Aquests moviments tenen les seves arrels en el segle XIX i s'estenen al llarg del segle XX.

Aquests quatre moviments són el moviment litúrgic representat per Dom Guéranger i el monestir de Solesmes, de mitjan segle XIX; el moviment social, representat pels precursors Vicenç de Paul i Ozanam (segles XVII i XIX) i pel papa Lleó XIII, autor de l'encíclica *Rerum novarum* (1891); pel moviment bíblic amb el representant excepcional que fou el dominic Pare M. J. Lagrange i la seva Escola Bíblica de Jerusalem, que tingué un paral·lel en l'Institut Bíblic de Roma, del qual van sortir els nostres professors de la nova assignatura bíblica; finalment el moviment teològic, l'esclat del qual podem situar el 1945, al final de la Segona Guerra Mundial, amb els noms força coneguts de Rahner, Urs von Bathasar, Schilleebeckx, Congar, Chénu i De Lubac.

El moment optimista i humanista, després de la Segona Guerra Mundial, va ser propiciat per la figura de Joan XXIII. Cal subratllar, però, la gran oportunitat providencial: el fet que en aquest moment es van posar en situació de diàleg —el diàleg conciliar— la cúpula eclesial i els moltíssims assessors dels bisbes que, juntament amb els cardenals i bisbes renovadors (recordem Liénart i Suennens), representants dels esmentats moviments i portadors dels temes reals i candents.

La figura de Joan XXIII era ben bé l'ànima del Concili.

Com cal interpretar-lo? El Sínode del 1985 va representar una valoració del tema de la Paraula de Déu com a vida i referent suprem de l'Església («L'Església està sota la Paraula de Déu», va dir Walter Kasper), així com una actualització dels temes conciliaris, no pas una «Impossible Restauració», com deia el llibre de Tena, Pié, Rovira i Piqué.

Inesperadament, en la felicitació de Nadal a la Cúria romana del 2005, el papa Benet XVI, l'assessor Joseph Ratzinger del Concili, ha propiciat una oberta interpretació de la reforma, no pas de la ruptura, que en la conferència analitzaré amb detall.

La reforma consisteix en la fidelitat als principis però també en la valoració de les noves situacions que demanen una posició renovadora per part de l'Església, com és el cas de la llibertat religiosa, que no és un signe de relativisme en els principis sinó un reconeixement pastoral que la fe es proposa però no s'imposa pas.

I quins han estat els fruits del Concili? Aquí faig una llista dels fruits pastorals. El primer des del punt de vista cronològic va ser la renovació litúrgica amb l'entrada en la litúrgia de les llengües vernacles i amb el relleu de la comunitat que hi participa d'una manera «conscient, activa i fructuosa» (*Sacrosanctum Concilii*, n. 11; «conscient, piadosa i activa», dirà el n. 48). Simbòlic és en aquest sentit l'altar de cara al poble.

En el nivell de la situació pastoral de l'Església en la societat tenim la pau

amb el millor de la modernitat: amb les ciències i amb els drets humans, amb la democràcia i amb els drets del treballador (llibertat de sindicació, vaga...).

No faré ara la llista de totes les innovacions conciliaris però vull assenyalar la importància de la Paraula de Déu que cerca d'afaiçonar l'Església i cadascun dels seus membres: l'Església es troba a l'escolta de la Paraula de Déu, va ser l'eslògan del Sínode del 1985.

Però diré que el Concili, a més de ser Pastoral, va tractar temes teològics. No va emetre condemnes, però va tractar temes teològics com ara la qualificació de l'Església com a Poble de Déu, Cos

de Crist i Temple de l'Esperit (l'Església oberta a la Trinitat); la sacramentalitat de l'episcopat; la col·legialitat episcopal i la llibertat religiosa. Són temes importants.

Hi ha, per fi, tot el que en aquests 50 anys s'ha fet en la línia del Concili. Poso, entre molts altres, l'exemple del Sínode del 2008 que ha cristal·litzat en l'exhortació *Verbum Domini* de Benet XVI que aprofundeix i concreta la constitució *Dei Verbum* del Concili.

Pel que fa a l'avui i al demà del Concili, és important que molts temes conciliaris són temes també d'avui, com la necessitat d'un reequilibri entre laics i capellans, l'ecumenisme, l'actuació sinodal i col·legial, etc.

Crido l'atenció que en la reforma de l'Església ha d'intervenir el factor oració perquè és Déu qui ha promès concedir-nos el que demanem i és Ell qui ha de desencallar els temes avui molt difícils de moure com són l'especificitat i la col·legialitat de les Esglésies locals, amb l'experiment reeixit a mitges de les Conferències episcopals, la remodelació de les Cúries i del Papat segons l'encíclica *Ut unum sint*.

També el factor vital i testimonial ha d'intervenir en la renovació eclesial, segons el principi que diu que allò que s'ha de renovar en un nivell comunitari comença des del teu interior fins a l'exterior del teu món per renovar-ho tu: ens cal una iniciació a la fe i a l'Eucaristia. La multiplicació dels grups de *lectio divina* que que tenim a l'abast, no fóra una excel·lent iniciació?

Finalment, acabaré la conferència amb una molt modesta opinió sobre la conveniència o no d'un Vaticà III...

«Molts temes conciliaris són temes també d'avui, com la necessitat d'un reequilibri entre laics i capellans, l'ecumenisme, l'actuació sinodal i col·legial, etc.»

Tarragona

Beneïda la capella de l'Hospital Universitari de Sant Joan de Reus

Joan Boronat / Reus

L'arquebisbe de Tarragona, Jaume Pujol, va beneir la capella de l'Hospital Universitari de Sant Joan de Reus, en el marc dels actes organitzats amb motiu de la Jornada diocesana de Pastoral de la Salut. A l'acte va assistir-hi també l'alcalde de Reus, Carles Pellicer, acompanyat de diferents regidors de la corporació municipal, equip directiu i personal del centre hospitalari.

Posteriorment l'arquebisbe oficià una missa a l'auditori de l'Hospital per donar cabuda als nombrosos participants, que la capella no podia acollir. En l'homilia l'arquebisbe Jaume subratllà que la capella recent beneïda esdevé un lloc de pregària i, sobretot, un lloc de tenir amb nosaltres Jesús sacramentat, tot recordant que en les seves visites a l'Hospital ha pogut comprovar personalment com la gent

Pere Ferré

acut a l'oratori a pregar. Digué que «el Senyor dona pau i serenor, i ens diu: jo he patit, he participat en el vostre dolor, amb sofriment del cos i de l'ànima». El prelat va convidar els fidels a trobar en Jesús suport i consol, a no perdre mai la confiança. «No ens cansem d'invocar, de sortir a trobar Jesús. En la prova i en la malaltia, Déu ens visita misteriosament. Si ens abandonem a la seva voluntat podem experimentar la força del seu amor.»

Dirigint-se als professionals sanitaris i personal, els exhortà a trobar en cada malalt, sigui qui sigui, un servei a Crist mateix «i que la vostra actitud sigui signe del seu amor misericordiós». L'arquebisbe va acabar l'homilia donant les gràcies a tots els que han treballat i han fet possible aquesta capella i per tots els que hi pregaran. S'hi oficiarà missa cada dissabte i vigília de precepte, a les sis de la tarda.

Barcelona

Els religiosos reflexionen sobre com revifar la pastoral vocacional

Carme Munté
Barcelona

En la 66a Assemblea General de la Unió de Religiosos de Catalunya, celebrada el 14 de març al Seminari Conciliar de Barcelona i encapçalada per la missa presidida pel bisbe Romà Casanova, els presents van reflexionar sobre «un tema que és molt important però que corre el risc de generar en nosaltres sentiments de cansament, impotència o angoixa: el de les vocacions».

L'actual president de l'URC, el claretà Màxim Muñoz, acompanyat pel secretari, el marista Lluís Serra, es referia en aquests termes a la conferència que minuts després protagonitzarien els salesians Rafel Gasol i Pep Alamán i que portava per títol *Com revifar la pastoral vocacional avui a Catalunya*.

En la conferència va quedar clar que, si bé no hi ha receptes màgiques per al revifament vocacional, sí que hi ha alguns principis fonamentals que cal tenir en compte. «Tota pastoral juvenil ha de ser vocacional», van dir els salesians, en el sentit que tots els cristians hem de formular-nos en un moment donat la pregunta

Agustí Codinach

Pep Alamán i Rafel Gasol, acompanyats de Lluís Serra, durant la conferència.

de «què vol Déu de mi?». «Hem constatat», van dir Gasol i Alamán, «que hi ha joves que ens han dit: "I per què mai fins ara no m'havíeu fet aquesta pregunta?"»

Sigui per por o per discreció, el fet és que «hi ha hagut massa silenci». Per això, van dir els conferenciant, «cal fer propostes definides sense por (...) Algú ha de fer la crida concreta a la persona concreta». En aquest sentit, la col·laboració amb els laics és molt important, perquè

«Cal fer propostes definides sense por. Algú ha de fer la crida concreta a la persona concreta»

no són «treballadors de la nostra empresa, sinó persones amb qui compartir el carisma». «Hi ha laics que són proposta vocacional», van dir Gasol i Alamán.

Pel que fa a l'exemple concret, els salesians han creat una comunitat d'acollida i d'aprofundiment vocacional per a joves entre els 20 i els 35 anys. Durant dos anys, els membres d'aquesta comunitat es reuneixen un cop al mes per tal d'anar reflexionant al voltant de tres preguntes clau: què vull fer a la vida?, Déu, què és per a mi?, què vol Déu de mi?

Els deu joves que han anat perseverant finalitzaran el procés amb un recés de dos dies al mes de juny. I al setembre començarà una altra tongada de joves que també vulguin aventurar-se en aquesta recerca vocacional.

Durant l'assemblea general de l'URC, que va aplegar al voltant d'una cinquantena de religiosos i religioses, hi va haver espai per tal de presentar dues iniciatives ben concretes. D'una banda, la periodista Miriam Díez va presentar el nou Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura que ella mateixa dirigeix. De l'altra, la salesiana Carme Canadell va parlar del projecte Evangeli i Cançó, que té com a objectiu relançar la cançó per animar la pregària en català (més informació carmecanadell@yahoo.es).

FELIZ DIADA DE SANT JORDI

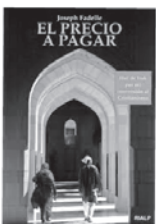
En el día de sant Jordi **Ayuda a la Iglesia Necesitada** se une a los millones de cristianos que no tienen libertad para vivir su fe. Queremos que para ellos sea también un día feliz...
Una manera de ayudarles es conociendo su historia a través de sus propios libros.

¡ UN GRAN REGALO PARA TODOS !

¡Sacadme de aquí! Asia Bibi (con Anne Isabelle Tollet).

El 14 de julio de 2009 la católica Asia Bibi fue injustamente acusada de blasfemia contra el profeta Mahoma. Desde entonces está en la prisión a la espera de ser ahorcada. Los dos políticos que la defendieron han sido asesinados. Asia Bibi conserva la fe y la esperanza de ser liberada, pero necesita que se conozca su historia para que muchas otras personas puedan vivir su fe en libertad.
Donativo 14€

El precio a pagar. Joseph Fadelle.

Durante el servicio militar, Mohammed Moussaoui, un joven musulmán iraquí miembro de una importante familia chiita, descubre horrorizado que su compañero de habitación es cristiano. Tras una lectura crítica del Corán y del evangelio de Mateo, Mohammed sólo tiene un idea en la cabeza: bautizarse. Al ser descubierto se dicta una fatwa contra él y sus hermanos le disparan en plena calle...
Donativo 12€

Historia de una resistencia. Alberto Reyes.

El sacerdote Alberto Reyes narra en primera persona la vivencia de la fe en la Cuba post revolucionaria. Durante los años 60 y 70 los cristianos pasaban miedo y fraguaron un carácter de resistencia frente a la ideología atea marxista. Fue en este contexto donde también se forjó la vocación sacerdotal del P. Reyes, becado por AIN, y donde tuvo que librar la batalla contra sus propias resistencias a la llamada de Dios.
Donativo 10€

Gigante de la caridad. Jean Bourdarias.

El P. Werenfried Van Straaten ha sido una figura sobresaliente de la Iglesia del siglo XX. Salvó de la miseria moral y material a miles de refugiados tras la Segunda Guerra Mundial. La ayuda que hoy ofrece AIN a la Iglesia pobre y perseguida es pastoral porque aunque resulta "menos espectacular" que las acciones de ayuda humanitaria, es absolutamente esencial para aliviar las necesidades espirituales del hombre.
Donativo 9€

Dios llora en la tierra. Werenfried Van Straaten.

El P. Werenfried Van Straaten explica cómo recorrió los pueblos de Bélgica y Holanda pidiendo alimentos, ropa y medicinas para vencedores y vencidos después de la Segunda Guerra Mundial. Pero cómo, sobretudo, predicó el perdón y la reconciliación para reconstruir al Hombre... "Los hombres son mucho mejores de lo que pensamos. Sólo hace falta ponerles ante los ojos un gran ideal", repetía. Hoy su ayuda llega a más de 150 países donde la Iglesia aún sufre necesidad o persecución.
Donativo 12€

¡Se los enviamos a casa! Pídalos ya en el 93 237 37 63 ó fc@ain-es.org (más gastos de envío).

¡Al adquirir 2 o más libros, le regalamos el informe sobre libertad religiosa "Perseguidos y Olvidados"!

Lliurament del Memorial Cassià Just a la germana Teresa Losada

La Generalitat de Catalunya reconeix amb aquest guardó la seva gran tasca social

Miquel Àngel Codina
Barcelona

«La germana Teresa Losada és profeta de la integració i promotora d'una nova civilització: la de la comunió. Per a ella, l'única religió vàlida és la del cor.» Amb aquestes paraules, sor Lucía Caram, religiosa dominica del convent de Santa Clara de Manresa, va definir la guardonada amb el II Memorial Cassià Just. Aquest guardó representa un reconeixement a l'extraordinària tasca social de Teresa Losada en favor de les persones immigrades, sobretot les provinents del Magrib, amb atenció especial a infants, joves i dones.

El dimecres 21 de març va tenir lloc al Palau de la Generalitat de Catalunya el lliurament del II Memorial Cassià Just, presidit per Joana Ortega, vicepresidenta del Govern català i titular del Departament de Governació i Relacions Institucionals. També hi van participar a la taula presidencial Xavier Puigdollers, director general d'Afers Religiosos; Francesc Torralba, president del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa, i sor Lucía Caram. L'any passat el guardó es va atorgar al cardenal Carlo Maria Martini.

El Memorial Cassià Just pren el nom de qui va ser abat de Montserrat des del 1966 fins al 1989 i vol reconèixer les aportacions a la construcció d'un espai comú basat en la laïcitat com a respecte a la diversitat, en el marc d'una societat moderna, justa i democràtica. «El P. Cassià era un home de diàleg i de gran sensibilitat social. Va ser constructor de ponts entre les diverses tradicions religioses», va afirmar Joana Ortega.

Un llegat cabdal

Francesc Torralba va ser l'encarregat de fer una semblança biogràfica del P. Cassià M. Just (1926-2008). «Fer memòria dels grans homes i dones que han configurat aquest país —va dir— és una obra d'amor, un deure i un estímul.» I va afegir que el P. Cassià és «d'aquelles personalitats polièdriques i polifacètiques que han esdevingut un referent en diferents àmbits, com el de l'espiritualitat, que ell va articular de manera molt creativa».

«El P. Cassià era un home de profunda espiritualitat, que manifestava a través de l'obertura a tot tipus de creences, cristianes i no cristianes; un home d'acció social, que palesava la seva preocupació pels col·lectius més vulnerables, i un home que mostrava sempre l'arrelament al seu país, mitjançant la llengua, els costums, les tradicions... El seu llegat mereix ser recordat», va observar Torralba.

Dona de cor universal

El jurat del guardó estava format per cinc persones: Joana Ortega, Xavier Puigdollers, Francesc Torralba, el ca-

DGRI

putxí Joan Botam i la sociòloga Lena de Botton. «En aquest veredicte, el jurat ha valorat principalment la tasca que la germana Teresa Losada ha dut a terme al capdavant de l'associació Bayt Al-Thaqafa (Casa de Cultura), una entitat amb seu a Barcelona i a Sant Vicenç dels Horts, que té com a objectiu ajudar les persones d'origen àrab residents a Catalunya per aconseguir-ne la inserció social, sense que perdin les seves arrels. L'associació organitza activitats per a l'alfabetització en català i en castellà, cursos de promoció de la dona i de formació professional, activitats de suport a la llengua i a la cultura àrab dels infants, etc.», va informar Xavier Puigdollers.

Per la seva banda, sor Lucía Caram va voler ressaltar que aquest acte institucional «entranyable, de justícia i de reconeixement» tenia com a propòsit retre homenatge «a una dona de cor universal». «Teresa Losada —va subratllar la ponent— ha obert camins d'acollida i convivència, des de la humilitat i el diàleg, amb els germans musulmans. S'ha endinsat de ple en la tasca d'una nova consciència, d'un nou humanisme, amb un tarannà molt flexible. Ella creu en el rostre macrocòmic de Déu.»

Pluralitat cultural

Després de la projecció d'un vídeo, on s'entrevistava la guardonada, Joana Ortega va procedir a lliurar el guardó a la germana Teresa Losada, enmig dels aplaudiments dels nombrosos assistents. Tot seguit, va pronunciar unes paraules d'agraïment: «En nom de Bayt al-Thaqafa i de tots els homes i les dones vinculats a la nostra entitat, us agraïm profundament aquesta distinció. Sens dubte, la pluralitat cultural anuncia una nova civilització i

esdevé una aportació substancial en la recreació del concepte de ciutadania. Només en l'encontre amb l'altre es produeix la transformació.»

Losada va assegurar que «tots junts aconseguirem treure'ns de sobre la por que ens paralitza i, d'aquesta manera, recuperarem el coratge de ser dones i homes en harmonia amb nosaltres mateixos en primer lloc, i després amb l'univers amb Déu. I demà, de fet un demà que ja és avui, tot començarà indefugiblement a ser diferent, perquè només la comunicació i l'intercanvi poden transformar el nostre etnocentrisme i abra-

çar-nos en una relació construïda amb el diàleg i l'encontre, un camí que duu a la certesa que tots plegats compartim la mateixa naturalesa i formem part de la mateixa humanitat».

En el seu parlament, Teresa Losada va emfasitzar el següent: «El sentit de la vida humana no s'orienta vers l'acumulació de riqueses, sinó vers la justícia i la fraternitat. La vida humana no consisteix a tenir, sinó a ser solidari, contràriament a aquesta fractura longitudinal que origina la perversa divisió entre pobres i rics, la sobreabundància per una banda i l'escassetat més desesperant de l'altra, divisió que provoca una injustícia de dimensions planetàries. D'aquí que podem afirmar que "la nostra comoditat és alhora la nostra feblesa".»

Finalment, la vicepresidenta del Govern català va lloar el compromís de la germana Teresa Losada amb la gent més necessitada: «Ha treballat de manera incansable en l'acolliment de les persones immigrades i dels més humils. I ho ha fet sempre des de la humilitat, allunyada de la notorietat i dels focus, posant alegria allà on només podia haver tristesa.»

En aquest sentit, Joana Ortega va destacar que la seva tasca és un exemple dels valors que ens han de regir com a societat. «L'obra de la germana Teresa no és només un servei de fe, sinó també l'expressió d'uns valors que ens fan més forts com a societat i com a país», va assenyalar. També va remarcar la importància del diàleg i el coneixement mutu «perquè les persones que arriben també serveixen per construir Catalunya». «Tots estem cridats —va manifestar— a construir una Catalunya que valori la dignitat de la persona, que defensi la llibertat i la igualtat, que promogui la solidaritat i que garanteixi la pau i la democràcia.»

Perfil biogràfic

TERESA LOSADA CAMPO va néixer a Lugo el 1943. És doctora en Filologia Semítica i religiosa de la Congregació de les Franciscanes Missioneres de Maria. Als anys seixanta va deixar una brillant carrera acadèmica a la Universitat de Barcelona per anar-se'n a viure al costat dels immigrants musulmans.

El 1974 va fundar Bayt Al-Thaqafa, que en català vol dir «Casa de Cultura», amb la finalitat de facilitar la integració sociocultural dels immigrants arabomusulmans a la nostra societat, sense perdre la pròpia identitat i fomentant l'intercanvi i el diàleg entre les diferents cultures. L'any 2000 va ser nomenada consultora del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós per a les relacions amb els musulmans. Va ser guardonada amb la Creu de Sant Jordi el 2002. La germana Teresa Losada ha estat un referent durant més de quaranta anys en el diàleg amb l'islam i en l'atenció a les comunitats musulmanes a Catalunya.

Una bona manera de conjuminar art i catequesi

Els pessebristes lleidatans han recuperat la tradició de construir Calvaris

Jordi Curcó
Lleida

Els pessebristes lleidatans han recuperat enguany la tradició de la construcció dels Calvaris que, a semblança dels diorames nadalencs, reproduïxen escenes de la passió i mort de Jesús, amb l'estil propi d'una construcció pessebrista.

Així, l'Agrupació llerdenca de Pessebristes, que aquest any compleix el seu 50è aniversari, ha volgut rescatar de l'oblit un conjunt de figures dels anys setanta del passat segle, de bona talla i fetes amb fang. El conjunt de figures, que ha estat guardat zelosament a la seu social durant aquests darrers anys, havia estat utilitzat fa uns anys per a aquest ús tradicional: la construcció de Calvaris.

Tot el conjunt està format per dotze figures que representen els principals personatges bíblics que van presenciar i van ser testimonis del moment crucial de la mort de Crist a la creu, al Calvari. Hi veiem Maria acompanyada per sant Joan, les tres Maries i els soldats romans, amb llança i un d'ells amb una capa i els daus, una clara referència al passatge de les Escripures on es diu que els soldats es van jugar la capa de Jesús als daus. Les figures principals i centrals de l'escena són Jesús clavat a la creu i, a banda i banda, els dos lladres crucificats amb el Mestre.

Crucifixió de Jesús

Les figures han hagut de ser restaurades pel reconegut taller de restauració Ferrer-Capdevila de Lleida i amb elles

Jordi Curcó

Els Calvaris són la culminació dels diorames bíblics nadalencs.

«S'ha volgut rescatar de l'oblit un conjunt de figures dels anys setanta, de bona talla i fetes amb fang»

s'ha confeccionat un singular diorama, utilitzant la tècnica tradicional de l'art pessebrista. Així, s'ha imitat al màxim i amb el major realisme possible l'escena bíblica de la crucifixió de Jesús, amb un paisatge de fons i una il·luminació adequada. El resultat aconseguit és magnífic.

El Calvari s'ha col·locat a l'interior de la capella de Sant Jaume del Peu del Romeu, seu de l'entitat, situada al cèntric carrer Major de Lleida. En aquest indret, curull de simbolisme religiós i on s'arrela la tradició dels

Fanalets de Sant Jaume; és on tothom el pot contemplar des del carrer, durant aquests dies de Setmana Santa i fins a la celebració de la Pasqua de Resurrecció.

Gran simbolisme

El president de l'Agrupació llerdenca de Pessebristes, Àngel León, ha volgut destacar el simbolisme d'aquesta recuperació per a l'entitat i per a la ciutat de Lleida: «Feia molts anys que els pessebristes no muntàvem aquest Calvari, que ara recuperem amb ocasió del nostre 50è aniversari. És també la nostra particular aportació als actes tradicionals i populars de la Setmana Santa de Lleida. Els Calvaris, amb la representació de les escenes principals de la passió i mort de Jesús, són alhora el complement i la culminació dels diorames cronològics

bíblics nadalencs, que representen el naixement i la infància de Jesús.»

El bisbe de Lleida, Joan Piris, en la visita que el mes de gener passat va fer a la seu dels pessebristes lleidatans amb motiu dels cinquanta anys de l'entitat, els va felicitar per la seva tasca i els va animar a seguir aquesta manera admirable d'escampar la Bona Nova de Jesús i conjuminar art i catequesi. La recuperació d'aquest Calvari és una nova iniciativa que palesa l'aposta dels pessebristes lleidatans per posar aquest art popular al servei de la fe.

Gent de casa

L'abat Safont, intel·lectual i home de ciència

Joan Pallarès-Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

El monjo Joan de Safont i de Ferrer, que en algunes obres veiem escrit Zafont o Çafont, va néixer a Besalú el 15 de juliol del 1789. Fill de Joan Safont-Cella i Pau, va ingressar al monestir de Sant Cugat del Vallès. El 1806, amb 17 anys, passà com a novici al reial i pontifici col·legi claustral tarraconense de Sant Pau del Camp, que poc després seria requisat pels francesos durant la guerra en la qual Safont participà com a guia dels combois de socors a la Girona assetjada.

Si no fos per un carrer que té dedicat a Ciutat Vella de Barcelona, potser seria un personatge gairebé oblidat, tot i haver estat un veritable intel·lectual i home de ciència del seu temps. A més, li pertocà viure uns moments força convulsos que el van marcar, ja que no va poder desenvolupar el seu saber com hauria estat convenient.

De fet, d'ell en sabem poques coses i la majoria ens vénen donades per

una miscel·lània que esmentem al final de l'article i que es va publicar quan s'esdevingué el segon centenari del seu naixement. Com la majoria dels monjos del seu orde, es va lliurar a l'estudi intel·lectual i va excel·lir ràpidament en àmbits ben diferents, com la física, la història i la filosofia.

Al monestir de Sant Pau del Camp, llavors gairebé extramurs de la ciutat de Barcelona, cap al 1814, ja era ser professor de filosofia; cap al 1816, catedràtic, i cap al 1819 es va llicenciar en Teologia. Va ser nomenat definidor de l'orde benedictí, però durant el trienni liberal el monestir fou dissolt i no reobrí fins al 22 de gener del 1824.

Divulgador de la física

Precisament com a abat, li tocà viure els dies amargs de l'exclaustració del 1835. Fou l'últim de l'abaciologi d'aquell monestir, que havia estat

fundat probablement l'any 911.

En començar l'exclaustració, prosseguí igualment les seves activitats intel·lectuals com a professor i gran divulgador de la física; va construir juntament amb Francesc Arau i Santponç una esfera copernicana el·líptica. Igualment va organitzar un museu d'autors grecollatins, amb bustos i gravats, un gabinet de física mecànica i una biblioteca de gran importància a la seva època. Va intentar convertir en escola pública el monestir un cop tancat el col·legi monacal el 1834.

A la Universitat de Barcelona va ser catedràtic de Psicologia, Ideologia i Lògica i el mateix any 1835 ingressà com a membre de l'Acadèmia de les Bones Lletres, on va llegir una memòria de genealogia dels comtes de Besalú en tres parts, entre el 1840 i el 1845. També va publicar *Breve historia de la vida de los principales filósofos*.

A l'*Almanaque religioso, civil, histórico, geográfico, físico y agrícola de 1845*, publicat el 1844, va fer-se ressò d'un nou invent: el parallamps, que havia desenvolupat Benjamin Franklin. Hi va fer esment dels descobriments de Blasco de Garay sobre la navegació a vapor a Barcelona el 1543! Just el 1834, en temps de crisi i poc abans del tancament del monestir, va ser escollit abat. També participà en política, com a membre de la Junta Suprema durant els bombardejos d'Espartero o l'alçament de Prim. L'abat Safont va morir a Barcelona el 22 de febrer del 1847.

• Per saber-ne més: *Commemoració del segon centenari del naixement de l'abat Safont*, coordinat per Montserrat del Pozo i de Ferrer (Amics de Besalú i el seu Comtat, 1990).

Anàlisi

Constantí, el primer emperador cristià

Experts d'arreu del món participen en un congrés organitzat per la Facultat de Teologia de Catalunya i la Universitat de Barcelona

David Abadías
Codirector del congrés «Constantinus, el primer emperador cristià?»

Del dimarts 20 al dissabte 24 de març s'ha celebrat a Barcelona un congrés sobre l'emperador Constantí, figura sempre controvertida i interessant per als historiadors de totes les èpoques. El títol del congrés (*Constantinus, el primer emperador cristià?*) ja deixava entreveure aquesta situació oberta en els estudis de l'emperador romà que més llibres i investigacions ha merescut entre els especialistes, superant de llarg Juli Cèsar o l'emperador August.

El congrés, organitzat pels Departaments d'Història de la Facultat de Teologia de Catalunya i de la Universitat de Barcelona, ha compartit seu durant els quatre dies dels encontres, alternant sales i espais entre totes dues institucions. Aquest seria un dels primers fruits positius a destacar d'aquests dies: la bona relació i excel·lent col·laboració entre les dues institucions acadèmiques.

Entre el món intel·lectual civil i el religiós aquests dies s'ha mostrat, un cop més, la bona sintonia que es pot generar quan les posicions i les actituds són obertes, normalitzades i pròpies d'una professionalitat digna. Els dies del Congrés, així com els mesos de treball previ, han estat una oportunitat de mutu coneixement i valoració, fet que ens ha permès treballar amb molta eficàcia i tranquil·litat. El resultat ho avala. L'opinió dels assistents, ponents i altres participants ha estat unànime a l'hora de valorar, no sols la bona qualitat de les intervencions, sinó l'eficaz acció de l'organització. Això no hauria estat així sense aquesta bona sintonia entre les dues institucions organitzadores. Per tant també aquest és un bon moment per agrair a tots els que han fet possible aquest congrés la seva dedicació, capacitat i bona gestió per tenir a punt un espai d'estudi i d'intercanvi, que ha donat una imatge molt positiva tant de les institucions acadèmiques com de la nostra ciutat de Barcelona. Esperem sincerament que això sigui inici de moltes altres futures col·laboracions.

El congrés ha reunit un bon nombre d'especialistes (alguns dels millors d'Europa) sobre la figura de Constantí. La qualitat de les ponències així com la riquesa (i a voltes, passió) en els debats ha estat un segon fruit a valorar d'aquests dies. Nogensmenys la intenció del congrés era precisament oferir un espai de trobada entre els estudiosos per intercanviar hipòtesis, teories, estudis i altres reflexions sobre la sempre interessant política de Constantí. Si a més hi afegim la

Agustí Codinach

Una de les personalitats destacades que van participar en el congrés va ser el cardenal Raffaele Farina, arxiver de l'Arxiu Secret Vaticà i prefecte de la Biblioteca Vaticana. El cardenal, expert en l'emperador Constantí, va pronunciar la lliçó inaugural. A la fotografia el veiem saludant el rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez, sota l'atenta mirada del cardenal Lluís Martínez Sistach, gran canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya.

qüestió de la conversió de l'emperador al cristianisme, encara no feia sinó augmentar la riquesa del debat i exposicions. Cal destacar que no sols els moments de les ponències i debats han estat aprofitats, sinó que també els àpats (especialment el del migdia, que es feia de manera seguida a les ponències del matí) eren espais de debat i anàlisi. Costava alguns dies de deixar a les aules els temes discutits i es continuaven tant en el carrer, com dins dels restaurants. Signe també positiu de la passió i interès dels participants, que mantenien (amb un to més clamat) les discussions iniciades (i no acabades) a les aules.

Val a dir que per a l'organització ha estat un element també valorat, ja que es veia com un bon signe indicatiu de com els congressistes gaudien dels temes tractats en el dia a dia de les conferències.

Finalment el cinquè dia es va fer una excursió a Centelles (Constantí) i a Tarragona, on es va poder gaudir d'unes visites al conjunt monumental de Centelles i de les excavacions fetes a la catedral de Tarragona. Aquestes visites van complementar les ja fetes prèviament a l'Ajuntament de Barcelona i al Palau Episcopal (on es van celebrar dues recepcions, una civil i l'altra religiosa) així com la molt interessant i més que ben acollida visita dels congressistes a la Sagrada Família.

Quina és la valoració que fem des de l'organització? Doncs val a dir que molt positiva, ja que recollint les opinions dels participants (la millor de les fonts d'informació al respecte) hem de felicitar-nos amb senzillesa, però amb alegria justa, pel treball fet, tant en la preparació com en el desenvolupament del congrés.

Però la real valoració, més enllà

«Entre el món intel·lectual civil i el religiós aquests dies s'ha mostrat, un cop més, la bona sintonia que es pot generar quan les posicions i les actituds són obertes, normalitzades i pròpies d'una professionalitat digna»

de la feina i de la logística feta, són les conclusions del congrés. Què en podem treure d'aquests dies? Primer de tot, cal subratllar allò que ja sabem, i és que la figura de l'emperador Constantí és molt controvertida i plena d'interrogants. Entre aquests, el més interessant i central en molts debats fa referència, en general, a la política religiosa de Constantí, i en particular a la seva conversió al cristianisme.

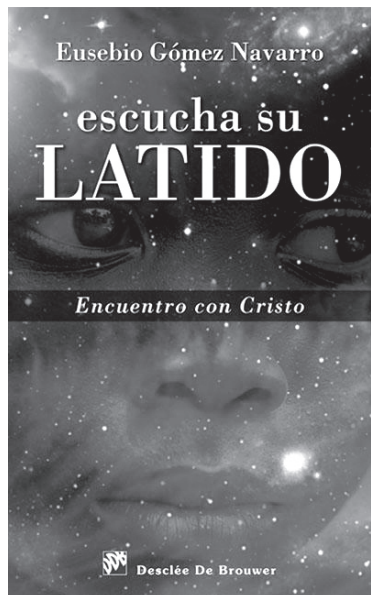
Segons el meu parer, tot i que hi ha hagut opinions de tot, com a fruit del congrés podríem treure l'interrogant del títol que proposàvem (*Constantinus, el primer emperador cristià?*). Que Constantí va anar fent un procés de conversió que ja partia d'una simpatia i proximitat vers el cristianisme seria una de les conclusions més acceptades i compartides (amb excepcions) dels ponents d'aquests

dies. Aquest element és important a l'hora de situar l'element personal per sobre del polític, sense que un exclougui l'altre, però que subratlla més un procés de coneixement i acceptació de la religió cristiana que no pas un fred càlcul polític i oportunista per part de l'emperador.

També s'ha acceptat majoritàriament que Constantí no cedeix davant l'església cap dels seus títols o funcions religioses com a emperador (mantindrà el títol de *Pontifex Maximus* durant tota la seva vida), però sense menysprear cap dels seus privilegis imperials, va apostar per l'Església cristiana com a element clau per consolidar la pau i la unitat dins de l'Imperi romà. Comunament acceptat ha estat també el reconeixement del paper clau dels bisbes, que lideraven una minoria influent i important de ciutadans dins de l'Imperi i que foren també la gran novetat en la política imperial de la majoria del segle IV.

En conclusió, no hi ha hagut cap novetat important en les ponències o exposicions, però sí que s'han tornat a tocar els temes candents referents a la política i a la religió en el segle IV, centrades en la figura d'aquell que inicià un abans i un després en les relacions entre la *Christianitas* i la *Romanitas*. Un emperador que, sense deixar de ser-ho, va fer d'una aposta personal un model nou de política que va configurar el nou present de l'Imperi, enfortint la unitat imperial sobre la base d'una unitat religiosa, que no sols configurà l'Imperi romà dels segles IV i V sinó que serà la base del naixement de la nova Europa que sorgirà de la unió entre el poble romà i els pobles germànics units per una mateixa religió: aquella que Constantí, el primer emperador cristià, va protegir i afavorir com a element clau en la seva visió de futur.

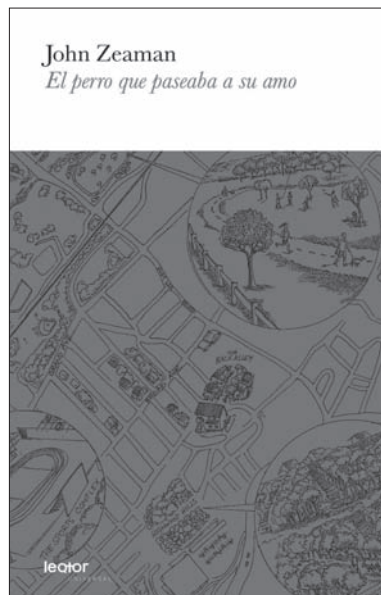
Llibres

Batec amorós

El títol d'aquestes pàgines és evocador; el batec d'un cor que l'apòstol Joan va tenir la sort de sentir quan va recolzar el cap en el pit del Senyor. Molts s'apropen a l'Evangeli amb indiferència i no copsen aquest batec amorós que ressona en el missatge escrit. El carmelita descalç Eusebio Gómez Navarro pretén que el lector tingui aquí «un punt de trobada amb ell, ja que qui s'apropa a Jesús mai no queda decebut ni indiferent».

Eusebio Gómez Navarro, *Escucha su latido. Encuentro con Cristo*. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Caminos Desclée, 2012, 222 pàg.

Llocs inexplorats

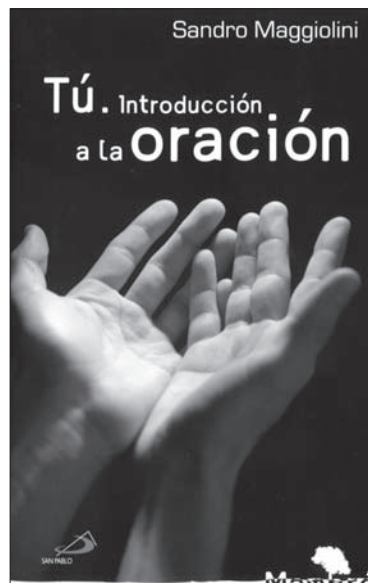
Una cosa tan elemental com passejar cada dia el gos pot fer-te descobrir mons insospitats... en tombar la cantonada. Passeig a passeig, l'autor construeix, amb una mirada enginyosa i encisadora, una reflexió intel·ligent, plena d'anècdotes divertides i insòlites, sobre la capacitat d'admirar-se, l'emoció de descobrir llocs inexplorats, el plaer de vagar sense destí fix o la constatació de la nostra connexió oblidada amb la natura.

John Zeaman, *El perro que paseaba a su amo*. El Lector Universal, Col·lecció Narradores, 2012, 334 pàg.

Ensenyar a pregar

Moltes persones es pregunten: per què ensenyar a pregar?, no es tracta d'un gest espontani que fem quan el sentim i que pertany a la nostra privacitat? Aquest llibre ofereix una introducció a la pregària centrant-se en la importància del Tu, el Misteri al qual l'ésser humà necessita adreçar-se quan prega i que a la vegada ha de ser ésser personal. Aquest Tu és el que permet expressar l'inefable i deixar-se embolcallar per l'Absolut que és Déu.

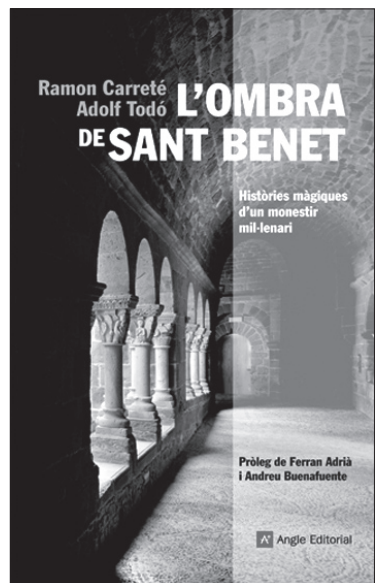
Sandro Maggiolini, *Tú. Introducción a la oración*. Editorial San Pablo, Col·lecció Mambré, 2012, 222 pàg.

Llibertat narrativa

En aquest llibre, els seus autors conjunten la versemblança històrica amb una certa llibertat narrativa a través de catorze històries centrades en el monestir de Sant Benet de Bages: la seva fundació, la por de la gent a l'arribada de l'any mil, l'epidèmia de la pesta negra del segle XIV, l'esplendor del monestir en temps de l'abat Frigola, la seva decadència o la vida familiar del pintor Ramon Casas. Els pròlegs són obra de Ferran Adrià i Andreu Buenafuente.

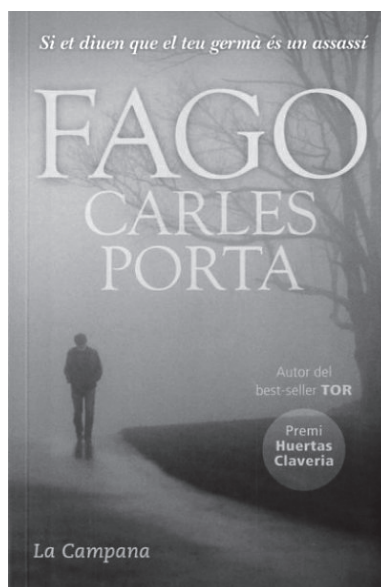
Ramon Carreté i Adolf Todó, *L'ombra de Sant Benet*. Angle Editorial, Col·lecció Inspira, 2012, 352 pàg.

Ètica cristiana

Aquest llibre del professor Jaroszyński i del rector Anderson delibera sobre la vida moral de l'home en la seva integritat, tornant i explicant els conceptes clàssics de la virtut, decisió, bé i mal moral. D'aquesta manera es fonamenta en l'herència clàssica de l'ètica cristiana, i manté el seu caràcter d'ètica personalista. Esdevé així al mateix temps una eina útil per als educadors, els pares i en el procés d'autoeducació.

Piotr Jaroszyński i Mathew Anderson, *Ética: el drama de la vida moral*. Edicions Universidad de Navarra, Col·lecció Astrolabio, 2012, 184 pàg.

Una història real

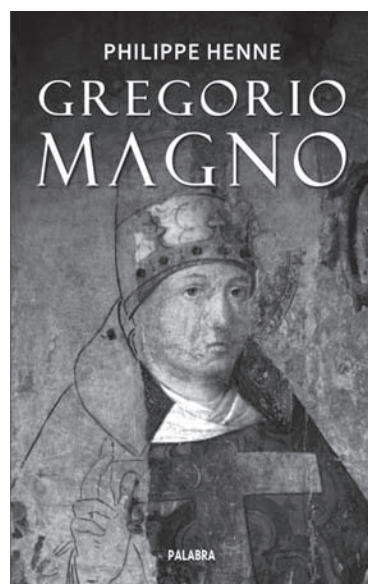
Aquesta història és el retrat viu, proper i revelador d'un home acusat d'assassinat. Però, per sobre de tot, és la història d'una dona que defensa la innocència del seu germà. El periodista Carles Porta aconsegueix contagiar al lector un respecte profund pel patiment de Marisa Mainar i posa en qüestió el paper de policies, jutges, advocats i periodistes en un cas real: el de l'assassinat de l'alcalde de Fago, un poble petit del Pirineu d'Osca.

Carles Porta, *Fago*. Edicions La Campana, Col·lecció Tocs, 2012, 308 pàg.

Un gran Pontífex

En paraules de Benet XVI, el papa sant Gregori «va ser veritablement un gran Papa i un gran doctor de l'Església». Aquest home de salut fràgil, fidel a les seves profundes conviccions de creient, va governar eficaçment els béns de la Santa Seu, va pacificar Itàlia i va escriure obres de valor immortal que van contribuir a reformar l'Església i estendre l'autoritat d'un Pontífex que va començar a dir-se «servent dels servents de Déu».

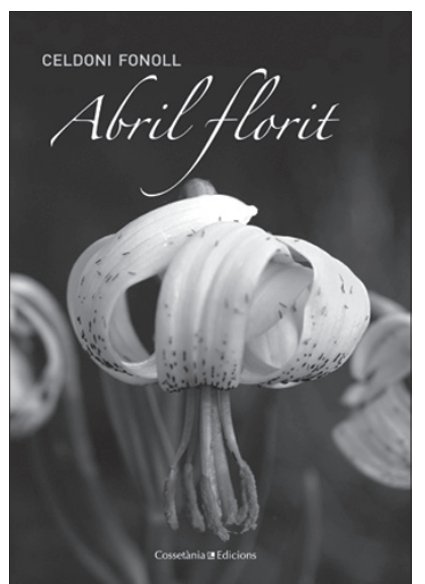
Philippe Henne, *Gregorio Magno*. Edicions Palabra, Col·lecció Ayer y Hoy de la historia, 2012, 288 pàg.

Flora catalana

El polifacètic Celdoni Fonoll ens presenta el seu onzè llibre de versos sobre la natura i el tercer dedicat a les plantes, amb més de cinquanta espècies diferents que pertanyen als Països Catalans. A més dels versos, el volum conté magnífiques fotografies de plantes, partitures de cançons i un annex complet que fa referència a les esmentades plantes amb terminologia popular, locucions, refranys, cites literàries i notes botàniques.

Celdoni Fonoll, *Abril florit. Herbes de muntanya i del pla*. Cossetània Edicions, 2012, 190 pàg.

Crítica literària

Un «thriller» de casa nostra

Per als amants de les novel·les d'acció amb l'afegit que l'escenari és Barcelona amb moltes referències a llocs coneguts, restaurants, hotels, carrers i sobretot mitjans de comunicació reals o ficticis però endevinables, aquesta trama té com a protagonista principal un periodista en part anat a menys, però que com ofici continua dalt de tot incomodant qui calgui.

Abans de continuar amb el meu comentari us reproduïxo la contraportada del llibre que ens estalviarà fer voltes i anirem per feina: «Se sabrà mai tot del Dani Santana? L'exdirector del diari *Crònica* condueix ara un programa d'investigació i d'entrevistes a la televisió. Fugint d'uns problemes, se'n troba uns de nous. Tuzza Talese, una siciliana temperamental que ha destapat els secrets de la Cosa Nostra, acudeix al seu programa i li capgira la vida. Un testimoni de l'incendi del Liceu s'adreça al periodista amb una revelació incòmoda, lluny de la versió oficial. Per si no en tingués prou, el programa descobreix que l'heroi indiscutible del país, el pare de l'alcalde de Barcelona, no ho va explicar tot sobre el seu exili.

»Periodisme d'investigació, poder, intriga, corrupció, sexe clandestí i ac-

XAVIER BOSCH
Homes d'honor
Proa, 2012, 318 pàg.

ció en una nova novel·la del Dani Santana.»

Bé, un cop llegida la contraportada ja teniu la temàtica aclarida. El meu comentari intentarà arribar al criteri literari del llibre.

Xavier Bosch ha pres volada amb l'anterior títol *Se sabrà tot* i el seu èxit indiscutible li dona peu a fer córrer la ploma amb el personatge de Dani Santana. Això és freqüent i conegut fa temps en aquest gènere. Qui no coneix Poirot, Maigret, Sherlock Holmes, Carvalho, i un llarg estol de personatges que ens han animat a seguir les seves aventures?

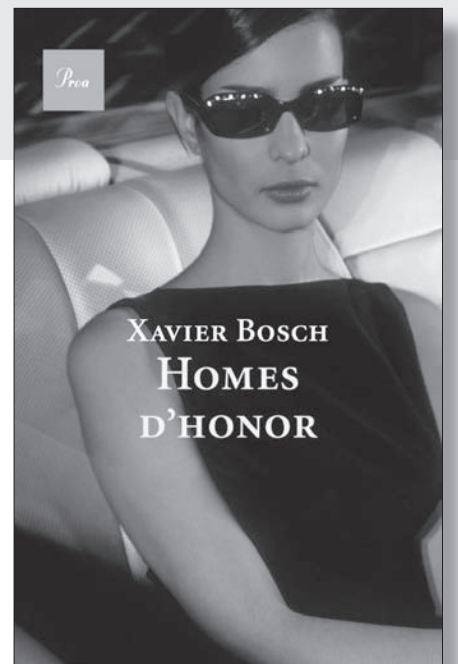
Aquí la trama es barreja i entrellaça en diferents situacions i persones. Ve a ser allò tan conegut de les cireres que, abans, ara ja no gaire, n'estiraves una i en venien d'altres, avui vénen tan destriades que van d'una en una. Tornem al llibre i deixem la fruita tranquil·la. El mateix fa l'autor; qui intenta tapar la veritat de l'incendi del

Liceu acaba intentant tapar la història familiar incòmoda i menys gloriosa del pretès. Encara sort que els que varen viure l'incendi posen el periodista en el camí per esbrinar els fets reals, tot i pagar-ho ben car. D'altra banda, la teranyina de la màfia queda ben dibuixada deixant clar que ningú no s'escapa de la seva influència, jugant amb les cartes marcades i fent anar de corcoll el pobre periodista amb un desenllaç molt peculiar.

Com la majoria d'autors actuals, aquí es peca també d'alguna escena massa explícita que molts lectors poden trobar excessiva o sentir-se menystinguts en la seva capacitat imaginativa. Ara per ara, ens trobem molt sovint que, de cara a una major venda, s'exhibeix una manca de pudor que resulta sovint gratuïta per al desenllaç de l'obra. Xavier Bosch no n'abusa, però tampoc no se n'escapa.

Un llibre entretingut i molt de casa nostra.

Pere Fàbregues
Libreter

Crítica teatral

Un Coriolà endollat al corrent de la traïció

CORIOLÀ, de W. Shakespeare.

INTÈPRETS: Mercè Arànega, Aina Calpe, Joan Carreras, Oriol Guinart, Alícia Pérez, Jordi Puig, Santi Ricart i Marc Rodríguez.

DIRECCIÓ: Àlex Rigola.
Teatre Lliure Montjuïc,
Barcelona. Fins al 15 d'abril.

Quan Plutarc de Queronea va escriure, al segle I dC, l'assaig *Vides paral·leles*, entre les quals figura la del general de l'exèrcit i traïdor romà Caius Coriolà, no es plantejava tant fer història del personatge sinó remarcar el seu comportament individual davant la societat del seu temps. William Shakespeare devia recórrer a l'assaig de Plutarc en escriure l'obra *Coriolà*. I Àlex Rigola, en el moment de fer-ne una adaptació lliure, sembla com si hagués retornat en certa manera a Plutarc.

I no ho dic, esclar, ni pel gegantí rètol que fa apologia de la DEMOCRÀCY, així, en majúscules i en anglès, damunt del braç articulat que dona voltes com una atracció de fira en un moment determinat de l'obra, a ritme

© David Ruano

L'actor Joan Carreras en el personatge protagonista de «Coriolà».

de la interpretació coral en escena de la cançó *Five Years*, de David Bowie, ni per quan els vuit personatges als quals ha quedat reduïda l'obra es mouen coreogràficament amb pals de lluita a la japonesa, ni quan una pluja de guants de boxa envaeix el pelat escenari negre de la posada en escena escollida per Rigola. En tot cas, el retorn de Rigola a Plutarc es pot atribuir a l'interès de la seva adaptació per mostrar, com feia el seu avantpassat clàssic grec, la manera de reaccionar i actuar del personatge davant les adversitats que se

li presenten.

El general Coriolà va ser nomenat cònsol —els fets es remunten, se suposa, a principis del segle V aC— per les seves ferides de guerra, després d'obtenir el favor del poble, malgrat que als tribuns no els feia peça. Per això, aquests munten després una conspiració per fomentar la idea de deslleialtat de Coriolà i empènyer una revolta contra ell, que el porta a l'exili, des d'on l'exgeneral es revenja posant en marxa un exèrcit per atacar Roma, objectiu que avorta la seva mare ni que no pu-

gui impedir que Coriolà sigui després assassinat a la ciutat de l'exili.

Àlex Rigola se centra en el discurs com un combat entre Coriolà i els seus opositors. En uns quants assalts i uns quants KO, entre remor de batalla i pluja de metàfors cops de puny —desenes de guants vermell sang encès que volen simbolitzar segurament la caiguda dels vençuts— i ball *kungfu*aire o, en versió medieval, de l'estil que podríem anomenar *Desperta ferro!*

Els personatges escollits per Àlex Rigola deixen en vida la mare de Coriolà, Volúmnia; el lloctinent d'Aufidi; Meneni, Sicini, Larci, Comini i Brutus. Coriolà, interpretat per Joan Carreras, s'emporta tot el protagonisme i ofereix alguns dels discursos més importants del text de Shakespeare. Hi destaquen també els de Sicini (Alícia Pérez), o els de Volúmnia (Mercè Arànega) a més del de Brutus (Marc Rodríguez), personatge que, juntament amb Coriolà interpel·len des de les grades, amb els llums de sala oberts, els espectadors convertits, si us plau per força, en poble sense veu però amb vot. Àlex Rigola intenta constatar, mitjançant Shakespeare i Plutarc, en encara no una hora i quart, que la democràcia és feble, deixant en rampat Coriolà al mig de la colla de covards que l'han endollat al corrent de la traïció.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
col·laborador de
Ràdio Estel

Actualitats científiques

Canvi climàtic. L'Àrtic també se'n ressent

Em direu que repeteixo coses sabudes. Però això del canvi climàtic és tan important que m'ha semblat que no podia passar per alt de fer un resum del que acabo de llegir que està passant també al cercle polar Àrtic. S'hi diu que si el ritme que s'acaba de mesurar de com va desglaçant-se no canvia, d'aquí a 30 anys ja no hi haurà gens de gel. Potser sigui una mica alarmista dir això, perquè el ritme és tan accelerat que no pot ser que continuï durant amb la mateixa intensitat els pròxims anys. Però el càlcul no es pot negar que fa patir. Les conseqüències serien catastròfiques, no tan sols per a moltes espècies animals, com els óssos polars, sinó també, en certs aspectes per a la humanitat que es trobaria amb canvis perjudicials. Alguns provindrien de l'escalfament dels corrents marins.

Diu aquest informe que, segons els controls que es fan per satèl·lit des de fa 32 anys, la quantitat de gel que tenia l'Àrtic aquest estiu (concretament el 17 de juliol) era només de 7,56 milions de km², o sigui, que ja s'havien perdut 2,24 milions de km² de superfície glaçada si es comparava amb la mitjana compresa entre el 1979 i el 2000. S'ha de dir que també podria ser que aquest estiu hi hagués hagut una situació excepcional, com també ho va ser el

Els óssos polars i moltes espècies més patiran l'escalfament global.

2007, però el fet és. La temperatura de l'aire a un quilòmetre per damunt de la seva superfície ha estat entre 6 i 8 graus centígrads per damunt de la mitjana; i també a Sibèria ha pujat entre 3 i 5 graus, però no ha estat així pertot arreu. Per això els

experts diuen que aquesta retirada del gel és circumstancial no pas definitiva, perquè un augment tan sobtat no pot repetir-se. Però no ens en podem refiar massa. El Pol Nord és l'indret que més manifesta les conseqüències del canvi climàtic i és el cor dels corrents marins de l'Atlàntic que condicionen el clima. Pensem també que una pèrdua de superfície glaçada fa automàticament que la Terra rebí més calor solar perquè el gel reflecteix els raigs solars i l'aigua els absorbeix, i ara hi ha aigua en llocs on hi havia gel, per això es nota tant a l'Àrtic l'augment de temperatura.

Del canvi climàtic, no ens en podem riure. I aprovem de debò la iniciativa dels departaments d'Empresa i Treball i Territori i Sostenibilitat del nostre Govern d'iniciar un procés de participació pública per elaborar un Pla d'Energia i Canvi Climàtic 2012-2020

amb l'objectiu de recollir informació i propostes de cara a traçar les línies a seguir en política energètica per mitigar aquest canvi. Tot ciutadà pot enviar propostes per la web de l'ICAEN (Institut Català de l'Energia).

Certeses científiques i fe cristiana

15. La naturalesa de la matèria, un gran interrogant de la física

Les limitacions de la ciència són moltes. Cal reconèixer que no ha arribat pas a explicar del tot ni tan sols com és la realitat material que ens envolta. No hi ha cap físic que pugui respondre satisfactòriament a la pregunta de quina és la naturalesa de la matèria. El somni dels materialistes és lluny de realitzar-se. Per mostrar-ho dedicarem aquest capítol a exposar breument el que la ciència ha arribat a esbrinar de com es manifesta la matèria en les seves parts més íntimes, cosa que ens farà palès com n'és, de lluny, la seva comprensió. D'aquest tema en vam parlar en el llibre *La intimitat de la matèria* (Claret, Barcelona 2010), a ell remetem el lector que en vulgui saber més.

La matèria s'ha anat veient cada vegada més complexa

Salta a la vista de tothom que la natura és molt variada, però ja els primers pensadors grecs van suposar que la complexitat s'havia d'explicar per combinacions d'uns pocs principis. D'aquí vingué la teoria dels quatre elements (=constituents bàsics) que ho compondrien tot. Curiosament aquesta idea purament filosòfica, sense cap suport experimental vàlid es mantingué segles. Només hi hagué l'afegitó d'Aristòtil que postulà un cinquè element, l'èter, per als astres. A part d'això, la idea dels àtoms (=indivisibles) de Leucip i Demòcrit era un intent de mostrar també que la matèria es componia d'uns principis senzills.

I aquesta teoria que hi havia d'haver uns primers principis per explicar-ho tot és la que seguí regint les investigacions de la matèria. Quan John Dalton el 1803 ressuscità la teoria atòmica (des del punt de vista físic) continuà anomenant elements la vintena d'àtoms diferents que ell coneixia. I han seguit

dient-se així fins avui dia que ja s'ha vist que passen de cent i que no són elementals, en el sentit de components últims indivisibles. Però es mantingué la idea inicial: tota la matèria s'ha de compondre d'unes poques primeres partícules (idea que s'anomena de vegades «principi de la simplicitat»).

Quan Ernest Rutherford el 1911 proposà el model de l'estructura de l'«àtom» (així continuà dient-se, tot i la comprovació de ser compost de parts) que Niels Bohr perfeccionà el 1913, semblava haver-se aconseguit la gran simplificació: tots els elements estan formats d'àtoms amb un nucli de protons i neutrons amb un embolcall d'electrons girant al seu entorn. Tres partícules ho explicaven tot: protó, neutró o electró! Però l'eufòria durà poc. Noves partícules feien irrupció en els detectors de raigs còsmics (el 1929 ja es detectaren mesons) i en els acceleradors que es començaren a fabricar a partir del 1930, any en què Ernest Lawrence construïa el primer ciclotró. Era el 1956 quan es pogué detectar el neutrino, partícula prevista per Wolfgang Pauli el 1930.

Però el gran interrogant eren les no previstes. En el nostre llibre expliquem amb detall la història de les troballes de més i més partícules que feren transformar la concepció que es tenia de la matèria. Els protons i neutrons no poden ser simples sinó compostos d'unes partícules que s'han anomenat «quarks», tres componen el protó i també tres fan el neutró. Finalment s'ha arribat a un «model estàndard» per explicar la constitució del món material. És un «model» no una realitat observada amb certesa total, i diu que hi ha 24 partícules elementals (però ningú no pot assegurar que siguin ja elementals de debò): les 12 que componen la matèria, 6 tipus de quarks (u, d, c, s, t i b) i

6 tipus de leptons (electró, muó i tauó, amb els tres neutrinos corresponents), i les 12 d'antimatèria.

Però la complicació no s'acaba aquí: a la natura hi ha forces físiques de quatre tipus: nuclear forta, nuclear dèbil, gravitatòria i electromagnètica. Com explicar com actuen? L'explicació, admesa per tots els físics, és a través d'unes altres partícules anomenades bosons intermediaris: gluons (per a la nuclear forta), W^+ , W^- i Z^0 (per a la dèbil), gravitons (per a la gravetat) i fotons (per a l'electromagnetisme). Si bé els gravitons fins ara no s'han detectat; són pura suposició teòrica.

I no podria ser que aquestes partícules dites fossin al seu torn compostes d'altres de més simples? Això és el que vol resoldre la teoria de cordes o de supercordes que unificaria tot en una estructura més senzilla. Però per ara la cosa es troba en el camp de les hipòtesis. En parlem als capítols 56, 57 i 58 del nostre llibre citat abans.

I encara hi ha més coses: l'astrofísica sembla que ha demostrat que, a més de la matèria ordinària, descrita per les partícules dites, hi ha al cosmos una altra mena de matèria, la «matèria obscura», com també una «energia obscura» que no sabem d'on ve, i que la distribució en l'univers de tot és aquesta: un 73% d'energia obscura, un 23% de matèria obscura i només un 4% de matèria ordinària. Això és el que donen els càlculs.

Aquesta visió actual de la matèria suscita moltes preguntes

Per què hi ha partícules que exerceixen forces d'atracció o de repulsió, com és el cas de les carregades elèctriques, mentre que d'altres són neutres per a aquesta força? I per què hi ha dues menes d'electricitat, positiva i

negativa, mentre que hi ha tres menes de càrrega (que es diu «de color») per als quarks que fan la nuclear forta, i només una sempre atractiva per a la gravetat? Per què hi ha partícules dotades de massa i altres d'ingràvides, com els fotons? Per què la massa és una qualitat de la matèria que equival, segons la cèlebre fórmula d'Einstein a una energia? Com es fa el canvi de massa en energia? De quina mena de matèria s'ha de dir que són els bosons intermediaris que emanen de les partícules quan exerceixen les forces? Com s'explica la capacitat que tenen d'emetre constantment bosons intermediaris les partícules responsables de les forces? Les preguntes d'aquest estil es podrien multiplicar. No és veritat que la visió actual de la matèria és molt complicada, per no dir misteriosa? I encara cal preguntar-se: què seran l'energia i la matèria obscures?

No podem dir, doncs, que la física actual ens doni una visió clara de com és la natura. El que sí podem dir és que en tot això hi trobem una font d'admiració: el resultat és que amb aquesta matèria tan complexa tenim éssers vius i nosaltres mateixos amb la realitat d'un cos que, gràcies als últims components fets d'aquestes partícules, pot actuar i ho fa i desempallegar-se en la vida. Els materialistes diran que tota la realitat es redueix a la matèria i nosaltres els podem contestar que no sabem ben bé què és això de la matèria, ja que té una complexitat que sobrepassa la nostra capacitat de comprensió, i que això planteja una pregunta obligada: davant dels resultats obtinguts per la física no és ben lògic pensar en una Intel·ligència que ho ha programat tot perquè el món fos com és? Pot el pur atzar donar origen a aquesta complexitat que tot naturalment arriba fins a constituir éssers vius?

Aquesta setmana destaquem

Els nostres mitjans col·laboren amb la marató d'«Incerta glòria»

L'Institut d'Estudis Humanístics Coll i Alentorn organitza un homenatge a Joan Sales

Carme Munté
Barcelona

Enguany se celebra el centenari del naixement de Joan Sales Vallès, autor de la novel·la *Incerta glòria* i considerat un personatge cabdal de les lletres catalanes del segle XX i de la reconstrucció nacional després de la guerra civil.

El perfil democràtic, cristià i catalanista ha fet que l'Institut d'Estudis Humanístics Coll i Alentorn (INEHCA), vinculat a Unió Democràtica de Catalunya, li hagi volgut retre un homenatge qualificat d'«imprescindible».

Amb la col·laboració de Club Editor i de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, l'INEHCA, amb motiu del seu 20è aniversari, ha organitzat una lectura ininterrompuda de la novel·la *Incerta glòria*.

Seràn 25 hores de lectura en què participaran personalitats del món polític, cultural i periodístic català, així com moltes altres persones anònimes que també vulguin retre el seu particular homenatge a Joan Sales. Per tant, tothom qui estigui interessat a llegir un petit fragment de la novel·la (dues o tres pàgines), o simplement assistir-hi de públic, pot contactar amb l'INEHCA: tel. 934 869 754 / maratojoansales@inehca.cat / www.inehca.cat

La marató de lectura començarà el 22 d'abril, a les 18 h, a càrrec de la néta de Joan Sales, Maria Bohigas, i acabarà l'endemà, dia de Sant Jordi, a les 19.30 h. Serà a l'auditori d'Unió Democràtica, al carrer de Nàpols, 35, de Barcelona.

Entre d'altres polítics, han confirmat l'assistència Artur Mas, president de la Generalitat; Anna Simó, portaveu d'ERC; i Ernest Maragall, membre del PSC. Pel que fa als representants dels mitjans de comunicació, cal destacar la participació de Jaume Clotet, Francesc Canosa, Francesc-Marc Álvaro i periodistes de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel. De fet, la nostra emissora anirà connectant amb la marató per tal d'aproximar-la als nostres oients, que també podran seguir-la de forma íntegra a través d'internet.

Segons ha manifestat Oriol Lázaro, coordinador de l'acte, la voluntat és rescatar d'un cert oblit la figura de Joan Sales i donar-li el lloc que li correspon tant pel que fa a la seva

aportació literària com a la construcció del nostre país.

Joan Sales (Barcelona, 1912-1983) era assessor de català a la Generalitat en esclatar la guerra. L'exili el va dur a París, Santo Domingo i Mèxic, on va

fundar la revista *Quaderns de l'Exili* (1943-1947). Hi va editar, amb estudis i anotacions, *L'Atlàntida*, *Canigó*, *La nacionalitat catalana* i la primera edició de les *Poesies* de Màrius Torres. Passat un exili de nou anys, torna a Catalunya i esdevé un dels editors més eficaços en la represa cultural catalana.

El 1955 recupera amb Xavier Benguerel El Club dels Novel·listes, una de les escasses col·leccions que s'atreuen aleshores a publicar en català, i el 1959 funden plegats l'editorial Club Editor. La novel·la *Incerta glòria*, Premi Joanot Martorell el 1955, és publicada el 1956 en una primera versió abreujadíssima a causa de la censura. Encara hi treballarà quinze anys més abans de donar al públic la *Incerta glòria* definitiva, de més de 800 pàgines, que obté el premi Ramon Llull (1968) i el Ciutat de Barcelona (1970).

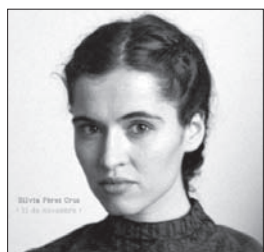
També Òmnium Cultural Gironès ha volgut retre el seu particular homenatge a Joan Sales i ha organitzat un cicle de xerrades a l'Aula Magna de la Casa de Cultura de Girona.

22.000 persones escolten cada dia Ràdio Estel / Ràdio Principat

Segons les darreres dades del Baròmetre de la Comunicació, 22.000 persones escolten cada dia les nostres emissores, 1.000 més que en l'última onada. Augmenta també el nombre d'oients que han escoltat regularment Ràdio Estel / Ràdio Principat durant els últims 30 dies: 103.000 persones, 10.000 més que en l'onada anterior. D'altra banda, 26.000 persones manifesten que és a les nostres sintonies on es pot sentir la millor música.

ESTIL ESTEL: RECOMANACIONS DISCOGRÀFIQUES

Artista tot terreny

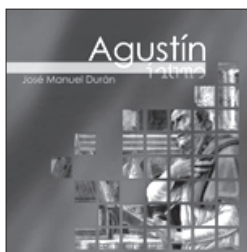

★ **Silvia Pérez Cruz, 11 de novembre.**
Universal Music

Amb un innat carisma escènic i un registre vocal prodigiós, la jove cantautora catalana Silvia Pérez Cruz feia temps que omplia sales i teatres mentre el seu primer disc seguia sense arribar. Amb gran expectació per part dels seus admiradors, finalment es posa a la venda el 17 d'abril. El ventall d'estils de les seves cançons és molt ampli: folk, jazz, pop, flamenc, fado, música clàssica, etc.

Amb un innat carisma escènic i un registre vocal prodigiós, la jove cantautora catalana Silvia Pérez Cruz feia temps que omplia sales i teatres mentre el seu primer disc seguia sense arribar. Amb gran expectació per part dels seus admiradors, finalment es posa a la venda el 17 d'abril. El ventall d'estils de les seves cançons és molt ampli: folk, jazz, pop, flamenc, fado, música clàssica, etc.

Per al recolliment

★ **José Manuel Durán, Agustín íntimo.** Editorial San Pablo

Aquest àlbum està dedicat a sant Agustí. El seu autor, José Manuel Durán, religiós agustí recol·lecte, ha fet tretze belles cançons basant-se en textos breus del bisbe d'Hipona. Una veu i unes melodies que conviden al recolliment. L'amor, la interioritat, la recerca del cor humà, la conversió, l'Església o la humilitat són alguns dels temes d'aquest treball discogràfic.

Aquest àlbum està dedicat a sant Agustí. El seu autor, José Manuel Durán, religiós agustí recol·lecte, ha fet tretze belles cançons basant-se en textos breus del bisbe d'Hipona. Una veu i unes melodies que conviden al recolliment. L'amor, la interioritat, la recerca del cor humà, la conversió, l'Església o la humilitat són alguns dels temes d'aquest treball discogràfic.

Itinerari musical

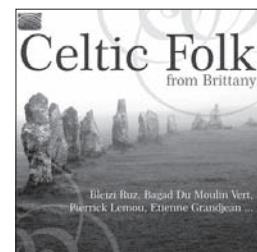

★ **Joan Amèric, Directament.**
Temps Records

Dotze anys després del seu disc *Obert*, el cantautor valencià Joan Amèric ha publicat un nou àlbum. L'artista reconeix que ha trigat molt perquè «esperava un estímul per tornar a la càrrega i aquest ha estat *Directament*, un disc que explica la meua vida com a músic, però, també, el futur». S'hi inclouen tres nous temes: *Perquè sóc poble*, *Despert per a somiar* i *Defensa del somniure*.

Dotze anys després del seu disc *Obert*, el cantautor valencià Joan Amèric ha publicat un nou àlbum. L'artista reconeix que ha trigat molt perquè «esperava un estímul per tornar a la càrrega i aquest ha estat *Directament*, un disc que explica la meua vida com a músic, però, també, el futur». S'hi inclouen tres nous temes: *Perquè sóc poble*, *Despert per a somiar* i *Defensa del somniure*.

Harmonia celta

★ **Artistes diversos, Celtic folk from Brittany.** Arc Music

Aquest àlbum aplega totes dues propostes: la tradicional, representada, entre altres, per la banda Long John Silver, i la moderna, amb el cantant Yvon Etienne o el violinista Pierrick Lemou.

Després de la seva intensa eclosió als anys setanta, la música celta va quedar oblidada a la dècada següent. Als anys noranta va tornar a resorgir gràcies a l'aparició de noves bandes.

■ Barcelona 106.6 ■ Tarragona 100.6 ■ Catalunya Central 93.7 ■ Girona 103.4 ■ Tortosa 90.1 ■ Garraf 96.8 ■ Osona 98.4
Ràdio Principat / ■ Lleida 91.5 ■ Cerdanya 104.4 ■ Seu d'Urgell 105.0 ■ Andorra 107.5

Des del carrer

MONS. ALEJANDRO GOIC, BISBE DE RANCAGUA (XILE)

«La Sagrada Família m'ha deixat sense paraules»

Jaume Aymar i Ragolta

Un dels bisbes xilens actuals més influents és Mons. Alejandro Goic, bisbe de Rancagua i vicepresident de la Conferència Episcopal Xilena. Entre els projectes que té entre mans a la seva diòcesi hi ha el Parque Cataluña, on l'arquitecte Christian Matzner ha projectat la construcció de la capella de Nostra Senyora dels Àngels a partir d'un disseny original d'Antoni Gaudí.

Què l'ha dut fins a Barcelona?

Fonamentalment he vingut a Barcelona per mantenir una entrevista cordial amb el cardenal Lluís Martínez Sistach. L'objectiu era informar-lo sobre el projecte de construir a la meua diòcesi una església en honor de Nostra Senyora dels Àngels a partir d'un projecte original del genial arquitecte Antoni Gaudí. La idea es va gestar fa molts anys quan el franciscà xilè Angélico Aranda va demanar per carta a Gaudí que li fes un projecte per a una capella. L'arquitecte català li va cedir el projecte de la capella de la Mare de Déu de l'Assumpció, que ha de ser col·locada algun dia a l'absis de la Sagrada Família. Per diverses vicissituds, el projecte a Xile mai no es va arribar a concretar, però fa uns quinze anys un grup de catòlics de Rancagua van crear una associació en memòria de Gaudí i han reeditat el projecte, que ja està força avançat.

Tinc entès que el nou projecte inclou molt més que una església...

Efectivament. La idea és construir-hi també una casa de pregària, de silenci, de trobada ecumènica, i eventualment també de formació tècnica. És un projecte integral en què tenim posades moltes esperances.

En quin moment es troba aquest projecte?

En aquests moments, la corporació

municipal ha donat un terreny molt significatiu per a aquesta obra i el projecte en ell mateix està totalment realitzat. Només falten els recursos econòmics per implementar-lo. La capella costaria uns dos milions d'euros. Si aconseguim fer la capella crec que la gent s'hi entusiasmarà i la resta serà més fàcil.

En uns moments de tanta dificultat, especialment a Xile després del terratrèmol, algú podria pensar que construir una capella és tot un luxe...

El que ha patit la gent i l'Església mateix és molt. Som encara a la fase de reconstrucció. Amb tot, si tenim una mirada més àmplia, tenint en compte els criteris de desenvolupament integral, crec que seria un privilegi i un honor per a la diòcesi de Rancagua tenir una expressió d'aquest artista genial que va ser Gaudí. L'arquitectura gaudiniana, com tan bé ho palesa la Sagrada Família, és una crida cap amunt, a mirar Déu, a la transcendència. A mi

la Sagrada Família em va deixar sense paraules. Jo crec que faria bé a Rancagua i a Xile un projecte així. Hi ha valors que són molt més importants que els purament econòmics.

Què somia Mons. Goic per a la seva diòcesi de Rancagua?

Acabem de concloure el nostre sínode diocesà, i el que jo somio és una Església molt més acollidora, molt més propera, molt més fraterna... Una Església que porti a la pràctica el que ja el Concili Vaticà II afirmava: «L'Església és el Poble de Déu.» És a dir, que la responsabilitat comuna de l'Església la tenim tots els batejats.

Un altre dels seus projectes més ambiciosos és el de la creació d'una emissora diocesana.

Sí. Volem fer una ràdio que, amb programes religiosos específics, també ofereixi programes informatius, esportius, culturals..., sense contradir els valors essencials de l'Evangeli. El nostre projecte voldria ser alguna cosa semblant a Ràdio Estel, però més modestament.

Pensant-ho millor

Carles Soler i
Perdigo
Bisbe emèrit de
Girona

Promptes a seguir-lo

A l'entorn de Jesús, infant i adolescent, sempre hi havia Maria i Josep. Al costat de Jesús, home adult, sempre hi apareixen els apòstols.

Els germans Simó i Andreu i Joan i Jaume són els primers deixebles de Jesús, que el mateix Jesús designarà apòstols. Van conèixer Jesús, perquè sempre que podien acudien a escoltar les prediques de Joan Baptista i havien rebut el baptisme de penitència i conversió que Joan administrava a les aigües del Jordà. Eren homes de cor senzill i net, honrats en el treball i generosos i promptes a compartir. Anhelaven la justícia del Regne, que esperaven que instauraria el Messies promès en les Sagrades Escripures del seu Poble, Israel.

Un dia que Andreu i Joan es trobaven a la ribera del Jordà, on Joan batejava, aquest va veure passar Jesús i els el va assenyalar dient: «Mireu l'Anyell de Déu, el qui lleva el pecat del món.» Andreu i Joan, avesats a llegir i meditar les Sagrades Escripures, van entendre tot seguit i van seguir Jesús. El van interrogar sobre on habitava i la resposta fou: «Vine i ho veuràs.» Andreu va repetir-ho al seu germà Simó i Joan al seu germà Jaume. De l'inoblidable encontre personal amb Jesús en queden completament transformats: deixebles fidels i apòstols fervents. Disponibles i promptes a seguir-lo i a fer seva la seva causa.

Jesús va cridar d'entre els seus seguidors els qui va voler, perquè estiguessin amb Ell i per enviar-los a predicar amb el poder d'alliberar del Maligne. Estar amb Jesús, sempre, des del Baptisme al Jordà fins a la darrera manifestació de Jesús ressuscitat d'entre els morts, són les credencials dels autèntics apòstols de Jesucrist. Aquells homes de Galilea, que Jesús va escollir, són els testimonis fidedignes del que Jesús va dir, va fer, va experimentar en aquells anys del seu pas per aquest món fent el bé. La nostra fe és la fe dels apòstols. Els cristians creiem —se'ns proposa creure— el que van creure els apòstols i, per la Tradició viva de l'Església, se'ns ha transmès de generació en generació. Els Evangelis i les cartes dels apòstols, amb l'aval de la Tradició, ens han transmès el que els apòstols van veure, van escoltar, van tocar del Verb de la Vida, el Fill de Déu encarnat, la persona sagrada de nostre Senyor Jesucrist. I ens ho han transmès, perquè nosaltres, els creients de cada generació, entrem en comunió amb ells, els apòstols, que estan en comunió amb Déu Pare i amb Jesús el Fill etern encarnat. I tinguem en nosaltres el seu mateix goig.

Rauxa

Pasqua!

La Vetlla Pasqual és, probablement, la cerimònia més bella i simbòlica del cristianisme catòlic. Comença en la foscor absoluta de la nit, les tenebres de la mort en les quals va reposar Jesucrist durant tres dies; però a continuació una llum resplendent que neix del ciri Pasqual ho il·lumina tot, la llum resplendent de la resurrecció de Crist que arriba a tots i cadascun dels fidels. Quan semblava que no hi havia salvació, la mort ha estat vençuda, les tenebres s'han retirat i la vida ha renascut definitivament. Aquest era el moment que tots els cristians esperàvem, és la nostra joia, allò que dóna sentit a la nostra fe.

La bellesa commovedora de la Vetlla Pasqual —amb el seu significat profund i absolut, aquest pas de la foscor a la llum que també trobem a la Missa de Nadal— no s'acaba amb la cerimònia. Aquesta bellesa, aquesta esperança, ha d'impregnar profundament tota la vida del cristià. Aquesta llum de la resurrecció ha de resplendir en tots i cadascun dels gestos del qui creu en Jesucrist. Malgrat les nombroses dificultats, el dolor i les desgràcies inevitables de la vida, la joia de Pasqua no s'apaga mai. Les tenebres són reals, és ben cert, però la llum de Crist ressuscitat brilla per a cadascun de nosaltres per tota l'eternitat.

Eduard
Brufau